

C

Revista Forțelor Aeriene Române
Nr. 4 (175) ♦ octombrie - decembrie 2023
www.roaf.ro

E

EUROPEAN
Spartan 2023
PAG. 34-39

R

„MILEX 23”
PAG. 40-45

EFTC
European F-16
Training Center
PAG. 6-7

1 DECEMBRIE
Ziua Națională a României
PAG. 8-9

S

E

N

I

N

1998-2023

25 ani

mai mult decât o urare

CER SENIN ♦ o nobilă misiune!

PER ASPERA AD ASTRA

REVISTĂ EDITATĂ DE STATUL MAJOR
AL FORTELOR AERIENE

CONSILIUL EDITORIAL AL REVISTEI **CER SENIN**

PRESEDINTE:

**General-locotenent
VIOREL PANĂ**

**General-maior
LEONARD-GABRIEL BARABOI**

**General de flotilă aeriană
IOAN MISCHIE**

**Comandor
CRISTIAN PĂTRAȘCU**

**Comandor
LAURENȚIU MITITELU**

MEMBRI ONORIFICI

**DUMITRU AMARIEI
PETRE BĂNĂ
NICOLAE RADU**

REDACȚIA

REDACTOR-SEF:

Locotenent-colonel IOANA TEIȘANU

e-mail: iteisanu@roaf.ro

SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE:

**Mastru militar clasa a IV-a
Maria IONIȚĂ**

e-mail: mionita@roaf.ro

PROCESARE TEXTE:

LEANA TUDORAN

e-mail: ltudoran@roaf.ro

FOTOREPORTER:

ADRIAN SULTĂNOIU

e-mail: asultanoiu@roaf.ro

GRAFICĂ & DTP:

DIANA ȘUICĂ

e-mail: msuica@roaf.ro

ADRIAN SULTĂNOIU

COPERTA I: **F-16** DIN DOTAREA RoAF,

FOTO: **GIOVANNI COLLA**

COPERTA III: TRAGERI REALE CU SISTEMUL
PATRIOT, FOTO: **BOGDAN PANTILIMON**

COPERTA IV: **DETAȘAMENTUL RoAF LA ZIUA
NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI**, FOTO: **ALEX
BĂLĂNESCU**

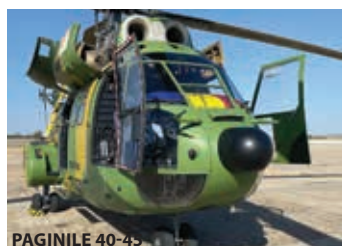
SUMAR

UN GÂND LA FINAL DE CARIERĂ _____	3
AGENDA _____	4-13
#WEARENATO _____	14-19
ALMA MATER _____	20-23
ACTUALITATE ENJJPT _____	24
PERFECTIONARE PROFESIONALĂ _____	25
CONCURSURI _____	26-27
ÎN PAS CU ACTUALITATEA _____	28
EXERCIȚII _____	29-39
EXERCIȚII INTERNAȚIONALE _____	40-45
PROFESIONIST ÎN FORȚELE AERIENE _____	46-53
MISIUNI REALE _____	54
PASTILA DE PSIHLOGIE _____	55
LA CEAS ANIVERSAR _____	56-64
RECURS LA ISTORIE _____	65-68
FORȚELE AERIENE ROMÂNE - 110 ANI _____	69-81
LA MULȚI ANI, CER SENIN! _____	82

PAGINA 3

PAGINILE 8-9

PAGINILE 40-43

PAGINILE 34-39

COPYRIGHT:

Este autorizată orice reproducere,
cu condiția specificării sursei.

NORME DE COLABORARE:

Cititorii pot trimite pe adresa redacției
texte și fotografii care se încadrează în
tematica revistei.

Manuscrisele nu se înapoiază.

Răspunderea juridică pentru conținutul
articolelor aparține în exclusivitate
autorilor, conform art. 326 CP.

CORECTURA:

CENTRUL TEHNIC-EDITORIAL AL ARMATEI

STATUL MAJOR AL FORTELOR AERIENE
ȘOSEAUA BUCUREȘTI-PLOIEȘTI, KM 10,5, SECTOR 1, BUCUREȘTI
E-mail: cersenin@roaf.ro

ISSN 1582-6317. B 916.10; C 3146.18

Tipărită la
CENTRUL TEHNIC - EDITORIAL
AL ARMATEI
sub comanda
nr. xxxx2023

Responsabilitatea privind tehnoredactarea
revine în totalitate redacției

Prezenta ediție s-a încheiat la data de:
15.12.2023

UN GÂND LA FINAL DE CARIERĂ

*Domnule ministru,
Domnule șef al Statului Major al Apărării,
Domnule general-locotenent Vlad,
Domnule general de flotilă aeriană Baraboi,
Domnilor și doamnelor generali, ofițeri, maiștri militari, subofițeri,
personal civil,*

Este o vreme pentru toate, să începi, să termini, să închizi uși și să deschizi uși. Cineva întreba dacă există un moment bun pentru trecerea în rezervă. Cred că un moment bun este când încetezi să uiți în legătură cu vârsta, să le spui oamenilor: am 50 de ani, sau peste 50 de ani și începi să te lauzi cu vârsta. Și eu m-am trezit acum ceva timp spunând că am trecut de 56 de ani și era un moment bun. 56 de ani dintre care 42 de ani în armată, o viață de om. Și după 42 de ani, emoții mai multe decât în oricare moment al carierei militare.

În primul rând, domnule ministru, domnule general, vă mulțumesc că v-ați făcut timp să ne onorați astăzi cu prezența. A fost o onoare și un privilegiu să lucrez cu dumneavoastră. Este un moment extrem de important în cariera mea și sper eu, un moment important și pentru colegii mei prezenți astăzi aici. Este un moment important pentru Forțele Aeriene care-și înțeleg perfect menirea. Înțelegem și noi că suntem cu adevărat, prin natura noastră, joint, suntem întruniți, într-un moment în care, repet, la 30 și ceva de ani de carieră începută cu navigația radio și, nu cred că își mai amintesc mulți, navigația astronomică de la bordul aeronavelor de transport de la Baza 90 Transport Aerian, am ajuns astăzi, prin efortul dumneavoastră, al tuturor, la începutul războiului bazat pe rețea. F-ul 16, PATRIOT-ul, radarele digitale și sistemele moderne de comandă-control înseamnă începutul războiului bazat pe rețea. Am evoluat extrem de mult în materie de tehnologie, dar ce este cel mai important, am evoluat foarte mult în materie de competență, de puterea oamenilor, pentru că tot ceea ce s-a realizat în acești ani, și mulțumesc încă o dată, domnule ministru

și domnule general, pentru cuvintele frumoase, nu reprezintă altceva decât efortul acestor oameni minunați și al celorlalți oameni, până la peste 10.000 de oameni care reprezintă Forțele Aeriene astăzi. Evoluția lor a însemnat evoluția Forțelor Aeriene. Nu s-ar putea și nu se poate face nimic fără personalul de comandă și stat major din Statul Major al Forțelor Aeriene, prezent astăzi aici. Nu se putea și nu se poate face nimic fără comandanții marilor unități și unități din Forțele Aeriene. Nu se poate face nimic fără dăruirea tuturor oamenilor din Forțele Aeriene.

Am să folosesc în continuare domnilor comandanți și dragi colegi cel mai util cuvânt din cariera unui comandant: mulțumesc! Mulțumesc, pentru că am avut onoarea și privilegiul să lucrez cu dumneavoastră! Vă mulțumesc pentru tot ce ați făcut! Vă mulțumesc pentru caracterul puternic arătat în orice ocazie, și mulțumesc pentru organizarea acestei ceremonii! Chiar după atâția ani, nu îmi permit să dau sfaturi, și totuși, am să vă îndemn ca dincolo de a continua să lucrați ca echipă sau echipă de echipe, să aveți grijă de dumneavoastră. Dacă veți ști în lunile și anii care urmează, extrem de complicați și cu multe provocări, să aveți grijă de fiecare dintre dumneavoastră, vă va fi bine și va fi bine tuturor. Și, când vă rog să aveți grijă de dumneavoastră, realizez că la fel ca în toți acești ani, mă întorc mai spre sfârșit, către cealaltă familie a mea, către soție și către fată care m-au sprijinit în toți acești ani, care practic m-au ținut în picioare în toți acești ani. Le mulțumesc și le voi dedica mai mult timp!

Știu că veți găsi resursele, puterea, iscusința să mergeți mai departe. Și asta nu pentru că sunteți foarte competenți, și sunteți, nu pentru că sunteți caractere puternice, și sunteți, ci pentru că fiind o categorie și o echipă de elită, sunteți extrem de adaptabili și de flexibili. Toate atu-urile sunt în mâna dumneavoastră. Veți reuși, sunt sigur! Vă doresc tot ce vă doriți, multă sănătate și succes!

**General-locotenent Viorel Pană, șef al Forțelor Aeriene
în perioada octombrie 2017 - noiembrie 2023**

SCHIMBAREA COMENZII

Statului Major al Apărării

Generalul Daniel Petrescu a predat generalului Gheorghită Vlad Drapelul de Luptă al Statului Major al Apărării și comanda structurii de forțe a Armatei României, în cadrul unei ceremonii militare, desfășurată în data de 30 noiembrie 2023, în prezența președintelui României, Klaus Werner Iohannis, la Monumentul Eroilor Patriei din fața Universității Naționale de Apărare „Carol I” din București.

„Vă mulțumesc tuturor pentru prezența la acest moment important al Statului Major al Apărării și, implicit, pentru evoluția mea în carieră ca și ostaș al țării. Prin preluarea Drapelului de Luptă îmi asum onoranta responsabilitate de a îndeplini la cel mai înalt nivel al abilităților comanda structurii de forțe. Rămân înscris pe traseul continuității, acela al accelerării consolidării capacității de luptă a structurii de forțe a Armatei României. Rămân angajat în procesul de modernizare a marilor unități și unităților, astfel încât să asigure capacitatea maximă de reacție în cadrul național și în context aliat, indiferent de situația de securitate”, a declarat generalul Gheorghită Vlad.

Acesta a subliniat că evoluția armatei române este ancorată în „triada națională de securitate”, apartenența la Alianța Nord-Atlantică, la Uniunea Europeană, precum și Parteneriatul strategic cu Statele Unite ale Americii.

„Suntem pe deplin devotați principiului apărării colective. Ne vom pregăti împreună pentru a fi în măsură, la nevoie, să ne apărăm împreună. Contăm pe reacția adecvată a trupelor și capacităților NATO, potrivit planurilor regionale pentru situații de criză sau război. Eforturile aliaților au contribuit și contribuie la consolidarea posturii de descurajare și apărare, au echilibrat și întărit prezența înaintată pe Flancul Estic”, a subliniat generalul Gheorghită Vlad.

În acest context, acesta a transmis camarazilor săi că încrederea pe care cetățenii noștri o au față de armată trebuie nu doar menținută, ci și amplificată. „Între obiectivele pe termen scurt și mediu ale structurii de comandă și control a Armatei României se înscriu: creșterea capacității de cunoaștere a mediului operațional și a nivelului de reacție a forțelor, precum și realizarea capacităților relevante pentru contracararea întregului spectru posibil de riscuri și amenințări. Este imperativ să ne bazăm pe forțele proprii și să ne perfecționăm constant. Suntem angajați în asigurarea protecției țării în fața provocărilor tot mai complexe. Totodată, suntem determinați să menținem preocuparea pentru modernizarea cadrului normativ propriu, cu accent pe drepturile și îndatoririle fiecărui militar. Trebuie să accelerăm procesul de eliminare a diferențelor de tratament dintre categoriile de personal și să întărim demnitatea statutului de cadru militar în societatea românească”, a reliefat el.

Noul șef al Statului Major al Apărării a făcut apel și la sprijinul Legislativului în vederea îndeplinirii obiectivelor asumate. „Stimați reprezentanți ai Legislativului românesc, Armata are nevoie de sprijinul dumneavoastră. Modernizarea apărării naționale este un proces continuu, care trebuie să țină pasul cu evoluția situației de securitate. Complementar

sprijinului pe care îl acordați pe componenta esențială a înzestrării, grație alocării bugetare adecvate, vom mai solicita accelerarea adoptării unei legislații care să conducă la trecerea profesionalizării armatei, să răspundă necesităților apărării și mai ales care să sprijine reacția națională și aliată în funcție de dinamica siguranței regionale și globale de securitate. Îmi doresc să consolidăm dimensiunea umană, ca o condiție esențială în vederea abordării războiului modern”, a precizat generalul Gheorghită Vlad.

La rândul său, fostul șef al Statului Major al Apărării, generalul Daniel Petrescu, a mulțumit președintelui Klaus Iohannis pentru sprijinul permanent acordat pe perioada mandatului său, dar și pentru conferirea la final de mandat a Ordinului Național „Steaua României”.

Acesta a mulțumit, de asemenea, reprezentanților Parlamentului, Guvernului și șefilor instituțiilor de ordine publică și siguranță națională pentru cooperarea interinstituțională excelentă. El a subliniat că în acești ani dominați de provocări complexe România și-a consolidat profilul militar în NATO și Uniunea Europeană, în relația cu SUA, dar și la nivel global, iar pe plan intern Armata României a făcut față tuturor provocărilor. Generalul Petrescu a punctat că perioada 2019 -2023 a însemnat și perioadă de investiții în capacități pentru Armată, răs timp în care au fost fundamentate peste 70 de programe de înzestrare.

„Bineînțeles că toate aceste progrese nu pot fi asumate doar de Statul Major al Apărării. Ele au fost posibile prin cooperarea excelentă între structuri în cadrul echipei constituite, atât la nivelul Statului Major al Apărării, cât și la nivelul ministerului”, a spus acesta.

El a transmis și un „gând ales” pentru soldatul român și i-a urat succes noului șef al Statului Major al Apărării.

„Tuturor celor care îmbracă uniforma militară le transmit întreaga mea apreciere pentru munca, devotamentul, loialitatea și înțelegerea dovedite zi de zi. Tuturor le spun acum: dragi camarazi, continuați să iubiți această țară și veți putea depăși orice obstacol. Predau astăzi cea mai onorantă funcție pe care un general al Armatei României o poate avea în carieră. Mulțumesc din nou tuturor celor care mi-au fost alături, familie, prieteni, colegi, camarazi! Cu toții ați contribuit la tot ceea ce a însemnat acest mandat. Totodată, țin să-i mulțumesc generalului Gheorghită Vlad! Împreună am făcut echipă în fața unor momente dintre cele mai provocatoare situații. Îi urez succes în funcția de șef al Statului Major al Apărării și vă asigur că Armata României are în persoana lui un lider și un profesionist desăvârșit”, a declarat generalul Petrescu.

Text: Ioana-Cristina Teșanu, foto: Laurențiu Turoi

Statului Major al Forțelor Aeriene

Ceremonia militară privind predarea-primirea comenzii și Drapelului de Luptă al Statului Major al Forțelor Aeriene și trecerea în rezervă a șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, general-locotenent dr. Viorel Pană a avut loc în data de 29 noiembrie 2023, în prezența ministrului apărării naționale, Angel Tîlvăr și a șefului Statului Major al Apărării, general Daniel Petrescu. Șeful Statului Major al Forțelor Aeriene, general-locotenent dr. Viorel Pană a trecut în rezervă, după o carieră de 34 de ani în slujba Forțelor Aeriene Române.

Generalul-locotenent Viorel Pană a fost la conducerea Forțelor Aeriene Române timp de șase ani, perioadă în care această categorie de forțe a stabilit și realizat obiective importante, precum achiziția a încă 32 de aeronave F-16, care vor constitui încă două escadrile în cadrul Forțelor Aeriene Române, demararea procedurilor pentru achiziția de aeronave F-35, achiziția sistemelor moderne de rachete sol-aer PATRIOT, achiziția radarelor tridimensionale de distanță mare cu tehnologie de ultimă generație TPS-77, modernizarea elicopterelor IAR-330, modernizarea avionului de antrenament avansat de vânătoare IAR-99, dar și inaugurarea Centrului European de Instruire F-16. În cei șase ani, Forțele Aeriene Române au participat la exerciții naționale și internaționale în cadrul NATO și UE, executând și două misiuni internaționale extrem de importante: Misiunea Multidimensională Integrată ONU de Stabilizare în

Republica Mali, în anul 2020 și Serviciul de Poliție Aeriană întărită (enhanced Air Policing-2023) în Lituania, în anul 2023. Generalul-locotenent Viorel Pană și-a început cariera militară prin absolvirea Liceului Militar „Dimitrie Cantemir” din Breaza, în 1985, și apoi Școala Militară de Ofițeri de Aviație „Aurel Vlaicu”, Boboc, în 1989. A îndeplinit funcții ca pilot de vânătoare pe MiG-21 în escadrilele ale Forțelor Aeriene până în 1992 când a făcut trecerea pe avioane de transport, începând cu AN-24, C-130 Hercules, C-27 J Spartan, la Baza 90 Transport Aerian. Are peste 3000 de ore de zbor, fiind instructor pentru C-130 Hercules și C-27 J Spartan. A efectuat peste 200 de misiuni în teatrele de operații din Irak, Afganistan, Bosnia și Kosovo și a comandat și participat în numeroase misiuni în țară și în străinătate (Libia, Muntenegru, China, Mali).

Ministrul apărării naționale, Angel Tîlvăr, a apreciat că, pe parcursul celor șase ani în care generalul-locotenent Viorel Pană a fost șeful Statului Major al Forțelor Aeriene, instituția a făcut un salt important, atât la nivelul dotării cu tehnică de luptă modernă, dar și în cel al mentalităților.

Generalul Daniel Petrescu, șeful Statului Major al Apărării, a declarat: „Am lucrat în ultimii patru ani de mandat foarte aproape de domnul general-locotenent Pană, sunt mândru de toate realizările acestuia, care sunt și realizările Forțelor Aeriene Române. Sunteți o echipă coezivă, o echipă care și-a dovedit valoarea în momente grele: momentele pandemiei, momentele în care

a trebuit să executăm misiuni de patrulare aeriană și misiuni de Poliție Aeriană întărită într-un ritm intensificat, după declanșarea războiului din Ucraina. Aș spune că pe timpul mandatului domnului general-locotenent Pană, Forțele Aeriene Române au trecut din epoca MiG-21 nu în epoca F-16, ci în epoca F-35. În cei șase ani s-au așezat bazele viitorului poate mai mult decât oricând altă dată în istoria Forțelor Aeriene Române, ați executat mai multe misiuni în sprijinul autorităților publice decât Forțele Aeriene Române au executat după anii 1989 încoace. Comanda Statului Major al Apărării are mare încredere în ceea ce fac Forțele Aeriene”.

În cadrul ceremoniei, ministrul apărării naționale, Angel Tîlvăr i-a înmănat generalului-locotenent Viorel Pană, Emblema de Merit în Serviciul Armatei României Clasa I, placheta Ministerului Apărării Naționale și sabia cu înscrisuri gravate. Șeful Statului Major al Apărării, generalul Daniel Petrescu i-a conferit domnului general-locotenent Viorel Pană Drapelul de identificare a Statului Major al Forțelor Aeriene, iar generalul de flotilă aeriană Leonard-Gabriel Baraboi, locțiitorul șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, placheta Statului Major al Forțelor Aeriene.

Un sfârșit este un început! O ușă se închide, o alta se deschide.

Domnule general-locotenent Viorel Pană, vă dorim multă sănătate și Cer Senin!

**Sursa: BIRP SMFA,
foto: Bogdan Pantilimon**

EFTC European F-16 Training Center

România își respectă cu seriozitate și profesionalism angajamentele asumate la Summitul NATO de la Vilnius

Urmare a deciziilor luate la Summitul NATO de la Vilnius din iulie 2023, România găzduiește, la Baza 86 Aeriană de la Borcea, Centrul European de Instruire F-16.

Centrul este un hub internațional pentru instruirea piloților de aeronave F-16 și are drept scop facilitarea creșterii interoperabilității dintre aliați. Totodată, acesta contribuie la crearea unor standarde operaționale comune și la întărirea capacității Alianței Nord-Atlantice de a face față provocărilor complexe din regiunea Mării Negre și din Europa de Est.

Conform acordului de colaborare, ministerul român al apărării a pus la dispoziție Baza 86 Aeriană, facilitățile de instruire și sprijinul națiunii-gazdă, Forțele Aeriene Regale ale Țărilor de Jos au pus la dispoziție aeronave F-16, iar Compania Lockheed Martin asigură instructorii și mentenanța. De asemenea, Centrul european de instruire F-16 din România are un rol vital pentru pregătirea piloților români, forțele aeriene urmând să beneficieze de pregătire și antrenamente la cele mai înalte standarde.

Pe 7 noiembrie, primele cinci F-16 olandeze au aterizat la Baza 86 Aeriană, acestea fiind utilizate pentru pregătirea piloților din cadrul centrului.

„În acest centru vom antrena viitori piloți de F-16. Mai mult decât atât, nu vor fi numai cursuri pentru noii piloți de F-16, ci și cursuri de perfecționare a piloților existenți de F-16. De exemplu, vom executa, atât cursuri de lideri de formație, pentru 2 avioane, pentru 4 avioane, cât și cursuri pentru a obține calificarea de instructor de zbor. Ținând cont de contextul geopolitic actual, de ceea ce se întâmplă la granița de est a NATO, acest centru este binevenit și suntem foarte mândri că România și, implicit, Baza 86 Aeriană îl găzduiește. Instructorii acestui centru sunt foști piloți militari din țările membre NATO, sunt foști piloți operaționali, cu foarte multe ore de zbor, de la care noi avem foarte multe de învățat și sperăm să fie un

win-win situation pentru toată lumea”, ne-a spus șeful Centrului European de Instruire F-16.

Primul instructor american sosit în țara noastră din cadrul acestui centru a ținut să precizeze că: „Avem un număr semnificativ de instructori din Statele Unite ale Americii și din țările membre NATO, pentru a începe pregătirea cursanților români. Vom fi aici, inițial pentru 18 luni și vom vedea cum decurg lucrurile după aceea. Vom zbura pentru început cele 12 aeronave F-16 olandeze și sperăm să mai vină și altele mai târziu. Forțele Aeriene Române sunt excepționale, operează F-16 de ceva timp și piloții sunt foarte bine pregătiți.

Suntem încântați să putem ajuta la pregătirea unor noi serii de piloți români de F-16, pe măsură ce țara

Centrul European de Instruire F-16 a fost inaugurat printr-o ceremonie la care au participat ministrul apărării naționale, Angel Tîlvăr, șeful Statului Major al Apărării, generalul Daniel Petrescu, șeful Statului Major al Forțelor Aeriene, generalul-locotenent Viorel Pană, ambasadorii Danemarcei, Țărilor de Jos, Statelor Unite și Ucrainei și reprezentanți ai companiei americane Lockheed Martin

Centrul european de instruire F-16 din România

dumnevoastră va mai primi și alte aeronave F-16”.

De asemenea, unul dintre tinerii piloți români care efectuează pregătirea pentru trecerea pe aeronava F-16, ne-a declarat: „Este o oportunitate pentru noi și este o ipostază în care nu ne-am mai aflat de foarte mult timp. Suntem foști piloți de MiG-21 LanceR și suntem foarte entuziasmați să începem pregătirea pe aeronava de luptă F-16. Sunt convins că tranziția o să fie destul de dificilă, orice program de pregătire este menit să te facă să-ți depășești limitele și asta ne așteptăm să experimentăm și acum, în cadrul programului de trecere pe F-16”.

Centrul European de Instruire F-16 a fost inaugurat printr-o ceremonie la care au participat ministrul apărării naționale, Angel Tîlvăr, șeful Statului Major al Apărării, generalul Daniel Petrescu, șeful Statului Major al Forțelor Aeriene, generalul-locotenent Viorel Pană, ambasadorii Danemarcei, Țărilor de Jos, Statelor Unite și Ucrainei și reprezentanți ai companiei americane Lockheed Martin.

„Forțele noastre aeriene vor beneficia de antrenamente de cel mai înalt nivel, îmbunătățindu-și pregătirea în fața oricărui potențial pericol. Centrul va avea un rol vital pentru pregătirea piloților români de F-16 și nu numai pentru operarea

acestor aeronave performante”, a declarat ministrul Tîlvăr. Ministrul a vorbit despre antrenarea unui „număr semnificativ de piloți”, ritmul „ridicat” al antrenamentelor, dar și despre obținerea de „noi calificări pentru aceia care operează deja F-16 în România. Analizăm cele mai eficiente moduri de integrare pentru instruirea piloților ucraineni”, a precizat ministrul Tîlvăr.

„Vom începe bineînțeles cu antrenamentul piloților români, dar vrem, de asemenea, să antrenăm piloți ucraineni, deoarece Olanda și celelalte state partenere, Danemarca și Norvegia, se pregătesc să livreze aparate F-16 Ucrainei. E nevoie să urgentăm întărirea forțelor aeriene, iar antrenamentele au început în Danemarca, în SUA și mă bucur foarte mult că acum avem acest centru european”, a declarat ministrul olandez al apărării, Kajsa Ollongren, prezentă la inaugurare.

Guvernul României a aprobat un memorandum prin care alocă peste 450 de milioane de lei pentru „asigurarea fundamentului organizării și funcționării facilității de instruire a piloților pentru operarea aeronavelor F-16 la Baza 86 Aeriană Borcea”. Banii sunt necesari, printre altele, pentru muniție, cheltuieli de deplasare privind misiunile interne și externe, echipamente speciale de protecție și de lucru, servicii de pază, mentenanța tehnicii militare,

„Forțele noastre aeriene vor beneficia de antrenamente de cel mai înalt nivel, îmbunătățindu-și pregătirea în fața oricărui potențial pericol. Centrul va avea un rol vital pentru pregătirea piloților români de F-16 și nu numai pentru operarea acestor aeronave performante” a precizat ministrul MApN, Angel Tîlvăr

facturi de apă, energie, gaze, cheltuieli cu carburanți și lubrifianți necesari tehnicii din dotare.

Acest proiect, primul la nivel european, reprezintă o bornă importantă, atât pentru cooperarea româno-olandeză, cât și pentru reflectarea practică a solidarității aliate. Totodată, va accelera

pregătirea piloților români pentru operarea avioanelor F-16 achiziționate de România din Norvegia și care urmează să intre în dotarea Forțelor Aeriene Române.

**Text: Ioana-Cristina Teșanu,
foto: Baza 86 Aeriană,
Bogdan Pantilimon**

Detașamentul Forțelor Aeriene a fost comandat de generalul de flotilă aeriană Ioan Mischie

1 DECEMBRIE

Ziua Națională a României

Ziua de 1 Decembrie este una dintre cele mai importante sărbători naționale pentru români, marcând momentul în care România și-a câștigat independența față de Imperiul Austro-Ungar în timpul Primului Război Mondial. Principatele Române (Moldova și Țara Românească) s-au unit la Alba Iulia în anul 1918, formând statul național unitar al României Mari.

Prin Declarația de la Alba Iulia, semnată la 1 Decembrie 1918, reprezentanții românilor din cele două principate și din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș au hotărât unirea acestor teritorii cu România. Astfel, s-a realizat visul multor generații de români de a trăi într-un stat unitar și independent. Într-un spectacol grandios de unitate și patriotism, peste 1.500 de militari și specialiști din diverse structuri ale statului român au defilat cu mândrie în Piața Arcul de Triumf din București cu ocazia Zilei Naționale a României, pe 1 Decembrie 2023.

Comandantul detașamentului SMMMSFA a fost comandorul Corneliu Mititelu

Brigada 1 Rachete Sol-Aer a fost prezentă și cu tehnica din dotare, sistemul de rachete HAWK

Sistemul de rachete sol-aer PATRIOT

Forțe impresionante din Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Român de Informații, Serviciul de Telecomunicații Speciale și Administrația Națională a Penitenciarelor au format un tablou de onoare și disciplină. Aproximativ 130 de mijloace tehnice, inclusiv 40 de aeronave, au adus o notă de spectaculozitate evenimentului.

Alături de militarii români, 150 de militari străini din Belgia, Franța, Macedonia de Nord, Republica Moldova, Luxemburg, Polonia, Portugalia, Statele Unite ale Americii și Țările de Jos au defilat cu onoare. Mijloace tehnice de luptă, inclusiv aeronave, au fost prezente din Germania, Statele Unite ale Americii și Turcia, subliniind solidaritatea în cadrul structurilor NATO.

În toate instituțiile militare din țară, drapelul național a fost arborat, iar pe navele maritime și fluviale a fost ridicat Marele Pavoaz. În București, în zona Arcului de Triumf, a fost amplasată o expoziție de tehnică militară, deschisă publicului până la ora 14:00.

În garnizoanele cu mari unități și unități militare, reprezentanții Armatei României au participat la pregătirea, organizarea și desfășurarea de defilări, ceremonii militare și religioase, inclusiv depuneri de coroane de flori.

Pentru a marca ziua, survoluri cu aeronave militare au fost programate în diverse localități: Sinaia, Constanța, Alba Iulia, Mediaș, Cluj-Napoca și multe altele. Antrenamentele aferente s-au desfășurat între 24 și 30 noiembrie, minimizând impactul asupra comunităților locale. Parada de 1 Decembrie 2023 a fost un eveniment deosebit, simbolizând nu doar istoria trecută, ci și angajamentul continuu al României față de unitate, solidaritate și demnitate națională.

Text: Maria Ioniță, foto: Adrian Sultănoiu, Alex Bălănescu, Bogdan Pantilimon

Detașamentul AFA a defilat sub comanda comandorului Dinu Pădurariu, care a prezentat onorul pentru prima dată trecând pe sub Arcul de Triumf. Ca pilot, acesta prezenta onorul de Ziua Națională, de la manșa elicopterului.

Generalul de brigadă Bogdan-Nicolae Istrate, comandantul detașamentului Brigăzii 1 Rachete Sol-Aer

Forțele Aeriene Române au fost prezente și în expoziția statică din Piața Arcului de Triumf

Vizita Secretarului General Adjunct al NATO

La Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă“

În data de 3 noiembrie, Secretarul General Adjunct al NATO, Mircea Geoană a vizitat Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă“, eveniment la care au luat parte reprezentanți ai administrației publice centrale și locale, ai structurilor din Sistemului Național de Apărare, Ordine Publică și Securitate Națională și reprezentanți ai Universității Transilvania din Brașov.

Cu această ocazie, Secretarul General Adjunct al NATO, Mircea Geoană a susținut un discurs cu privire la viitorul Alianței Nord-Atlantice și contribuția acesteia la asigurarea securității globale, evidențiind rolul

și importanța României în cadrul NATO și relevanța forțelor aeriene în cadrul operațiilor militare actuale și viitoare.

La finalul discursului a avut loc o sesiune de întrebări și răspunsuri cu privire la contextul actual de securitate, impactul acestuia asupra societății și perspective pentru viitor în cadrul căreia studenții ai Academiei Forțelor Aeriene și ai Universității Transilvania au primit răspunsuri la întrebările adresate.

Sursa: Academia Forțelor Aeriene
Foto: Alexandru Brătescu

La Baza 95 Aeriană

În data de 17 noiembrie, la Baza 95 Aeriană, a avut loc vizita Secretarului General Adjunct al NATO, Mircea Geoană. Programul înaltului oficial a inclus prezentarea capacităților cu care ne îndeplinim misiunile încredințate, prin intermediul briefingului de informare cu privire la rolul unității în cadrul Forțelor Aeriene Române și în Armata României.

Secretarul General Adjunct al NATO a vizitat expoziția statică, unde a primit informații despre aeronavele și tehnica aflate în dotarea unității.

Întâlnirea dintre înaltul reprezentant al NATO și reprezentanții Bazei 95 Aeriană a subliniat importanța țării noastre în zona de responsabilitate și contribuția pe care Baza 95 Aeriană o aduce Armatei României.

Sursa: Baza 95 Aeriană

Comandantul Centrului de Operații Aeriene Combinate Torrejon, în vizită la SMFA și la Baza 86 Aeriană

În perioada 17-18 octombrie 2023, a avut loc vizita comandantului Centrului de Operații Aeriene Combinate Torrejon (CAOC), general-locotenent Juan Pablo Sanchez de Lara la sediul Statului Major al Forțelor Aeriene și la Baza 86 Aeriană.

Vizita contribuie la dezvoltarea și consolidarea planurilor de cooperare militară între cele două structuri, asigurând reprezentarea la nivel înalt și promovarea intereselor României și constituie o oportunitate pentru detalierea posibilităților de cooperare pe linia desfășurării misiunilor de Poliție Aeriană și cele din cadrul conceptului Air Shielding în România, precum și a exercițiilor și evaluărilor.

Sursa: BIRP SMFA, Foto: Marian Ciopec

La sediul Statului Major al Forțelor Aeriene, generalul Micael Bydén s-a întâlnit și cu conducerile Forțelor Aeriene și Forțelor Navale Române

Vizita comandantului suprem al Forțelor Armate Suedeze

Șeful Statului Major al Apărării, generalul Daniel Petrescu, s-a întâlnit marți, 3 octombrie, la sediul MAPN, cu omologul său din Regatul Suediei, generalul Micael Bydén.

Agenda de lucru s-a axat pe analiza situației regionale de securitate și măsurile aliate de consolidare a posturii de descurajare și apărare, respectiv pe dezvoltarea dialogului strategic dintre cele două armate și a cooperării aplicate în planul instruirii comune. Totodată, cei doi oficiali au discutat despre stadiul proiectelor PESCO (Cooperare Structurată Permanentă) din cadrul inițiativei UE în domeniul apărării și despre participarea celor două armate la misiuni și la Grupurile Tactice de Luptă ale Uniunii Europene.

Generalul Daniel Petrescu a subliniat că armata Regatului Suediei face parte din categoria celor mai apropiate armate partenere ale NATO. „Împărtășim aceleași valori și răspundem împreună la aceleași provocări de securitate în Europa. Războiul reardus pe continentul european de Federația Rusă a generat și o reconfigurare aliată semnificativă prin accesarea Finlandei în NATO. Ne așteptăm ca, în viitorul cât mai apropiat, să ne antrenăm

O scurtă oprire în fața Galeriei Comandanților SMFA cu care generalul Micael Bydén a avut o bună colaborare

împună ca aliați NATO și cu militarii suedezi. Suntem deschiși pentru proiecte de extindere a cooperării militare în toate formatele, bilateral, UE și NATO”, a declarat generalul Daniel Petrescu.

***

Vizita înaltului oficial militar suedez în țara noastră a avut loc la invitația șefului Statului Major al Apărării. Programul delegației a inclus vizite la Comandamentul Diviziei Multinaționale de Sud-Est și la sediile Statelor Majore ale Forțelor Aeriene și Navale din garnizoana București.

Sursa: MAPN, foto: Adrian Sultănoiu

SCHIMBAREA COMENZII

Baza 71 Aeriană

În data de 5 octombrie, a avut loc ceremonia de predare-primire a comenzii Bazei 71 Aeriană „General Emanoil Ionescu”, între comandorul Adrian Cîrjău și generalul de flotilă aeriană Cătălin-Eugen Micloș, în prezența locțiitorului Statului Major al Forțelor Aeriene, general de flotilă aeriană Leonard-Gabriel Baraboi.

Într-o atmosferă cu o deosebită încărcătură emoțională, generalul de flotilă aeriană Cătălin-Eugen Micloș, în calitate de nou comandant al bazei, a luat în primire comanda și Drapelul de Luptă al Bazei 71 Aeriană. Cu acest prilej, a adresat câteva cuvinte celor prezenți la ceremonie: „Mă reîntorc în această unitate după 9 ani, această bază fiind cea care m-a format ca aviator militar. Îi datorez foarte multe lucruri din ceea ce sunt astăzi. Unul dintre motivele pentru

care sunt astăzi aici este că mă simt dator acestei baze, pentru că mă simt util Forțelor Aeriene activând aici alături de dumneavoastră. Baza 71 Aeriană își trăiește a doua tinerețe, fiind probabil cea mai frumoasă perioadă din istoria ei și mă simt onorat să fiu parte din acest colectiv în această perioadă. Baza 71 Aeriană este o unitate cu vechime, cu tradiții în această zonă a țării, responsabilă de partea de nord-vest a României, cu oameni experimentați, care își execută misiunile cu responsabilitate și la standarde ridicate. Urmează primirea primei Escadrile de F-16 Fighting Falcon, fiind unul dintre principalele mele obiective în această bază. Eu o să îmi fac datoria și o să fiu alături de dumneavoastră în fiecare efort pe care îl întreprindeți pentru a eficientiza acest proces de viitor. Voi fi unul dintre dumneavoastră!”

Text: Andreea Onița

Baza 95 Aeriană

La sediul Bazei 95 Aeriană s-a desfășurat, în data de 18 octombrie 2023, în prezența locțiitorului șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, generalul de flotilă aeriană Leonard-Gabriel Baraboi, ceremonia de predare-primire a comenzii și a Drapelului de Luptă al Bazei 95 Aeriană „Erou căpitan aviator Alexandru Șerbănescu”, între comandorul Ioan Mischie și comandorul Marcel Breșug.

În cuvântul său, comandorul Ioan Mischie a mulțumit întregului personal al bazei pentru sprijinul acordat în vederea îndeplinirii obiectivelor specifice actului de comandă: „În această perioadă am îndeplinit toate misiunile care ne-au fost încredințate, lucru care nu ar fi fost posibil fără oamenii pe care i-am avut în subordine. În urmă cu un an și zece luni păraseam iarăși familia pentru a spune «Prezent!» carierei militare și am

avut plăcuta surpriză de a găsi aici a doua familie. Am găsit un colectiv foarte bun, profesionist și prin intermediul căruia am reușit să îndeplinesc toate misiunile care nu au fost deloc ușoare. Am descoperit implicarea dumneavoastră și în viața de zi cu zi prin proiectele în care ați dovedit ce înseamnă latura umană, acest aspect dovedind, cu adevărat, implicarea în societate. Eu rămân recunoscător întregii baze deoarece un comandant, oricât de bun ar fi, fără oamenii din subordine nu poate realiza nimic, iar reușitele din această perioadă se datorează, în primul rând, dumneavoastră. Vă mulțumesc pentru că m-ați sprijinit! Sunt convins că la fel veți proceda și în continuare și că veți duce mai departe planurile pe care le-am început și le-am continuat împreună”, a subliniat comandorul Ioan Mischie.

„Revin, de fiecare dată cu drag, în comunitatea mea de suflet, unitatea în care mi-am petrecut cei

mai mulți ani din carieră, am cunoscut cele mai frumoase realizări și cel mai unit colectiv. Vreau să vă mulțumesc pentru modul în care ați înțeles să puneți suflet în a doua familie, familia Bazei 95 Aeriană! Cu referire la realizările din perioada comenzii domnului comandor Mischie, aș adăuga misiunea realizată cu succes și prima calificare obținută de Escadrila 952 Elicoptere SOCAT în Spania, unde, prezent fiind, de la toți evaluatorii nu am auzit decât aprecieri la superlativ. De fiecare dată când am oportunitatea, revin cu mare drag la Baza 95 Aeriană deoarece «Cine crede-n zbor e stăpân peste zare!». Vă rog să nu vă schimbați și să rămâneți aceiași oameni profesioniști pe care îi cunosc!”, a evidențiat generalul de flotilă aeriană Leonard-Gabriel Baraboi.

Felicitări și mult succes amândurora în îndeplinirea viitoarelor misiuni!

Sursa: Baza 95 Aeriană

Brigada 76 Cercetare, Supraveghere și Recunoaștere

La comandamentul Brigăzii 76 Cercetare, Supraveghere și Recunoaștere „DACIA” s-a desfășurat în data de 9 noiembrie 2023, în prezența șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, generalul-locotenent Viorel Pană, ceremonia de predare-primire a comenzii și a Drapelului de Luptă al Brigăzii 76 Cercetare, Supraveghere și Recunoaștere „DACIA”, între generalul de brigadă Gheorghe

Maxim și colonelul Relu Boraciu. Această tranziție reprezintă nu doar schimbarea unei poziții, ci și o evoluție strategică către un viitor plin de realizări și inovații.

Generalul de brigadă Gheorghe Maxim a condus cu pasiune și devotament unitatea construind o moștenire solidă și durabilă. Prin predarea conducerii, el împărtășește nu doar atribuțiile specifice funcției de comandant, ci și o viziune consolidată și o

filosofie de succes pe care să o ducem mai departe.

Colonelul Relu Boraciu preia comanda unității cu o abordare proactivă și inovatoare. Cu experiența sa solidă și abilitățile remarcabile, el aduce o perspectivă nouă asupra drumului deja parcurs, menținând totodată valorile fundamentale care au definit unitatea.

Această tranziție reprezintă un moment de colaborare și

încredere, unde vechiul și noul se întâlnesc pentru a contura o poveste captivantă a continuării succesului unității. Suntem entuziasmați să explorăm această nouă etapă împreună și să aducem unitatea către noi orizonturi de realizări remarcabile.

Felicitări și mult succes amândurora în îndeplinirea viitoarelor misiuni!

Text: Ruxandra Boca, foto: Costin Stoica

Antrenamente ale militarilor români și străini, în Poligonul Capu Midia

În poligonul complex de trageri din cadrul Școlii de Instruire pentru Apărare Antiaeriană de la Capu Midia, la jumătatea lunii octombrie, a început o serie de exerciții cu trageri reale de luptă.

Militarii români din cadrul Batalioanelor 205 Apărare Antiaeriană din Craiova și 228 Apărare Antiaeriană din Brașov, alături de care s-au aflat militari portughezi, au dat starul exercițiilor cu sistemul antiaerian Oerlikon și cu sisteme de rachete sol-aer portabile din dotare.

Tot în această perioadă, militarii francezi dislocați în Baza 57 Aeriană Mihail Kogălniceanu au continuat să se antreneze la Capu Midia cu sisteme de apărare aeriană cu rază foarte scurtă (VSHORAD) în cadrul exercițiului Eagle Shield 23.2.

Text și foto: Anca Medrea

Vizită la Baza 57 Aeriană Mihail Kogălniceanu

Baza 57 Aeriană Mihail Kogălniceanu a găzduit, în data de 21 noiembrie, grupul de experți Working Group of Foreign Policy Experts din cadrul fundației Konrad Adenauer Stiftung din Germania.

Activitatea a reunit experți și analiști politico-militari ce au dezbătut probleme actuale privind conceptele militare care vizează consolidarea posturii colective de descurajare și apărare în regiunea

Mării Negre, atât la nivel național, cât și în context aliat. Pe timpul discuțiilor care au urmat informării au fost abordate teme precum planurile de modernizare și dezvoltare a infrastructurii existente sau reperele programului de investiții aflate în faza de derulare pentru Baza 57 Aeriană Mihail Kogălniceanu. Agenda vizitei a cuprins și întâlniri cu echipele de comandă ale detașamentelor aliate dislocate în baza de la Mihail Kogălniceanu,

respectiv reprezentanți din cadrul Army Support Activity Black Sea ai Statelor Unite ale Americii și

detașamentul Forțelor Aeriene Germane.

Text și foto: Narcisa Tuță

Aeronave ale Forțelor Aeriene și Spațiale Franceze, în misiune la Baza 86 Aeriană Borcea

Un detașament al Forțelor Aeriene și Spațiale Franceze, compus din aproximativ 40 de militari și trei aeronave multirol Rafale, a sosit luni, 16 octombrie, în Baza 86 Aeriană „Locotenent aviator Gheorghe Mociorniță”, de la Borcea.

Militarii francezi execută misiuni de antrenament în comun cu militarii și aeronave F-16 Fighting Falcon din cadrul Forțelor Aeriene Române.

Misiunile comune de instruire contribuie la creșterea capacității de reacție rapidă și descurajare, precum și la consolidarea interoperabilității între Forțele Aeriene Române și cele ale Forțelor Aeriene și Spațiale Franceze.

Sursa: BIRP SMFA, foto: Baza 86 Aeriană Borcea

Baza 86 Aeriană a primit, în data de 17 octombrie 2023, vizita ambasadorului Franței în România, Nicolas Warnery.

Activitatea a cuprins un briefing de prezentare a unității, la care a participat și comandantul detașamentului francez, iar în a doua parte a vizitei, ambasadorul a asistat la prezentarea escadrilei de F-16 și a avionului multirol Rafale.

Delegația franceză a fost primită de locțiitorul șefului SMFA, general de flotilă aeriană Leonard Baraboi și de comandantul Bazei 86 Aeriană, general de flotilă aeriană Iulian Pașilea

Avioanele franceze Rafale

Avioane F-16 ale Forțelor Aeriene Turce, în România

Patru aeronave F-16 din dotarea Forțelor Aeriene Turce au aterizat joi, 30 noiembrie, în Baza 86 Aeriană „Locotenent aviator Gheorghe Mociorniță”, Borcea.

Detașamentul, format din aproximativ 80 de militari (piloți și personal tehnic) și patru aeronave F-16, execută, împreună cu militarii Forțelor Aeriene Române, misiuni de Poliție Aeriană întărită (enhanced Air Policing) sub comandă NATO.

Misiunile de poliție aeriană desfășurate în comun contribuie la dezvoltarea capacității de reacție și descurajare, precum și la consolidarea interoperabilității între Forțele Aeriene Române și Forțele Aeriene Turce.

Ceremonia de certificare a detașamentului Forțelor Aeriene Turce

Secretarul de stat pentru politica de apărare, planificare și relații internaționale, Simona Cojocaru, și șeful Statului Major al Apărării,

generalul Gheorghită Vlad, au participat marți, 5 decembrie, în Baza 86 Aeriană „Locotenent aviator Gheorghe Mociorniță”, la ceremonia de certificare a detașamentului Forțelor Aeriene Turce aflat în România pentru a executa misiuni de Poliție Aeriană întărită.

Activitatea s-a desfășurat în prezența ambasadorului Republicii Turcia la București, Özgür Kivanç Altan, a comandantului Centrului

de Operații Aeriene Multinaționale Torrejon, generalul-locotenent Juan Pablo Sánchez De Lara, a comandantului Forțelor Aeriene din Turcia, generalul Ziya Cemal Kadioğlu, și a locțiitorului șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, generalul-maior Leonard-Gabriel Baraboi.

„Această misiune NATO de Poliție Aeriană întărită, cu participarea, în premieră, a Forțelor

Aeronavă F-16 a Forțelor Aeriene Turce

Examen NATO pentru Escadrila 53 Warhaks

În cadrul Inițiativei de Pregătire a NATO (NRI NATO READINESS INITIATIVE), cunoscută sub numele de „30 30 30 30”, un detașament de aeronave F-16 a reușit să atragă atenția în timpul recente evaluări desfășurate în perioada 11-18 noiembrie. Această inițiativă, denumită Inițiativa de Pregătire a NATO (NRI), se concentrează pe îmbunătățirea capacităților de răspuns rapid, consolidarea apărării colective și asigurarea operaționalizării eficiente într-un interval de 30 de zile sau mai puțin.

Cunoscut și sub denumirea de „Patru Treizeci,” inițiativa are ca obiectiv pregătirea a 30 de batalioane mecanizate, 30 de escadrile aeriene și 30 de nave de luptă pentru a face față amenințărilor iminente sau intervențiilor rapide în caz de criză militară. Acest efort de pregătire sporită are la bază necesitatea unui răspuns rapid și credibil în fața provocărilor complexe ale secolului XXI, fie în apărarea teritorială, fie în consolidarea aliaților sau intervenția în crize.

Operaționalizarea acestor capacități nu este doar un proces extins pe parcursul a patru ani, ci și un angajament pentru excelență. Validarea

și certificarea, etapele finale ale acestui proces, sunt realizate printr-o evaluare detaliată care acoperă patru domenii-cheie: operații, logistică, protecția forței și informații militare. Aceste standarde înalte asigură un grad ridicat de interoperabilitate cu toate celelalte structuri NATO.

Echipa de specialiști certificați NATO, cunoscuți ca evaluatori TACEVAL, a fost responsabilă de evaluarea și certificarea detașamentului de aeronave F-16. Detașamentul, format din patru aeronave, a demonstrat o performanță remarcabilă în toate categoriile evaluate. Acest succes notabil se datorează în mare parte experienței acumulate în timpul dislocării în Țările Baltice, unde au executat, alături de partenerii portughezi, Serviciul de Luptă Permanent Poliție Aeriană.

Evaluarea impresionantă a acestui detașament de aeronave F-16 a reprezentat nu doar un succes individual, ci și o ilustrare a angajamentului continuu al NATO de a menține și îmbunătăți nivelul său de pregătire, asigurând securitatea și eficiența operațională în fața amenințărilor contemporane.

Text: Maria Ioniță, foto: Adrian Sultănoiu

Aerieni ale Republicii Turcia, este de o importanță vitală pentru postura de descurajare și apărare, pentru protejarea spațiului aerian aliat și menținerea securității și stabilității regiunii noastre. Republica Turcia este un partener strategic și aliat al României. Apreciem angajamentul și contribuția Ankarei la securitatea colectivă și regională, în cadrul proiectelor multinaționale aliate din România și nu numai”, a declarat secretarul de stat Simona Cojocaru în cadrul ceremoniei.

Șeful Statului Major al Apărării, generalul Gheorghiu Vlad, a amintit că, în acest an, solidaritatea aliată pentru întărirea serviciului de Poliție Aeriană al Forțelor Aeriene Române s-a materializat prin participarea la misiunile de supraveghere și apărare aeriană a unor detașamente americane, franceze, germane, italiene, spaniole și, acum, a detașamentului turc.

„Complementar misiunii esențiale de protejare a spațiului aerian, un beneficiu important

este creșterea interoperabilității capacităților aeriene naționale cu cele similare ale NATO. Mulțumesc aliaților turci pentru contribuția lor și în acest domeniu. În regiunea Mării Negre, extinderea cooperării militare dintre forțele armate române și turce este, în context aliat, un argument al determinării comune pentru stabilitate și pace”, a declarat generalul Gheorghiu Vlad.

Sursa: Biroul de presă MAPN

Aspect de la ceremonia de certificare

PRIMELE AERONAVE F-16 DIN NORVEGIA

Trei F-16 Fighting Falcon, din lotul de 32 de aeronave achiziționate de România de la Regatul Norvegiei au aterizat miercuri, 29 noiembrie, în Baza 86 Aeriană „Locotenent aviator Gheorghe Mociorniță” de la Borcea. Cu acest prilej, a avut loc ceremonia de recepție a avioanelor de luptă, în prezența oficialilor români, norvegieni și americani.

Achiziția noului lot de avioane F-16 Fighting Falcon și a pachetului de bunuri și servicii aferent va asigura creșterea securității României prin executarea apărării spațiului aerian național/NATO, pe timp de pace și în situații de criză, prin Serviciul de Luptă Permanent – Poliție Aeriană (SLP-PA), sub comandă NATO.

Generalul de brigadă Valeriu Roșu, locțiitorul șefului Departamentului pentru relația cu Parlamentul și calitatea vieții personalului, a apreciat importanța Programului „Avion multirol al Forțelor Aeriene” și a precizat că, într-un context de securitate dinamic și deosebit de complex, completarea înzestrării Forțelor Aeriene Române cu escadrilele a doua și a treia de aeronave F-16 va întări și mai mult parteneriatele internaționale, „devenind un model de colaborare și solidaritate între aliați, în efortul consolidat de a contracara provocările din regiune”.

„Sunt onorat să spun oficialilor norvegieni bun venit în România, în numele ministrului apărării naționale, Angel Tîlvăr, în preajma Zilei Naționale. Norvegia este un aliat important pentru România, cooperarea bilaterală în domeniul apărării asigurând consistență amplului proces de modernizare și dezvoltare a capacităților de

apărare ale țării noastre”, a declarat generalul de brigadă Valeriu Roșu.

Eivind Vad Petersson, secretar de stat în Ministerul Afacerilor Externe norvegian, a apreciat că aceasta este o zi importantă pentru cooperarea norvegiano-română și pentru securitatea aliaților. „Guvernul norvegian apreciază importanța acestui program pentru România și rămâne pe deplin angajat în livrarea tuturor celor 32 de aeronave, împreună cu sprijinul necesar dezvoltării acestei capacități în anii următori”, a spus secretarul de stat Petersson.

Conform Concepției de realizare graduală a capacității de apărare aeriană, în cadrul Programului „Avion multirol al Forțelor Aeriene”, Guvernul României a atribuit Guvernului Regatului Norvegiei contractul de achiziție a 32 de aeronave F-16, cu suport logistic inițial și a unui pachet de bunuri și servicii

complementar (de la Guvernul Statelor Unite ale Americii). Avioanele vor fi livrate în stare operațională, resursa disponibilă a acestora asigurând operarea lor pentru o perioadă de tranziție, de minimum 10 ani, către avioanele de generația a V-a, ceea ce face ca achiziția avioanelor de luptă norvegiene să reprezinte, în fapt, un transfer de capacitate între două țări NATO aliante. Aeronavele vor asigura îndeplinirea noilor cerințe existente la nivelul NATO, ulterior urmând a fi introduse în programul de modernizare la aceeași configurație (M6.X) cu avioanele F-16 din prima escadrilă, intrată

deja în dotarea Forțelor Aeriene Române. Această soluție asigură implicarea industriei naționale de apărare pentru efectuarea lucrărilor de mentenanță și modernizare a avioanelor F-16, prin compania Aerostar Bacău.

În prezent, Forțele Aeriene Române au în dotare 17 aeronave F-16 achiziționate în baza prevederilor Concepției de realizare graduală a capacității de apărare aeriană în cadrul Programului „Avion multirol al Forțelor Aeriene”.

Text: BIRP SMFA, foto: Baza 86 Aeriană

În cabina avionului de dublă comandă înmatriculat cu numărul 1632, s-au aflat generalul de flotilă aeriană Iulian Pașilea și comandorul Mihăița Marin

Un nou Hercules pentru Forțele Aeriene

Prin intermediul Programului Excess Defense Articles, o a treia aeronavă militară de transport de tip C-130H2 Hercules a fost transferată către Forțele Aeriene Române în mod gratuit. Acest program permite Statelor Unite să doneze sau să transfere echipament militar în exces către țările aliate sau prietene, cu costuri reduse sau fără costuri.

Donarea avionului C-130H2 Hercules reprezintă o expresie a solidarității și colaborării durabile în domeniul securității între România și Statele Unite. De asemenea, evidențiază angajamentul comun față de stabilitatea și securitatea regională, subliniind aprecierea SUA pentru România în calitate de partener strategic și aliat-cheie în cadrul NATO. Această inițiativă susține eforturile României de modernizare a capacităților sale de apărare. A doua aeronavă C-130H2 Hercules a fost livrată la data de 15 septembrie, iar în luna noiembrie cea de-a treia. O echipă mobilă de antrenament americană a desfășurat sesiuni de instruire în Baza 90 Transport Aerian, colaborând cu echipajul românesc pentru familiarizarea cu noile echipamente de bord. În prezent, Forțele Aeriene Române dispun de patru aeronave de transport C-130B și trei aeronave C-130H.

C-130H Hercules este o aeronavă de transport versatilă și fiabilă, capabilă să îndeplinească diverse misiuni, inclusiv transport aerian, evacuare medicală, asistență umanitară și intervenție în caz de dezastre. Integrarea acestei aeronave va consolida capacitățile de transport aerian ale României și interoperabilitatea cu aliații din cadrul NATO, cu accent pe flancul estic al Alianței.

Text și foto: Maria Ioniță

Generalul de flotilă aeriană Leonard-Gabriel Baraboi la ceremonia prilejuită de intrarea în dotarea Forțelor Aeriene Române a celei de-a treia aeronave C-130 H

Comandorul Emil-Florian Tecuceanu a spus în alocuțiunea sa că: „Aeronava militară C-130 Hercules este un ambasador al Forțelor Aeriene Române prin varietatea misiunilor pe care le execută în cadrul exercițiilor multinaționale întrunite, cât și ca sprijin logistic aerian pentru trupele aflate în teatrele de operații, misiuni de evacuare medicală și de extracție a populației civile aflate în dificultate în zone de conflict. În acest context, intrarea în serviciu a celei de-a treia aeronave C-130 H va crește considerabil capacitatea de transport strategic a Forțelor Aeriene Române și a Bazei 90 Transport Aerian”.

DESCHIDERA ANULUI UNIVERSITAR 2023-2024

În data de 2 octombrie, începând cu ora 9.00, pe platoul Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă”, a avut loc ceremonia prilejuită cu ocazia deschiderii noului an universitar.

La festivitate au participat șeful Statului Major al Forțelor Aeriene, general-locotenent Viorel Pană, șeful Direcției Generale Financiar-Contabile, general-maior Florin Jianu, locțiitorul comandantului Comandamentului Forțelor Întrunite, general de flotilă aeriană Cătălin Băhneanu, prefectul județului Brașov, Mihai-Cătălin Văsii, președintele Consiliului Județean Brașov, Todorică-Constantin Șerban, rectorul Universității Transilvania Ion Abrudan, comandanți ai marilor unități și unități din subordinea SMFA și comandanți ai unităților militare din Garnizoana Brașov.

Festivitatea a debutat cu alocuțiunea comandantului (rectorului) Academiei Forțelor Aeriene general de flotilă aeriană dr. Marius Șerbeszki, care s-a adresat, atât corpului didactic, instructorilor militari

și comandanților de subunități, care contribuie la instruirea și formarea studenților, cât și studenților care reprezintă viitorul forțelor aeriene. Cu această ocazie, i-a felicitat pe studenții de anul I care au reușit să treacă de rigorile admiterii și pregătirii militare inițiale apreciindu-le angajamentul și determinarea de care au dat dovadă. Studentul Denis Ciobanu, candidatul care a obținut cea mai mare notă la examenul de admitere, a exprimat importanța evenimentului pentru studenții academiei și în mod deosebit pentru studenții de anul I pentru care deschiderea noului an universitar reprezintă începerea unui nou capitol.

În încheiere, șeful Statului Major al Forțelor Aeriene, general-locotenent Viorel Pană a dat citire mesajului șefului Statului Major al Apărării, i-a felicitat pe studenți pentru alegerea carierei militare, o alegere profesională și de viață și le-a mulțumit pentru angajamentul și încrederea acordate Armatei României.

Text: Academia Forțelor Aeriene, foto: Vicenzo Berchiu

ÎNMÂNAREA ARMEI LA BAZA 57 AERIANĂ

Comandantul Bazei 57 Aeriană, comandor Nicolae Crețu, înmânează armele noilor recruți

În data de 2.11.2023, a avut loc, la Baza 57 Aeriană, ceremonia de înmânare a armei soldaților gradați profesioniști selecționați în urma procesului de recrutare care au început programul de instruire generală și de specialitate.

Ceremonia a debutat cu prezentarea în fața formației a Drapelului de Luptă și cu alocuțiunea comandantului bazei privind semnificația și istoricul acestuia.

Momentul cel mai așteptat de către militarii noi veniți a fost reprezentat de ceremonia de înmânare a armei. La primirea armei, fiecare militar a rostit cu hotărâre și determinare „SERVEȘC PATRIA!”. Înmânarea armei constituie un eveniment important și totodată festiv din viața militarilor și se desfășoară cu ocazia primirii acestora pentru prima dată în unitățile militare.

La finalul ceremoniei, comandantul bazei le-a urat mult succes noilor colegi în perioada de pregătire, să fie pro-activi, să arate dăruire și profesionalism pentru a putea deprinde cât mai multe cunoștințe specifice profesiei militare.

Le urăm noilor colegi bun venit în rândul nostru, mult succes în perioada de pregătire și multe satisfacții în cariera militară!

Sursa: Baza 57 Aeriană

JURĂMÂNTUL MILITAR

Jurământul Militar este un moment unic, de o importanță deosebită în viața oricărui tânăr care alege să urmeze calea militară. Acest act solemn marchează trecerea la statutul de militar și simbolizează angajamentul ferm față de țară, onoare și datorie. Semnificația Jurământului Militar este profundă pentru fiecare dintre tinerii ce aleg acest drum fie ei viitori soldați și gradați profesioniști sau cadre militare.

În preajma zilei de 25 octombrie, tinerii studenți și elevi din instituțiile de învățământ ale Forțelor Aeriene au depus Jurământul Militar. În Piața Sfatului din Brașov, în prezența locțiitorului șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, general de flotilă aeriană Leonard Baraboi, a cadrelor didactice și militare, precum și a familiilor, studenții anului I ai Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” au rostit jurământul de credință față de țară. De asemenea, la Școala de Maiștrii Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene de la Boboc, cursanții anului I au trecut peste emoțiile inerente momentului și au spus într-un glas: „Jur Credință Patriei mele, România!”. Ziua jurământului este o una plină de emoții, sentimentul de mândrie fiind predominant. Această promisiune solemnă în care recruții se angajează să-și apere țara, să respecte legile și valorile acesteia și să-și pună viața în pericol, dacă este necesar, pentru binele națiunii, îi vor lega toată viața de datoria militară. Aflați în fața drapelului național, a comandanților militari, a celorlalți colegi din unitate și a familiilor, tinerii militari trăiesc prima ceremonie oficială din viitoarea carieră. Recrutul devine astfel un militar cu drepturi și responsabilități specifice. Mândria de a servi țara și de a face parte dintr-o tradiție militară ce se întinde pe sute de ani, este resimțită nu doar de către recrut, ci și de către familiile și prietenii săi care asistă la ceremonie. Mulți recruți se simt copleșiți de responsabilitatea pe care o preiau în momentul jurământului. Ei devin conștienți de responsabilitatea angajamentului lor și de faptul că vor trebui să-și apere țara „chiar cu prețul vieții”. În același timp, Jurământul Militar marchează și începutul unei noi etape în viața recrutului, o

CEREMONIA DE DESCHIDERE A ANULUI DE INSTRUIRE ȘI FORMARE CONTINUĂ NONUNIVERSITARĂ 2023-2024.

Baza Aeriană Boboc a organizat, în data de 4 octombrie, pe platoul central Dacia din municipiul Buzău ceremonia de deschidere a anului de instruire și formare continuă nonuniversitară 2023-2024.

Evenimentul s-a desfășurat în prezența locțiitorului șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, general de flotilă aeriană Leonard Baraboi, a comenzii unității și a comandanților de mari unități din garnizoana Buzău – general-maior Claudiu Sava și general de flotilă aeriană Cristinel Apopei, precum și a oficialităților publice centrale și locale: domnul ing. Constantin Toma – primar al municipiului Buzău, domnul Daniel Marian Țiclea – prefect al județului Buzău, domnul Petre Emanoil Neagu – președinte al Consiliului Județean

Buzău, dar și reprezentanți ai instituțiilor din Sistemul național de apărare din Buzău.

Momentul religios a fost oficiat de reprezentantul Arhiepiscopiei Buzăului și Vrancei – preot Cristian Dima alături de preoții militari buzoieni.

Manifestarea s-a încheiat cu defilarea cadrelor militare, instructori și cursanți, și survolul aeronavelor din dotarea Bazei Aeriene Boboc.

Pe parcursul acestui an vor trece pragul Școlii de Instruire Interarme a Forțelor Aeriene cadre militare ce vor participa la cursuri de avansare, de specializare în armă și perfecționare în cariera militară.

Tuturor le dorim mult succes și rezultate pe măsura eforturilor și așteptărilor!

Text și foto: Gabriela Șerban

Locțiitorului șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, general de flotilă aeriană Leonard Baraboi și comandantul Bazei Aeriene Boboc, general de flotilă aeriană Ovidiu Bălan

Angajament în suflet și emoții în culise

etapă de dezvoltare personală și de formare continuă. Mulți dintre aceștia simt entuziasm și determinare în acest moment, dornici să învețe, să-și perfecționeze abilitățile și să contribuie la binele comun.

Emoția momentului Jurământului Militar este dificil de pus în cuvinte. Este o combinație de mândrie, respect și entuziasm. Martorii adaugă o dimensiune suplimentară acestui moment și îi întăresc semnificația. Pentru cei prezenți în public la ceremonie, momentul Jurământului Militar poate aduce și o doză de îngrijorare, familiile trăiesc clipe de conștientizare și știu că din acel moment tânărul va aparține țării și va lupta pentru bunăstarea acesteia. Apare și o doză de teamă pentru siguranța militarului, dar și pentru provocările și sacrificiile pe care le va întâlni în viitorul său în cariera militară. Cu toate acestea, această emoție este, de asemenea, însoțită de susținere și respect pentru decizia militarului de a-și servi țara.

Mult succes în carieră a celor care au depus Jurământul Militar!

Text: Maria Ioniță, foto: Vicenzio Berchiu, Alexandru Brătescu

Onor la asistență: comandantul AFA, general de flotilă aeriană Marius Șerbeszki conduce defilarea efectivelor Academiei

La festivitate au fost, de asemenea prezenți și membrii ai Asociației Tradiția Militară

Premiul III la Concursul național de istorie „1 Decembrie – Ziua Națională a României”

Concursul a avut loc la Baza Aeriană de Instruire și Formare a Personalului Aeronautic „Aurel Vlaicu” Boboc

Elev fruntaș Lia Iancu, clasa a X-a, a obținut Premiul III

Fiecare concurs de istorie oferă posibilitatea elevilor Colegiului Național Militar „Mihai Viteazul” să cerceteze mai amănunțit istoria, să-și valorifice cunoștințele în domeniu, dar și să obțină premii importante. La concursul național de istorie cu tema „1 Decembrie - Ziua Națională a României” elevii colegiului militar, pregătiți de domnul profesor Dan Anca, au avut o comportare meritorie.

Competiția a fost organizată de Divizia 2 Infanterie „Getica”, în parteneriat cu Fundația „Mareșal Alexandru Averescu” și cu sprijinul Consiliului Județean Buzău. Concursul a avut loc în data de 18 noiembrie, la Baza Aeriană de Instruire și Formare a Personalului Aeronautic „Aurel Vlaicu” Boboc și s-a desfășurat pe două secțiuni, una dedicată colegiilor naționale militare și o alta, instituțiilor de învățământ preuniversitar din județul Buzău.

Astfel, la secțiunea dedicată elevilor din colegiile naționale militare, eleva fruntaș Lia Iancu, clasa a X-a, a obținut Premiul III.

Elevii fruntaș Tania Damian și Pavel Frățilă au obținut de asemenea rezultate foarte bune

pentru prima participare la un concurs național pe teme de istorie, fiind recompensați cu diplome de merit.

„Sunt onorat că în acest an am avut ocazia de a participa la primul meu concurs de istorie, chiar în orașul meu natal, Buzău. Desfășurarea concursului a avut loc la Baza Aeriana Boboc, unde am avut prilejul de a întâlni elevi din celelalte colegii militare. De asemenea, am avut ocazia de a face un tur al bazei unde am fost primiți foarte frumos de către personalul care ne-a ajutat să descoperim misterele unei astfel de unități militare”, a spus Pavel. Și pentru eleva fruntaș Tania Damian, participarea la acest concurs a reprezentat o experiență deosebită: „M-am simțit onorată să particip la un astfel de concurs. Am concurat cu elevi de la celelalte colegii militare, fapt ce mi-a dat ocazia să cunosc viața de elev militar din mai multe perspective. Personal, am descoperit la Buzău o mentalitate deschisă și o atmosferă plăcută, unde mi-am făcut multe amintiri frumoase care vor rămâne mereu în sufletul meu, fapt pentru care îmi încurajez colegii să participe la astfel de concursuri”, a afirmat Tania.

Text: Ioana Popa

„Pentru mine concursul de la Buzău a fost o ocazie inedită de a învăța despre istoria poporului nostru, întrucât m-a motivat să aflu cât mai multe în legătură cu personalitățile și evenimentele marcante ce au avut loc pe teritoriul României. De la Tudor Vladimirescu până la mareșalul Antonescu și regele Mihai, am putut cunoaște dramele și reușitele națiunii române și hotărârea oamenilor de a-și ajuta și apăra țara, uneori chiar și cu prețul propriei vieți. Am văzut prin prisma lecturii, sacrificiile ce au fost făcute pentru a crea România așa cum o știm noi, și astfel am căpătat un nou respect față de eroii istoriei noastre. De asemenea, am avut șansa să mă întâlnesc și cu elevi din celelalte colegii militare și civile și am observat dedicarea și pasiunea lor pentru această disciplină minunată, fapt ce m-a bucurat enorm, știind că generația noastră nu va uita trecutul țării noastre. Concursul a reprezentat o experiență de neuitat, provocatoare prin natura ei și frumoasă, datorită oamenilor care au făcut-o posibilă”, a spus Lia.

Plantăm fapte bune

La inițiativa conducerii Baza Aeriană Boboc, Școala de Instruire Interarme a Forțelor Aeriene, elevii Școlii Militare de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene au participat astăzi la o acțiune de plantare a 100 000 de puiți de salcâm pe 20 de hectare situate în interiorul cazarmii Boboc.

„Plantăm fapte bune în România” este o inițiativă amplă de împădurire la nivel național, bazată pe voluntariat. Coordonatorilor proiectului le place să spună că nu plantează doar puiți de azi, ci cresc pădurile de mâine.

Foto: Dunduc Andrei

Balul Bobocilor 2023, o seară de Oscar magică!

la Colegiul Național Militar „Mihai Viteazul”

Cele mai celebre personaje de film au părăsit pentru o seară Hollywoodul și au poposit în sala de festivități a Colegiului Național Militar „Mihai Viteazul”, unde au participat la Balul Bobocilor 2023. Spectacolul a avut de toate: eleganță și strălucire, muzică, dans și momente comice, toate pregătite în cele mai mici detalii de către elevii claselor a XI-a și profesorii lor diriginți.

Opt perechi de boboci au strălucit sub lumina reflectoarelor și a aparatelor de fotografiat ale paparazzilor și s-au întrecut în mai multe probe pentru a demonstra juriului că merită să primească statuetele aurite. La finalul balului, juriul a deliberat, iar titlul de Miss Boboc 2023 i-a revenit elevei Sandra Costea, în timp ce Mister Boboc a fost desemnat elevul Sebastian Tuță.

„Această seară a fost de neuitat. M-au încercat multe emoții dar toate au trecut atunci când am aflat că am câștigat titlul „Miss Boboc”. Toți cei care au participat la organizarea acestui bal au fost tot timpul sprijinul nostru și ne-au ajutat. A fost o experiență minunată, prin care fiecare boboc ar trebui să treacă. Mulțumesc tuturor!”, a mărturisit Sandra.

„Dragi prieteni, vreau să vă mulțumesc din suflet pentru sprijinul vostru incredibil în acest parcurs către victoria la Balul Bobocilor. A fost o experiență

cu adevărat memorabilă, plină de momente interesante și distracție. Am avut șansa de a crea noi legături și prietenii, atmosfera a fost plină de eleganță și farmec, iar participarea voastră a făcut întreaga experiență și mai valoroasă. Cu recunoștință, Tuță”, a spus Sebastian.

Pe locul II s-au clasat elevii Elena Neacșu și Nicola Nicoară, iar pe locul III elevii Daria Costandache și Mihai Dumitru.

Ziarul Unirea Online a promovat evenimentul, iar în urma voturilor exprimate de cititori, elevii Emilia Cosovan și Sebastian Tuță au primit titlurile de „Miss și Mister Popularitate”.

Felicitări concurenților, organizatorilor și tuturor care au făcut posibilă această seară magică, de Oscar!

Text: Ioana Popa, foto: elev caporal Mario Vale

la Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă”

Miercuri, 6 decembrie, a avut loc Balul Bobocilor Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă”. Evenimentul s-a desfășurat la Centrul Cultural Reduta, unde studenții academiei au transformat scena într-un spațiu fără hotare oferind astfel tuturor celor prezenți oportunitatea de a fi martorii călătorilor în jurul lumii ale căror protagoniști au fost concurenții intrați în cursa pentru titlul de Miss și Mister Boboc AFA 2023.

Studenții din anul trei, organizatorii evenimentului, au pregătit probe care au testat creativitatea, evidențiat abilitățile și talentul fiecărui concurent din cele șapte perechi, prima probă constând în prezentarea echipei și a locației geografice alese, cea de a doua fiind proba de talent și ultima fiind reprezentată de proba surpriză ce a constat în testarea îndemnării și a capacității de acțiune contra cronometru prin realizarea unor provocări surpriză trase la sorți.

În urma interacțiunii concurenților cu publicul și a votului acestuia, Maria Preda și Ștefan Popescu au fost desemnați Miss și Mister Popularitate.

La finalul concursului, în urma deliberării juriului, titlul de Miss și Mister Boboc 2023 a fost câștigat de Maria Preda și Ioan Bulancea. Pe locul II s-au clasat studenții Iulia Munteanu și David Dumitru, iar pe locul III studenții Andreea Moja și Ștefan Popescu.

Felicitări concurenților, organizatorilor și tuturor celor care s-au implicat în realizarea acestui eveniment!

Sursă: Alexandru Gheorghe

Forțele Aeriene Române, la Bucharest Gaming Week 23

În perioada 14-15 octombrie, Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” a participat la Bucharest Gaming Week 23, eveniment găzduit de Palatul Parlamentului.

Academia Forțelor Aeriene a participat la acest eveniment cu două simulatoare VR pentru avionul IAK-52, simulatoare care sunt folosite în toate fazele de instruire pentru studenții academiei, de la pornire motor, verificare parametri, misiuni simple sau complexe precum și pentru simularea situațiilor deosebite ce pot apărea în timpul zborului.

Totodată, vizitatorii au putut să testeze ochelarii de Realitate Augmentată, ce permit observarea mediului înconjurător al utilizatorului dar și posibilitatea de modelare tridimensională.

Sursa: BIRP SMFA, foto: Serviciul Multimedia- DIRP

Euro NATO Joint Jet Pilot Training

Căpitanul Andrei Ilucă poate spune, cu siguranță, că și-a îndeplinit visul de a se antrena într-un mediu internațional, și că a făcut un pas important în cariera sa de pilot în Forțele Aeriene Române. Aflat în Statele Unite ale Americii, la baza Sheppard, căpitanul Ilucă participă la cursurile din cadrul programului ENJJPT - Euro NATO Joint Jet Pilot Training.

Programul de pregătire comună a piloților de luptă Euro-NATO, este condus de **80th Flying Training Wing**, din Baza Aeriană Sheppard, Texas. ENJJPT este singurul program multinațional de antrenament de zbor din lume, instituit pentru a antrena piloți de luptă pentru Alianța Nord-Atlantică.

Înainte de misiunea din Statele Unite ale Americii, căpitanul Andrei Ilucă, a ocupat funcția de pilot șef și este instructor pe aeronava IAR-99 Standard, având aproximativ 900 de ore de zbor în carieră, din care 780 pe aeronava IAR-99.

Aflat pe continentul american căpitanul Ilucă ne-a trimis gândurile sale referitoare la experiența din Baza Aeriană Sheppard, Texas.

„Despre programul ENJJPT aflasem din primăvara anului 2022 și mi-a atras atenția posibilitatea de a mă antrena într-un mediu internațional, plin de provocări, un mediu în care cele mai puternice state membre NATO își pregătesc piloții de luptă.

Aventura a prins contur în toamna anului trecut, când am aflat că au fost scoase la concurs trei posturi de instructor pe aeronava T-6 Texan, în cadrul programului ENJJPT (Euro NATO Joint Jet Pilot Training) din Baza Aeriană Sheppard, Wichita Falls, Texas.

După depunerea raportului au fost analizate dosarele candidaților, iar după proba interviului am fost printre cei trei selecționați. Au urmat vizita medicală, testul de limba engleză, obținerea vizei și alte documente necesare plecării.

Din momentul aflării rezultatului și până în ziua decolării către Statele Unite ale Americii, mi s-a părut că timpul a zburat, iar emoțiile au crescut exponențial. Ajunși peste ocean, am fost întâmpinați cu brațele deschise

de către comunitatea de români deja existentă în Wichita Falls. Am avut sentimentul că suntem „acasă” și că vorba „omul sfințește locul” este cu adevărat potrivită. Au urmat câteva zile de acomodare, după care am început partea de in-processing (acces în baza militară, dotarea cu echipament de zbor etc).

Programul de formare ca instructor de zbor începe cu o perioadă de academics (cursuri pe care le parcurgi în fața unui computer, cursuri cu foști instructori și câteva simulatoare), care durează 15 zile. Programul continuă cu începerea zborurilor în paralel cu participarea la simulator.

Numărul aproximativ de ore de zbor este de 100, executate în cadrul a 65 de zboruri însoțite de 25 de simulatoare.

Mă aflu în ultima treime a programului, cu 70 de ore zburate, 24 simulatoare complete, fiind instruit de 25 de instructori de zbor până acum.

Experiența de aici este unică prin prisma faptului că din program fac parte 14 națiuni, fiind unicul program de acest gen din lume. Aproximativ 85% dintre studenții care termină programul ajung piloți de luptă în țările din care provin.

Toți ne antrenăm după aceleași standarde și folosim limba engleză, atât la sol, cât și în zbor. Baza este dotată cu aproximativ 200 de aeronave care decolează zilnic de sute de ori. Patru piste alăturate cu un trafic aerian extrem de aglomerat, dar foarte bine coordonat. Din acest motiv, procedurile locale și convorbirile radio sunt particulare bazei aeriene Sheppard.

Tot ce pot spune este că aștept cu nerăbdare să încep partea de instruire a studenților și să reușim să «creștem» împreună, atât cu cei de aici, cât și cu cei pe care îi voi instrui la întoarcerea în România”.

Text: Ioana-Cristina Teșanu, foto: arhiva personală Andrei Ilucă

Comunitatea de români din Wichita Falls, Texas, a celebrat cu mândrie Ziua Națională a României. Rădăcinile adânc împământenite, îi fac pe toți să se simtă mai aproape de țară, deși sunt la mii de kilometri depărtare. Este un sentiment ce nu poate fi descris în prea multe cuvinte, în schimb, se poate observa ușor în ochii umezi și în glasurile tremurânde, atunci când strigă: „La mulți ani, români! La mulți ani, România!”.

Comunitatea internațională din baza NATO Sheppard, a avut oportunitatea de a vedea o mică parte din ceea ce reprezintă această sărbătoare pentru militarii români și familiile acestora.

Exercițiu de intervenție demonstrativ

CONVOACARE SSM

Convocarea de specialitate în domeniile securitate și sănătate în muncă, protecția mediului, apărare împotriva incendiilor, supraveghere tehnică și metrologie

Statul Major al Forțelor Aeriene, prin Secția prevenire, protecție, securitate și sănătate în muncă, a organizat în perioada 16-20.10.2023 „Convocarea de specialitate în domeniile securitate și sănătate în muncă, protecția mediului, apărare împotriva incendiilor, supraveghere tehnică și metrologie” cu responsabilii din unitățile militare subordonate, la Cercul Militar din Craiova.

Tematica convocării:

- aplicarea unitară în unitățile militare subordonate SMFA a legislației în domeniile securitate și sănătate în muncă, protecția mediului, apărare împotriva incendiilor, supraveghere tehnică și metrologie;
- analiza activității de securitate și sănătate în muncă și protecția mediului în unitățile militare subordonate SMFA;
- analiza activității de apărare împotriva incendiilor în unitățile militare subordonate SMFA;
- analiza activității de supraveghere tehnică și metrologie în unitățile militare subordonate SMFA;
- prezentarea legislației nou apărute în domeniile securității și sănătății în muncă, protecției mediului, apărării împotriva incendiilor, supravegherii tehnice și metrologiei, precum și a proiectelor de acte normative în domeniu, elaborate la nivelul Ministerului Apărării Naționale.

Scopul convocării a fost:

- pregătirea și perfecționarea personalului cu atribuții în domeniile menționate din unitățile militare subordonate;
- îmbunătățirea activităților de securitate și sănătate în muncă, protecția mediului, apărare împotriva incendiilor, metrologie și supraveghere tehnică a instalațiilor în unitățile militare subordonate;
- antrenarea formațiunii proprii de intervenție la incendiu a Companiei 110 Radiolocație pentru stingerea incendiului și evacuarea persoanelor și a bunurilor materiale, în cooperare cu formațiunea de intervenție la incendiu ISUJ din zona de dispunere a unității militare;
- prevenirea producerii accidentelor de mediu, a accidentelor de muncă, incidentelor periculoase, îmbolnăvirilor profesionale, a avariilor la echipamentele sub presiune, de ridicat și consumatoare de combustibil, precum și a incendiilor/exploziilor la obiectivele speciale din cazărțile Forțelor Aeriene.

Activitatea a constituit și o formă de pregătire și perfecționare a personalului specializat, la care, conform cadrului legal existent pot participa instituții autorizate la nivel național.

La activitate au participat:

- personalul secției Prevenire, protecție, securitate și sănătate în muncă din SMFA;
- inspectorii/responsabilii cu securitatea și sănătatea în muncă, protecția

mediului, supraveghere tehnică, metrologie și cadrele tehnice/ responsabilii cu apărarea împotriva incendiilor din unitățile subordonate SMFA.

Invitați:

- un reprezentant al Inspectoratului Teritorial de Muncă Dolj, ing. Dumitru Răzvan;
- trei reprezentanți ai Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Oltenia” al județului Dolj, locotenent-colonel Laura Dumitru, maior Constantin Cobzariu, respectiv căpitan Mihai Pădureanu;
- un reprezentant al unui operator economic din județul Dolj, S.C. DRV Consult, Valentin Drăcea, care desfășoară activități în domeniile supraveghere tehnică și metrologie.

Programul a cuprins:

- analiza activității și informări pe domeniile vizate;
- situația evenimentelor/accidentelor de muncă în Forțele Aeriene;
- stadiul îndeplinirii ordinilor emise de Statul Major al Forțelor Aeriene și eșaloanele superioare în anul 2023;
- aspecte rezultate din inspecțiile și controalele executate în anul 2023;
- situația mijloacelor tehnice de stins incendiu (necesar, deficit, stare de operativitate). Stadiul reîncărcării/verificărilor la stingătoarele de incendiu în anul 2023. Prognostica pentru anul 2024;
- evidența gestiunii deșeurilor pentru unitățile subordonate Statului Major al Forțelor Aeriene, în anul 2022. Nivelul colectării selective a deșeurilor din unitățile Forțelor Aeriene;
- noutăți legislative.

Totodată, în baza Normelor de apărare împotriva incendiilor în Ministerul Apărării Naționale aprobate cu ordinul M.87 din 27.04.2021, Compania 110 Radiolocație a organizat un exercițiu de intervenție demonstrativ în colaborare cu formațiunea de intervenție la incendiu din cadrul Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Oltenia” al județului Dolj și o lecție deschisă în care s-au prezentat noile capacități intrate în înzestrare.

De asemenea, activitatea a fost un prilej de prezentarea a particularităților specifice fiecărei structuri, privind organizarea și desfășurarea activității în domeniile vizate, precum și de cunoaștere a participanților, ținând cont că mulți dintre aceștia sunt noi în domeniu

Au avut loc discuții libere/răspunsuri ale reprezentanților secției Prevenire, protecție, securitate și sănătate în muncă din SMFA la întrebări punctuale din partea participanților din partea structurilor subordonate.

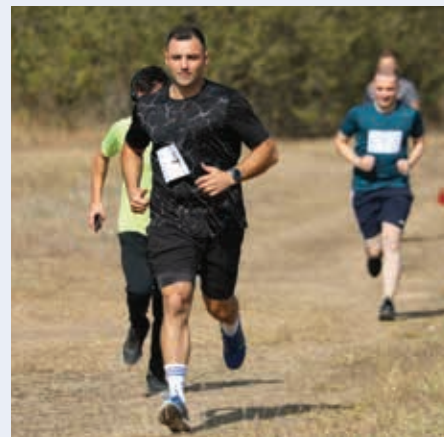
După activitate au fost transmise din partea locțiitorului pentru Resurse al șefului statului major sincere mulțumiri reprezentanților instituțiilor participante, pentru disponibilitatea, profesionalismul, pregătirea și modul de prezentare a subiectelor abordate.

Text și foto: locotenent-colonel Tudor Marian, șef Secție prevenire protecție, securitate și sănătate în munca/SMFA

Competiția „Cel mai bun dintre cei buni”

La probele sportive, candidații au dat dovadă de competitivitate

„Fii schimbarea pe care vrei s-o vezi în lume”
M.Gandhi

Concursul din cadrul Forțelor Aeriene Române, cu tradiție de peste zece ani, desemnează anual cei mai buni maiștri militari, subofițeri și soldați gradați profesioniști având ca scop identificarea valorii profesionale și promovarea militarilor din categoriile de personal menționate anterior.

Cu toții avem nevoie, în anumite momente ale vieții, de o încurajare care să ne determine să ne autodepășim, să fim mai buni, să devenim adevărate modele pentru cei din jur.

Plecând de la aceste stări de fapt, în perioada 2-6.10.2023, la sediul Școlii de Instruire pentru Apărare Antiaeriană de la Capu Midia, s-a desfășurat etapa finală a Statului Major al Forțelor Aeriene a competiției „Cel mai bun dintre cei buni”, pentru maiștri militari, subofițeri și soldați și gradați profesioniști.

Cei 27 de candidați au demonstrat, pe parcursul tuturor probelor de concurs, profesionalism și valoare, echilibru și progres.

Provocările de care au avut parte le-au depășit așteptările, punctele acumulându-se cu multă transpirație și fair-play.

Membrii comisiei de examinare, formată din maiștri militari și subofițeri de comandă din Forțele Aeriene Române dar și din cei doi câștigători ai competiției din anul 2022, au fost

alături de toți candidații, au demonstrat imparțialitate ducând astfel la un nivel foarte înalt valoarea și importanța acestei competiții.

Încă o dată, dacă mai era nevoie, rolul competiției a reiterat importanța liderului militar, lider care urmărește permanent dezvoltarea profesională și atingerea standardelor de leadership prin responsabilitate, integritate, devotament, viziune și, poate cele mai importante, spirit de echipă și camaraderie.

Concursul a constat în probe practice, sportive, teoretice, tactice, abilități de comunicare și prim ajutor și a urmărit selecția celui mai bun dintre cei buni iar concurenții au demonstrat prin rezultatul obținut că doar cu ambiție, tenacitate și profesionalism au reușit să dea valoare și calitate profesiei și carierei militare.

La sfârșitul activității, înconjurați de multă emoție, laurii au fost culeși, astfel:

Grupa maistrilor militari:

Locul 1 și titlul de „Maistrul militar al anului 2023” – maistrul militar clasa a III-a Răzvan Ștefan Burlacu, Baza 95 Aeriană, „Erou Căpitan Aviator Alexandru Șerbănescu”;

Locul 2 – maistrul militar clasa a III-a Florin Săraru, Baza Aeriană Boboc/Școala de Instruire Interarme a Forțelor Aeriene;

Locul 3 – maistrul militar clasa a III-a Bogdan Ciobanu, Baza 86 Aeriană Borcea.

Grupa subofițerilor:

Locul 1 și titlul de „Subofițerul anului 2023” – plutonier adjutant principal Virgil Nistor, Baza 95 Aeriană „Erou Căpitan Aviator Alexandru Șerbănescu”;

Locul 2 – plutonier Cătălin-Alioșa Ionescu, Baza 57 Aeriană Mihail Kogălniceanu;

Locul 3 – sergent major Robert Olaru, Baza Aeriană Boboc/Școala de Instruire Interarme a Forțelor Aeriene.

Grupa soldaților și gradaților profesioniști:

Locul 1 și titlul de „Soldatul anului 2023” – caporal clasa a II-a Laurentiu Pîrlia, Baza 90 Transport Aerian Otopeni „Comandor aviator Gheorghe Bănculescu”;

Locul 2 – caporal clasa a III-a Alexandru Lică, Baza 71 Aeriană „General Emanoil Ionescu”;

Locul 3 – Caporal clasa a II-a Ionuț Tămașu, Grup 2 CSRAT/Brigada 76 CSR.

Felicitări tuturor participanților!

Aprecierile noastre se îndreaptă, pentru întregul sprijinul acordat, către echipa de comandă a unității militare de la Capu Midia, Centrul Principal de Învățare a Limbilor Străine din cadrul Academiei Navale „Mircea cel Bătrân” dar și pentru întregul personal al Muzeului Marinei Române.

Sursa: BIRP SMFA

Cei 27 de candidați înscriși la concursul „Cel mai bun dintre cei buni”

Plutonier major Ionuț Enache, subofițerul de comandă al Statului Major al Forțelor Aeriene alături de câștigătorii concursului

Caporalul clasa a III-a Alexandru Lică, stereotelemetrist al Grupului 71 Protecția Forței din Baza 71 Aeriană

Șeful Statului Major al Forțelor Aeriene, general-lototenent Viorel Pană a adresat felicitări, prin intermediul conducerii bazei, tuturor participanților la concursul „Cel mai bun dintre cei buni” desfășurat la Școala de Instruire pentru Apărare Antiaeriană de la Capu Midia.

La grupa soldaților și gradaților profesioniști a participat și caporalul clasa a III-a Alexandru Lică, stereotelemetrist al Grupului 71 Protecția Forței din Baza 71 Aeriană „General Emanoil Ionescu”. În cadrul concursului, acesta a dat dovadă de o pregătire temeinică ocupând locul al II-lea, poziție ce i-a onorat munca asiduă pe parcursul carierei.

Militarul ne-a împărtășit câteva dintre impresiile sale despre participarea la această activitate: „**Concursul Cel mai bun dintre cei buni este o competiție nu doar între militari ci și una cu tine însuși, care scoate din tine tot ce este mai bun. Pregătirea pentru concurs este mai mult o recapitulare a cunoștințelor dobândite pe parcursul carierei militare, singurul lucru pentru care trebuie puțin antrenament fiind proba fizică.**

Participarea la acest concurs m-a făcut să conștientizez nivelul de pregătire la care mă aflu și m-a motivat să îmi doresc să fiu și mai bun de atât. Acesta îți oferă o sumedenie de emoții la ceremonia de premiere și te fac să te simți mândru de ceea ce ai realizat indiferent de locul pe care l-ai ocupat, iar ceea ce contează este rezumat de Winston Churchill în câteva cuvinte: «Succesul nu este final, eșecul nu este fatal: curajul de a continua este ceea ce contează».

Nu în ultimul rând aș dori să mulțumesc membrilor comisiei de evaluare pentru imparțialitate și pentru sprijinul moral acordat pe tot parcursul competiției.”

Text: Andreea Tabarcea, foto: Alexandru Aioanei

Probele teoretice au testat nivelul de cunoștințe al concurenților

Tradițiile strămoșești, expresie a unității de credință și de neam

Elevii Cercului cultural artistic al Școlii Militare de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene „Traian Vuia” au participat în data de 7 decembrie la Festivalul de Datini și Obiceiuri de Crăciun din Curtea de Argeș. Aflat la a IX-a ediție, evenimentul ce a avut loc pe scena sălii Centrului de Cultură și Arte „George Topirceanu”, a devenit deja o tradiție pentru conducerea Cercului Militar Curtea de Argeș, care îl organizează an de an cu mult drag, având sprijinul Batalionului 33 Vânători de Munte „Posada”

Festivalul a unit în spiritul sărbătorilor de iarnă și al obiceiurilor noastre strămoșești mai mulți reprezentanți ai cercurilor militare, instituțiilor militare de învățământ și instituțiilor de cultură din întreaga țară. Într-o atmosferă îmbibată de colinde și obiceiuri specifice sărbătorilor de iarnă, participanții au avut ocazia să descopere și să celebreze bogăția patrimoniului cultural românesc. Diversitatea datinilor, de la colindatul în port popular la reprezentarea unor obiceiuri tradiționale, a creat o punte între generații și a consolidat legăturile între comunitatea militară și civilă.

În următoarea zi a festivalului, Cercul Militar Argeș a organizat pentru grupurile participante o vizită a Mănăstirii Curtea de Argeș, un moment deosebit, plin de trăiri și emoții înălțătoare. Într-o atmosferă împregnată de istorie și spiritualitate, tinerii militari au avut

oportunitatea să descopere bogăția culturală și religioasă a acestui loc deosebit și privilegiul de a scrie câteva cuvinte în Cartea de Onoare a mănăstirii.

În ținuta demnă de oraș, elevii s-au integrat cu respect și solemnitate în atmosfera sacrală. Vizitarea mănăstirii a inclus explorarea istoriei sale fascinante și a arhitecturii remarcabile, marcând astfel o experiență educativă și culturală deosebită pentru acești tineri.

Momentul culminant al vizitei a fost susținerea unui recital de colinde în biserica mănăstirii. Corul școlii noastre militare împreună cu cel al Școlii Militare de Maiștri Militari ai Forțelor Navale au oferit o interpretare impresionantă, aducând în sufletele celor prezenți bucuria sărbătorii de Crăciun. Voci bine antrenate și armonizate au rezonat la unison în incinta bisericii, creând o atmosferă încărcată de emoție și reverență.

Prin participarea la această experiență deosebită, elevii au adus un tribut adânc patrimoniului cultural și religios, contribuind la perpetuarea tradițiilor românești și la consolidarea legăturilor dintre instituțiile militare și comunitatea locală. Astfel, evenimentul a fost nu doar o experiență festivă, ci și un gest de susținere a identității culturale românești într-un context modern.

Text: Laura Bașturea, foto: Mădălin Chiosea

Premieră pentru parașutiștii militari din România

În perioada 20-24.11.2023, un detașament format din 10 militari ai Forțelor Aeriene Române a participat la primul antrenament oficial într-un tunel aerodinamic pentru parașutiști, în Barcelona, Spania.

Activitatea are loc în premieră pentru parașutiștii militari din România.

Acest tip de antrenament asigură pregătirea parașutiștilor pentru controlul etapei pentru care formarea deprinderilor este cea mai dificilă: căderea liberă.

Avantajul major ale acestei forme de pregătire îl constituie posibilitatea exersării căderii libere un timp mult mai îndelungat

decât cele aproximativ 45 de secunde pe care le are la dispoziție un parașutist în cazul unui salt de la 4000 de metri, fără a fi preocupat de celelalte etape: părăsirea aeronavei, atingerea vitezei limită, pregătirea și apoi deschiderea parașutei, pilotarea, aterizarea și, în final, plierea parașutei pentru un nou salt.

Un alt beneficiu semnificativ este asigurarea de feedback-ul instant pe care îl are parașutistul, atât din partea instructorului, care îi poate da indicații în timp real, cât și datorită reperelor foarte apropiate ale tunelului: eficiența manevrelor pe care le execută este evidentă instantaneu, comparativ cu cele din

aer liber, unde reperele sunt foarte îndepărtate.

Parașutiștii militari au executat câte două ore de antrenament, distribuite în așa fel încât să nu depășească 45 de minute/zi, astfel încât să se consolideze deprinderile necesare controlului căderii libere în cele trei axe, inclusiv cu container de materiale.

Acest antrenament este rezultatul colaborării între Forțele Aeriene, prin Baza 91 Logistică, și SC Skyline Center SRL, care asigură, în baza unui contract de prestări servicii, transportul, cazarea, orele de tunel și instructorii.

Text și foto: comandor Mircea Țibu

Pregătire militară

În perioada 4-15.12.2023, la Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” Brașov, cu sprijinul unei echipe mobile de instruire (Mobile Training Team) din cadrul Inter European Air Forces Academy (IEAFA), s-a executat Basic Instructor Course, o altă formă de pregătire militară care pune cursantul /militarul în rolul instructorului, prin corectarea pas cu pas a metodei de instruire.

La activitate au participat 23 de cursanți (ofițeri, maiștri militari, subofițeri și soldați gradați profesioniști) din Statele Unite ale Americii, Canada, Bosnia și Herțegovina, Croația, Estonia, Georgia și România. Din partea țării noastre au participat și militari din cadrul S.M.F.T și C.F.O.S. Ei sunt gata să recepționeze și să-și însușească cele mai noi și moderne metode de instruire de la instructorii IEAFA.

Sursa: AFA

PATRIOT SPARK 23

Primele trageri reale cu sistemul de rachete sol-aer PATRIOT

În perioada 2-17 noiembrie, militarii Regimentului 74 PATRIOT s-au aflat în poligonul de la Capu Midia, în vederea realizării primei trageri reale. Imediat după dislocarea tehnicii rachetiștii Forțelor Aeriene, au început antrenamentele. Aceștia s-au pregătit temeinic pentru a fi în măsură să execute în condiții de siguranță tragerile reale.

EXERCIȚII

Tragerile s-au efectuat în prezența șefului Statului Major al Apărării, general Daniel Petrescu, șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, general-locotenent Viorel Pană sub conducerea nemijlocită a comandantului Regimentului 74 PATRIOT, colonel Virgil Toșa

Sistemul PATRIOT a intrat în dotarea Forțelor Aeriene Române în anul 2020, iar exercițiul Patriot Spark 2023 a urmărit validarea primului astfel de sistem intrat în dotarea Forțelor Aeriene Române. De asemenea, din anul 2021 execută misiuni specifice de apărare aeriană și împotriva rachetelor a spațiului aerian al României și al NATO.

Militarii Regimentului 74 PATRIOT au acumulat în toată această perioadă o îndelungată pregătire, atât teoretică la cursurile organizate în Statele Unite ale Americii, cât și dobândită prin antrenamentele la simulator și în cazarmă.

Patriot Spark 2023 a cuprins desfășurarea unui exercițiu de combatere a amenințărilor aeriene, prin identificarea, urmărirea și neutralizarea de către sistemul de rachete sol-aer PATRIOT a țintelor aeriene, simulate de tipuri diferite de drone, cu rachete de tip PAC-2 ATM. Acesta a fost programat în urmă cu un an și a avut rolul de a valida și verifica funcționarea sistemului.

Sistemul de rachete sol-aer PATRIOT este utilizat pentru combaterea amenințărilor, prin identificarea, urmărirea și neutralizarea țintelor aeriene. În cadrul exercițiului țintele aeriene au fost simulate de tipuri diferite de drone și au fost combătute cu rachete tip PAC-2 ATM.

**Text: Ioana-Cristina Teișanu,
foto: Alexandru Badea,
Bogdan Pantilimon,
Laurențiu Turoi**

Pregătirea lansatoarelor pentru trageri

**Escadrila 572
Elicoptere, aparținând
Bazei 57 Aeriană
Mihail Kogălniceanu, a
participat în poligonul
de trageri Capu Midia
la exercițiul tactic cu
trupe și trageri reale
PATRIOT SPARK 23**

LECȚIE VIZITĂ în cadrul exercițiului tactic cu trupe și trageri reale PATRIOT SPARK 23

Studentzii rachetiști antiaerieni din anul trei și-au desfășurat cursurile de specialitate în teren, în Poligonul de trageri sol-aer Capu Midia, unde, cu ajutorul militarilor Regimentului 74 PATRIOT, au avut ocazia să interacționeze cu sistemul PATRIOT și să cunoască mai multe despre provocările viitoarei cariere de ofițer. Totodată, alături de comandantul

detașamentului MAMBA din România, studentzii au avut posibilitatea să cunoască capacitățile de luptă ale acestui sistem și să se familiarizeze cu echipamentele aliaților. Felicităm întregul personal al Regimentului 74 PATRIOT pentru profesionalismul de care au dat dovadă în îndeplinirea misiunii!

Sursă: Alexandru Brătescu, Mugurel Trăistaru

EXERCIȚII

Exercițiul **CROSS LANDING 2023**

În perioada 2-5 octombrie, militarii din cadrul Escadrei 712 Elicoptere Transport au desfășurat exercițiul bilateral „Cross Landing 2023” de intervenție în situații de urgență în colaborare cu partenerii militari din Ungaria.

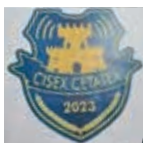
Acest exercițiu a avut ca principale obiective familiarizarea cu acordul bilateral între Forțele Aeriene Române și Forțele Aeriene Ungare, executarea misiunilor de SAR, MEDEVAC și transport, în cooperare cu alte state membre NATO, cu respectarea procedurilor de antrenament, dar și antrenarea personalului implicat în execuție și a structurilor de comandă și control în vederea planificării și executării misiunilor în cadrul multinațional.

Sursa: Baza 71 Aeriană, foto: Robert Belea

Exercițiul **CETATEA 2023**

În cadrul Bazei 95 Aeriană „Erou căpitan aviator Alexandru Șerbănescu”, în perioada 2-20 octombrie 2023, personalul de comunicații și informatică a participat la exercițiul CISEX „CETATEA 2023”, cel mai mare exercițiu de comunicații din Armata României, organizat de către Direcția Comunicații și Tehnologia Informației din cadrul Statului Major al Apărării.

Scopul exercițiului a fost planificarea, realizarea, implementarea, testarea și evaluarea capacității de asigurare a sprijinului de comunicații, tehnologia informației și apărare cibernetică, în context multinațional și interinstituțional pentru susținerea activităților militare.

Structura de comunicații a avut misiunea de a planifica, realiza și testa un sistem de comunicații și informatică interoperabil și

flexibil care să integreze capacitățile specifice mediului federalizat pentru rețelele de misiune, capabil să răspundă tuturor cerințelor din mediul operațional, necesar exercitării comenzii și controlului în cadrul unității.

„Obiectivul principal l-a reprezentat planificarea, realizarea și testarea unui sistem necesar îndeplinirii misiunilor specifice Bazei 95 Aeriană și totodată antrenarea personalului Companiei 955 Comunicații Aero și Sisteme Tehnice de

Navigație Aeriană în exploatarea și menținerea în funcțiune a sistemului realizat. Apreciez că obiectivul a fost îndeplinit și de această dată, iar specialiștii din cadrul unității s-au ridicat la nivelul așteptărilor, demonstrând că în fiecare moment sunt pregătiți pentru îndeplinirea la standarde înalte a misiunilor încredințate”, a declarat locotenent-colonel Claudiu Aramă.

Sursa: Baza 95 Aeriană

Exercițiul SIRETUL 23.07

La Baza 95 Aeriană „Erou căpitan aviator Alexandru Șerbănescu” s-a desfășurat, în perioada 25 septembrie - 5 octombrie 2023, exercițiul asistat pe calculator „SIRETUL 23.07”.

Sub conducerea Comandamentului Componentei Aeriene, personalul din cadrul bazei aeriene a executat antrenamente privind modul de planificare, coordonare și executare a unor misiuni complexe pentru securizarea spațiului aerian național, în situația oricărui tipuri de amenințări sau atacuri asupra teritoriului.

Sursa: Baza 95 Aeriană

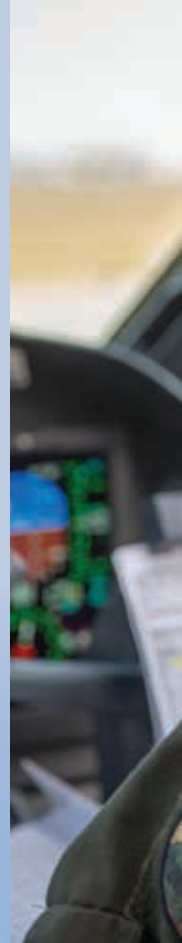
Exercițiu de EVACUARE AEROMEDICALĂ din zonă montană

Pentru al doilea an consecutiv, piloți și personal din serviciul medical din cadrul Bazei 71 Aeriană au executat, în prima decadă a lunii noiembrie, un exercițiu de evacuare aeromedicală în colaborare cu personalul din Serviciul Public Județean Salvamont Cluj. Scopul exercițiului s-a bazat pe realizarea legăturii și verificarea fluxului informațional de cooperare cu structurile implicate în operația de evacuare aeromedicală și menținerea nivelului de antrenament al echipajelor.

Principalele obiective au fost realizarea cooperării interinstituționale între structurile cu responsabilități pe linie de evacuare medicală și transport al pacienților la unitățile specializate, menținerea nivelului de antrenament al echipajelor, precum și perfecționarea deprinderilor personalului de stat major, de a planifica operațiile de evacuare aeromedicală în cooperare cu alte structuri, în cadrul unui scenariu tactic și găsirea de soluții pentru cele mai dificile situații ce pot apărea în timpul executării acestora.

Text și foto: Andreea Păcuraru

EUROPEAN Spartan 2023

Exercițiul tactic European Spartan 2023, destinat antrenării în comun a utilizatorilor aeronavelor de tip C-27J Spartan, s-a desfășurat în perioada 2-13.10.2023, în Baza 90 Transport Aerian din Otopeni. Exercițiul a avut un caracter de unicitate în cadrul programului EATF (European Air Transport Fleet), iar ediția din acest an a reunit trei țări participante cu aeronave, echipaje de zbor și personal tehnic (România, Bulgaria și Italia) și două țări care au participat cu observatori militari, respectiv Lituania și Grecia, în scopul dezvoltării interoperabilității în ceea ce privește operarea tactică și mentenanța.

Pregătirea aeronavei

Ultima verificare înainte de zbor

European Spartan 2023 a avut la bază un scenariu fictiv, ce a presupus simularea unui teatru de război. Misiunile au constat în lansare de parașutiști, lansare de containere, introducerea trupelor speciale în luptă, în teatrul de operații, evacuări medicale. În principiu, cam optzeci la sută din exercițiu a fost axat pe misiuni de evacuare medicală.

„Acest exercițiu este un exercițiu multinațional, care implică majoritatea țărilor care utilizează platforma C-27J Spartan, pentru a ajunge la niște experiențe comune și pentru a împărtăși experiențele și lecțiile învățate între piloții din diferite țări, maștrii militari, ingineri

și parașutiști, tot personalul care utilizează această aeronavă”, ne-a declarat locotenent-comandorul Mihai Virdol, pilot-șef, Escadrila 902 Aviație Transport, comandantul detașamentului românesc.

De asemenea, acesta ne-a vorbit și despre modul în care militarii români și-au îndeplinit misiunile din cadrul exercițiului, dar și despre lecțiile învățate.

„Detașamentul întreg s-a descurcat de minune. Am fost un detașament compus din oameni foarte tineri, ceea ce este un plus pentru forțele aeriene, pentru că având totuși o vârstă fragedă și fiind la început de carieră, toată lumea

s-a mobilizat și a ieșit tot exercițiul foarte bine. Sunt și lecții învățate, bineînțeles. Pe timpul scenariului, de câteva ori am fost prinși de inamic, de câteva ori am fost detectați de radar, lansările au fost în schimb, bune, dar ne-am antrenat pentru pregătirea unui caz real de luptă”.

Un alt aspect important al exercițiului l-a constituit și colaborarea cu militarii străini participanți la exercițiu.

„Am colaborat foarte bine, toți participanții vorbeau engleza fluent, deci nu a fost o barieră de limbă, am reușit să legăm și prietenii, am fost cu ei și în activități sociale la sfârșit de săptămână, am pregătit misiunile împreună - fiecare

Briefing informal

Echipa tehnică pregătește aeronava pentru zbor

Detașamentul italian a desfășurat un exercițiu medical

Medicul șef al Bazei 90 Transport Aerian, locotenent-colonel medic Dragoș Tudose, a prezentat distinșilor invitați aeronava Forțelor Aeriene Române pregătită pentru misiuni aero-medicale

compartiment era compus din militari din țări diferite -, iar la INTEL, de exemplu a fost un militar din Lituania și unul din România, la White Cel, care este o componentă care ajută Intelul pentru a pregăti misiunea, la fel, au fost din toate țările participante la exercițiu și toți au împărtășit experiența și a ieșit, în final, un exercițiu extraordinar, a ținut să sublinieze locotenent-comandorul Mihai Virdol.

Pregătirea la Spartan este un proces continuu, fiecare exercițiu este o etapă care cântărește greu în pregătirea piloților și a tehnicilor. Anul acesta exercițiul s-a desfășurat în țară, și aceștia au fost familiarizați cu terenul, dar de regulă acesta are loc pe un teritoriu străin și atunci e o provocare, mai ales în ceea ce privește zborul la joasă înălțime, care este foarte solicitant. Schimbul de experiență între piloți, între felul în care văd lucrurile, chiar dacă există aceleași standarde, aceleași exerciții, este de asemenea, foarte important în pregătirea aviatorilor militari.

Locotenent-comandorul Simona Laza este pilot-șef în cadrul escadrilei și zboară pe Spartan din 2012, fiind co-pilot full calificat.

„Cred că mereu există lucruri pe care le putem îmbunătăți. Mereu am colaborat foarte bine cu piloții străini, avem un limbaj comun, ne înțelegem, suntem pe aceeași lungime de undă, chiar dacă există bariera lingvistică. Ce o să încercăm să implementăm la noi, cred că ține de CRM (crew resource management, felul în care colaborezi în echipaj și care e diferit de la țară la țară – n.r.), și sinteza pe care o fac ei, au sintetizat tot ce ține de documentație într-un singur manual, în momentul de față, noi încă suntem pe categorii ce ține de zbor tactic, de misiuni și așa mai departe. Orice zbor, indiferent de titlatură sau de exercițiu e important, se adaugă la experiență, întâlniești situații noi, și poți face o post analiză, vis a vis de felul în care ai reacționat și poate să găsești modalități de a îmbunătăți pe viitor, când te vei întâlni cu aceeași situație dacă va mai fi cazul.

Exercițiul European Spartan 2023 s-a desfășurat în cadrul programului EATF (European Air Transport Fleet).

„Misiunea a fost îndeplinită. Echipajele europene C-27J sunt astăzi mai bine antrenate, mai bine pregătite și vor părăsi România cu noi abilități și experiență, pe care o vor adăuga la principalul lor mediu militar și le vor sprijini creșterea personală și profesională. Ei au obținut un suport de nivel mai înalt al interoperabilității multinaționale și au sporit pregătirea pentru viitoarea provocare operațională. Mai mult, sunt sigur că majoritatea dintre voi ați creat o nouă relație profesională și personală în ultimele săptămâni și ați mărit rețeaua puternică de operatori C-27J europeni. În special, în ultimele săptămâni, au fost efectuate și îndeplinite 21 de misiuni, inclusiv de evacuare medicală. În total, 52 de ore de zbor au fost efectuate sub amenințări inamice fictive. În spatele unor astfel de numere, au fost multe ore de muncă profesională grea și dedicată, efectuate de voi toți. Această recunoaștere a meritelor include echipajele aeriene, echipele MEDEVAC, personalul de întreținere, personalul de operare, planificatorul de misiuni, logisticienii, ofițerii de comunicații, ofițerii de informații, echipa de control al luptei și, de asemenea, personalul din domeniul

EXERCIȚII INTERNAȚIONALE

Zâmbete la final de exercițiu: o parte din echipa Forțelor Aeriene Române

relațiilor publice, controlul traficului aerian, oficiul meteo și a altor unități din ROAF și din celelalte națiuni. Fără ele, EUSPARTAN 2023 nu ar fi fost posibil", a declarat la finalul exercițiului reprezentantul EDA (European Defence Agency) Javier Francisco

În anul 2015, România a făcut primii pași spre programele EDA, referitoare la aviația militară de transport.

„Am văzut avantajele de a face parte din EDA, de a participa la aceste exerciții având echipaje cu experiență capabile să îndeplinească misiuni dificile și să treacă cu succes diferite

evaluări naționale și internaționale. De aceea, vă încurajez să implicați toți utilizatorii de C-27J Spartan din Europa și să extindeți oportunitățile de pregătire și mediu de învățare de calitate. Nu în ultimul rând, aș dori să felicit echipajele noastre, echipele noastre tehnice, medicale și să mulțumesc pentru munca asiduă a planificatorilor, ofițerilor de proiect pentru că s-au implicat activ în realizarea lucrurilor”, a declarat Emil Tecuceanu

„Vreau să mulțumesc României și Forțelor Aeriene Române pentru găzduirea European Spartan 2023. Sunt foarte onorat să fiu aici și să

Comandantul Bazei 90 Transport Aerian, comandor Emil-Florian Tecuceanu a înmănat simboluri ale exercițiului locotenent-comandorului Mihai Virdol, comandantul detașamentului românesc

vă transmit salutul șefului Forțelor Aeriene Italiene precum și să îmi exprim recunoștința pentru ceea ce faceți aici. Ne-am străduit să organizăm acest exercițiu, care cred că este o oportunitate unică de a reuni întreaga comunitate europeană C-27J și de a face schimb de opinii, precum și de a ne antrena împreună, ceea ce este un pas esențial pentru a fi pregătiți pentru operațiuni reale. Mulțumesc tuturor piloților care au participat la acest exercițiu pentru efortul depus în aceste două săptămâni. Sper că acest exercițiu a fost, într-adevăr, benefic și așteptăm să vedem performanțele voastre viitoare pentru a ști ce am putea face mai bine și cum am putem îmbunătăți abilitățile de antrenament cu C-27J Spartan. După cum am spus, aceasta este o oportunitate unică și trebuie să muncim din greu pentru a o menține", le-a spus participanților la exercițiu comandantul Air Mobility Comand Italian, generalul maior Enrico Degni.

În mediul de securitate actual, când se pot produce rapid schimbări majore apărarea colectivă se dovedește a fi un pilot important de securitate și stabilitate. De aceea, este necesar ca militarii să se antreneze cât mai mult într-un mediu multinațional și să cunoască și să exerseze în detaliu tehnicile, tacticile, procedurile și standardele de operare. Exercițiile de acest fel, precum European Spartan 2023, oferă cadrul necesar pregătirii militarilor în vederea preîntâmpinării și gestiunii unor situații de criză.

„Prezența dumneavoastră astăzi aici subliniază importanța apărării colective și a cooperării. Împreună am demonstrat că angajamentul nostru se va concentra întotdeauna pe siguranță și securitate pentru a ne îndeplini misiunile și ați identificat că este întotdeauna loc de îmbunătățire. Lecțiile învățate în timpul acestui exercițiu sunt importante pentru colaborarea noastră viitoare. Suntem aici pentru a învăța unii de la alții, pentru a găsi modalități de a ne adapta și de a depăși orice problemă, pentru a ne îmbunătăți standardele de planificare și execuție a misiunilor”, a transmis participanților la exercițiu, șeful Statului Major al Forțelor Aeriene, generalul-locotenent Viorel Pană.

**Text: Ioana-Cristina Teșanu,
Maria Ioniță**

**Foto: Adrian Sultănoiu,
Maria Ioniță, Bogdan Pantilimon**

Instruirea personalului navigant peruan la Simulatorul C-27J Spartan

În perioada 6 - 16.11.2023, la Centrul de Antrenament prin Simulare C-27J Spartan din Baza 90 Transport Aerian „Comandor aviator Gheorghe Bănciulescu” a avut loc instruirea personalului navigant din cadrul Forțelor Aeriene Peruane în vederea executării antrenamentelor periodice obligatorii solicitate la simulatorul C-27J Spartan (Recurrent Training) de piloții peruani.

Piloții militari peruani sunt instruiți și antrenați de personal navigant specializat din Baza 90 Transport Aerian Otopeni cu scopul de îndeplinire a obiectivelor de instruire planificate.

La finalul cursului în semn de mulțumire și apreciere membrii celor două delegații române și peruane – reprezentate de comandantul Bazei 90 Transport Aerian, comandor Emil-Florian Tecuceanu și Julio Rivas Ego-Aguirre – s-au felicitat reciproc.

Sursa: Baza 90 Transport Aerian

Exercițiul

„MILEX 23”

Cea mai lungă dislocare în zbor a elicopterelor IAR-330M însumând peste 7000 de km în zbor și primul exercițiu de tip LIVEX (exercițiu tactic cu forțe în teren) organizat de Uniunea Europeană, acestea ar fi doar două premiere despre care putem vorbi atunci când vorbim despre exercițiul MILEX 2023.

Desfășurat în perioada 16-22 octombrie 2023, în Cadiz, Spania, exercițiul MILEX 2023 a avut drept scop dezvoltarea capacității operaționale a structurilor instruite, pentru a răspunde, într-o abordare integrată, la conflictele și crizele externe.

Misiune îndeplinită cu succes!

Detășamentul românesc din cadrul Bazei 90 Transport Aerian „Comandor aviator Gheorghe Bănciulescu”, condus de colonelul Daniel Godonoagă, a fost compus din 31 de militari, două elicoptere IAR-330 M și o echipă mixtă, formată din doi militari, cu o autospecială EOD din cadrul Grupului EOD al Statului Major al Forțelor Aeriene, împreună cu alți doi camarazi din Statul Major al Forțelor Terestre. Activitatea a început cu dislocarea militarilor români în două etape. Primele au plecat elicopterele, ce au parcurs 3.400 de kilometri, în peste 18 ore și 40 minute de zbor, cu șase opriri tehnice. Apoi, ceilalți militari ai detașamentului participant la exercițiul MILEX 23 au fost transportați cu două aeronave C-130H Hercules și C-27J Spartan. MILEX 23 a fost primul exercițiu

de tip LIVEX (exercițiu tactic cu forțe în teren) organizat de Uniunea Europeană, iar scopul acestuia a vizat dezvoltarea capacității operaționale a structurilor instruite, pentru a răspunde, într-o abordare integrată, la conflictele și crizele externe.

I-am surprins și noi pe piloții de elicoptere din Baza 90 Transport Aerian, chiar în ziua plecării către Spania. Se făceau ultimele pregătiri, bri-fi-ul de rigoare dinaintea zborului și se puneau la punct ultimele detalii ale misiunii. În plină forfotă, piloții Escadrilei 903 Elicoptere și-au făcut timp pentru a sta de vorbă cu noi.

Căpitanul Sofia Enache este pilot pe elicopterul IAR-330M. Este promoție 2014 și încadrează funcția de pilot-șef la Escadrila 903 Elicoptere. Face parte din personalul Bazei 90 Transport Aerian din anul 2017 și are o experiență de peste 870 de ore de zbor.

„Pentru mine este prima misiune în afara țării și totodată cea mai mare provocare, până la exercițiul MILEX 23, este dislocarea, pentru că

Căpitan-comandorul Ovidiu Nimigeanu, comandantul detașamentului de zbor în cadrul exercițiului MILEX 23

Căpitan Sofia Enache, pilot pe elicopterul IAR-330M

vom trece prin Ungaria, Slovenia, Italia, Franța și toată Spania, noi trebuie să ajungem în zona de sud-vest a Spaniei aproape de Portugalia, de aceea drumul nostru către Rota va dura patru zile. Astăzi plecăm către Timișoara. Este un zbor foarte complex din toate punctele de vedere și atunci planificarea a fost foarte interesantă și stufoasă dar suntem cu toții foarte încântați. După exercițiul drumul către casă va fi la fel de lung și la fel de plin de provocări. De aceea, cu toții suntem foarte entuziasmați. Totul este o provocare și abia aștept să lucrăm cu colegii din alte țări din cadrul NATO pentru că mereu avem de învățat unii de la ceilalți și este o experiență foarte plăcută și chiar dacă îmi va fi dor de cei de acasă sunt foarte bucuroasă că fac parte din echipa care participă la exercițiu”, ne-a declarat aceasta.

De asemenea, căpitanul Ionuț Enache, pilot-șef în cadrul Escadrilei 903 Elicoptere, a ținut să sublinieze importanța acestor misiuni în pregătirea unui pilot militar.

„În momentul de față ne pregătim pentru dislocarea în Spania în vederea participării la

exercițiul MILEX 23. Este primul exercițiu organizat de Uniunea Europeană cu trupe în teren. Este un exercițiu combinat cu forțe navale, aeriene și terestre, cu un scenariu destul de complex. Orice exercițiu este binevenit pentru că ieșim din zona de confort și suntem nevoiți să planificăm la un nivel mai înalt ceea ce înseamnă întrebunțarea elicopterelor în operații întrunite. Ne ajută, atât pentru pregătirea de zbor ca tehnică de pilotaj, cât și pe partea de planificare și foarte mult pe partea de conlucrare cu entități internaționale. Vom lucra cu ceilalți participanți la exercițiu din alte șapte țări și atunci suntem nevoiți să lucrăm standardizat, după standardele NATO. Toată lumea este entuziasmată. Este primul exercițiu internațional pe acest an. Anul trecut în aceeași perioadă am fost în Grecia, acum s-au mai rotit oamenii astfel încât, toată lumea să aibă oportunitatea de a participa la un exercițiu internațional. Suntem optimiști că totul va ieși așa cum ne-am planificat și dorim să reprezentăm România cât mai bine acolo”.

Căpitan-comandorul Ovidiu Nimigeanu, comandantul detașamentului de zbor în cadrul

exercițiului MILEX 23, ne-a vorbit despre experiența de zbor și pregătirea piloților pentru executarea misiunii și a zborului până la Cadiz, Spania, locul de desfășurare a MILEX 2023.

„Piloții sunt foarte tineri. La Escadrila 903 Elicoptere, media de vârstă este foarte mică, eu fiind cel mai în vârstă – 42 de ani. Avem și clasa de mijloc și, de asemenea, clasa de începători. Toți piloții de la manșă sunt mission ready, toți sunt comandanți de echipaj, observatorii sunt în pregătire și sunt dintre cei mai buni, nu întâmplător i-am luat în misiune pentru că deja au cunoștințe vaste despre aviație și este bine să vadă care este diferența între zborul civil și cel militar pentru că în momentul în care plecăm de la Timișoara zburăm ca orice aeronavă cu plan civil în care regulile sunt altele decât cele militare. Și logica zborului este alta. Trebuie să stai cu ochii pe linie, maxim stânga-dreapta cinci kilometri, trebuie să-ți păstrezi drumul, nu depășești, nu urci, nu cobori fără aprobare. În același timp zburând jos, la aproximativ 3.000 de picioare (1.000 de metri) față de nivelul solului

EXERCIȚII INTERNAȚIONALE

Locotenent inginer Cristina Sava, șef formațiune control obiectiv și management aerodrom

și în anumite zone nu vom avea acoperire radio. În legătură cu planificarea pot spune că am lucrat foarte bine cu colegii mei. Încă de acum șase luni am numit oamenii în detașament, am împărțit sarcini și sunt mândru că fiecare și-a îndeplinit sarcinile”.

Odată ajungi la locul de desfășurare al exercițiului, militarii detașamentului au executat misiuni de transport și CASEVAC, de inserare a trupelor în locațiile stabilite și, de asemenea, de extragere a acestora la finalizarea exercițiului. Totodată, în cadrul exercițiului un aspect important l-a constituit și cooperare cu militarii celorlalte state participante din țările Uniunii Europene.

Participarea detașamentului român la acest exercițiu a avut ca obiectiv perfecționarea instruirii militarilor pentru a fi în măsură să-și îndeplinească misiunile în cadrul național și ca forță de răspuns a UE, precum și realizarea schimbului de experiență privind tehnicile, tacticile și procedurile specifice. S-a pus accent pe planificarea și executarea unor operații într-un mediu dificil cu amenințări hibride, în vederea operaționalizării EU RDC (Rapid

Deployment Capacity) – Capacitatea de Reacție Rapidă a Uniunii Europene.

Militarii români au demonstrat un nivel de profesionalism remarcabil, executând misiunile primite în cadrul exercițiului cu precizie și eficiență. A fost un efort uriaș al tuturor celor implicați, care a presupus o mare capacitate de adaptare și flexibilitate în privința procedurilor, adaptate în permanență.

Locotenent inginer Cristina Sava este promoție 2018 și ocupă funcția de șef formațiune control obiectiv și management aerodrom. A venit în Baza 90 Transport Aerian în septembrie 2019.

„Misiunile internaționale reprezintă o oportunitate de a ieși din zona de confort și de a dovedi că se poate, de a-ți impune noi limite și obiective din ce în ce mai îndrăznețe. O dislocare de asemenea dimensiuni presupune eforturi logistice. Cu ajutorul unei echipe profesioniste și bine pregătite din punct de vedere tehnic, zborul se realizează în condiții de siguranță la mii de kilometri de casă. Este foarte important să ne asigurăm că învățăm cât mai multe din această experiență astfel încât să ne descoperim atât

punctele forte, cât și pe cele care pot fi perfecționate. Satisfacția lucrului bine făcut a început odată cu aterizarea elicopterelor pe pământ spaniol și continuă cu fiecare misiune îndeplinită cu succes. Pasiunea față de zbor în general și față de aeronavele IAR-330 în special se poate vedea în zâmbetele noastre, cei ce am avut ocazia de a face parte din cea mai lungă dislocare cu elicopterele de până acum”.

Maistrul militar principal Dumitru Gondor este promoție 1992 și are o experiență de peste 4000 de ore de zbor.

„După ce am aflat că voi participa la cea mai lungă dislocare a elicopterelor Forțelor Aeriene Române, am considerat a fi una din cele mai mari provocări din cariera mea. Acum, la final de exercițiu, pot spune că a fost o încercare a limitelor, una dintre cele mai complexe misiuni și sunt mândru că fac parte dintr-un colectiv cu adevărat profesionist”.

„Începând cu traversarea Europei de la Est la Vest cu două elicoptere, până la zborul deasupra oceanului cu transport de trupe străine într-un poligon spaniol și decolare pe timp de

Exercițiul multinațional a avut ca obiectiv perfecționarea instruirii echipajelor detașamentului pentru a fi în măsură să-și îndeplinească misiunile în cadrul național și ca forță de răspuns a UE și realizarea schimbului de experiență privind tehnicile, tacticile și procedurile specifice

noapte pentru o misiune de CASEVAC, acest exercițiu ne-a ținut în surprize și provocări continue. Am avut plăcerea de a observa modul în care se desfășoară o misiune având implicații militare de mai multe naționalități, diferențele dintre noi și felul în care acestea ne-au adus mai aproape. Profesionalismul de care au dat dovadă toți participanții la exercițiu, indiferent de armă sau naționalitate, modul în care au lucrat împreună pentru un țel comun, a trecut peste orice bariere culturale sau lingvistice, astfel reușind să ne îndeplinim toate misiunile cu succes”, ne-a spus căpitanul Sofia Enache, la întoarcerea în țară.

În încheiere, putem afirma că militarii români au demonstrat un nivel de profesionalism remarcabil, executând misiunile primite în cadrul exercițiului cu precizie și eficiență. A fost un efort uriaș al tuturor celor implicați, care a presupus o mare capacitate de adaptare și flexibilitate și cu siguranță a constituit o experiență valoroasă pentru piloții Escadrilei 203 Elicoptere.

Text: Ioana-Cristina Teișanu, Viorel Bucur, foto: Viorel Bucur

PORTRETE ÎN OGLINDĂ CÂND VERBUL A ZBURA SE CONJUGĂ LA PLURAL

Am aflat în mod cu totul întâmplător despre povestea fraților Sabin și Larisa Docuz, dintr-o postare pe social media - doi tineri piloți militari de elicoptere, frate și soră, care au ales să-și urmeze împreună visul de a zbura. Nu am ezitat să iau legătura cu ei pentru a sta de vorbă și a le spune povestea în paginile acestei reviste. Mărturisesc că aveam oarece așteptări de la această întâlnire, dar ele au fost cu mult depășite. M-au cucerit cu optimismul lor molipsitor, cu veselia din glasurile lor, cu lumina din ochii lor atunci când vorbesc de zbor și de legătura puternică dintre frate și soră, dar și cu pasiunea cu care vorbesc despre drumul pe care și l-au ales în viață.

La prima vedere, Sabin și Larisa nu se deosebesc cu nimic de generația lor, dar la o privire mai atentă îți dai seama că iau foarte în serios profesia pe care și-au ales-o, sunt absorbiți total de ceea ce fac și nu lasă nimic pe mâine ori la voia întâmplării.

Deși, nu au fost de mici pasionați de zbor, odată cu alegerea carierei militare, pașii i-au îndrumat spre Colegiul Militar Național de la Breaza și mai apoi, spre Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” din Brașov, ca mai apoi să devină piloți de elicopter în aceeași escadrilă - Escadrila 903 Elicoptere din Baza 90 Transport Aerian de la Otopeni.

Cel care a deschis acest drum a fost Sabin, care este cu trei ani mai mare decât sora sa, Larisa. Ideea de a alege să urmeze colegiul militar i-a venit atunci când sora sa le spunea părinților cu toată seriozitatea vârstei, că vrea să devină nici mai mult, nici mai puțin decât spioană. În mintea lui Sabin, care atunci era elev în clasa a VIII-a, a început să-și facă loc ideea de a urma colegiul militar și mai apoi o carieră militară. S-a pregătit intens și a fost admis la Colegiul Militar Național de la Breaza.

– Cum a fost liceul militar?

Sabin Docuz: Acum, dacă mă întrebați a fost o experiență unică, au fost și momente mai grele, departe de familie, până m-am acomodat, având doar 14 ani, a fost mai greu cu

acomodarea, dar am trecut peste, mi-am făcut prieteni și am avut și momente frumoase alături de colegi, stând și foarte mulți împreună, 14 în cameră, eram practic frați.

– În ce clasă erăți la colegiul militar când a venit și sora?

Sabin Docuz: Eram clasa a XI-a. A fost plăcut să pot s-o ajut și să fim amândoi, să o am alături și să pot să o îndrum. Cumva, ne-am unit din nou, când am plecat eu la liceul militar, ne-am despărțit o perioadă, și chiar s-a simțit între noi această distanță și când a intrat și ea la colegiu, ne-am reapropiat. Am ajutat-o, pentru că trebuia să fac asta, era datoria mea ca frate și am sprijinit-o.

– Cum au fost anii de colegiu militar ținând cont că îl aveai și pe fratele dumneavoastră acolo?

Larisa Docuz: A fost foarte bine, într-un fel mi-a deschis porțile, mi-a fost mai ușor să mă adaptez, pentru că îmi povestea cum a fost experiența lui și m-a ajutat de fiecare dată cu tot ce a putut ca să-mi fie mai ușor. Și în liceu și mai târziu și în academia de la Brașov.

După terminarea colegiului militar de la Breaza, Sabin Docuz a optat pentru Academia Forțelor Aeriene de la Brașov, dorind să ajungă pilot militar. Însă, nu a reușit să intre din prima la specialitatea mult dorită. Larisa Docuz ne povestește acest episod din viața fratelui său:

„După terminarea liceului fratele meu a dat examen la Academia Forțelor Aeriene din Brașov. A intrat, dar nu la specialitatea piloți, cum dorea, ci la arma artileriei antiaeriană. După un an la arma artileriei, și-a dat seama că locul lui nu este acolo. Povestea cu colegii care erau la specialitatea piloți și a simțit că acolo trebuia să ajungă. Le-a spus părinților și aceștia au fost de acord cu alegerea lui și l-au sprijinit. Următorul an s-a pregătit, și-a dat mai mult interesul sau poate a fost mai concentrat, mai hotărât și a reușit să intre la Academia Forțelor Aeriene la specialitatea piloți elicoptere.

Cât despre momentul în care a optat și ea pentru același drum al carierei militare în Forțele Aeriene, Larisa spune că alegerea fratelui ei a fost definitorie și pentru viitorul ei, am putea spune chiar molipsitoare.

– Pe soră, ați prins-o în academie?

Sabin Docuz: Da, am prins-o doi ani de zile. Ea, inițial, nu era decisă ce să facă, dar eu i-am povestit foarte multe despre zbor și cumva i-am transmis virusul dragostei de aviație și i-am zis să încerce, convins fiind că o să-i placă, pentru că o cunosc foarte bine. Și, așa a venit și ea la academie, tot la elicoptere.

Larisa Docuz: Când a fost vorba să fac alegerea academei, am simțit că tot Academia Forțelor Aeriene trebuie să urmez, nu am luat în calcul altă alegere. Pur și simplu am zis să merg

să încerc la Institutul Național de Medicină Aeronautică și Spațială. Știam că este greu, știam că trebuie să treci de vizita medicală, să dai anumite aptitudini. Din nou m-a ajutat fratele meu cu sfaturi, să-mi fie mai ușor. Și așa am reușit și eu să intru la academie. Eram amândoi pe aceeași specialitate, cu un an diferență.

Pentru Sabin și Larisa Docuz **primul zbor** a venit ca o confirmare a alegerii lor și ca primul moment în care *visul de a zbura* prindea viață, iar *verbul a zbura* începea să se conjuge la plural pentru ei.

– Cum a fost primul zbor?

Sabin Docuz: *Primul zbor... ,în prima jumătate de oră, nu știi exact ce simți. Nu ai timp să realizezi că ești acolo sus, fiind preocupat cu ceea ce ai de făcut efectiv, abia după ce aterizezi îți dai seama că ai zburat. A fost superb, ceva unic, și mi-a plăcut foarte mult. Nu ai cum să uiți primul zbor.*

Larisa Docuz: *Prima dată am zburat la Școala Superioară de Aviație Strejnic, în practică. Prima dată când m-am desprins de la sol cu elicopterul nu realizam că eu nu mai sunt pe pământ, vedeam, dar nu-mi venea să cred. A fost o experiență plăcută, nu am avut probleme. Până atunci nu mai zburasem nici cu avioanele de linie. Am primit bine experiența de zbor și mi-am dat seama că asta îmi place și asta vreau să fac. Și de-abia așteptam să zbor, iar și iar....*

Sabin Docuz: *La primul ei zbor nu am reușit să fiu prezent fizic, dar m-a sunat înainte și după, era foarte încântată. Eu i-am spus înainte de zbor să se bucure pentru că este o experiență unică, este cel mai frumos zbor.*

Acum frații Docuz sunt piloți la Baza 90 Transport Aerian, în cadrul Escadrilei 903 Elicoptere, Sabin din anul 2021, iar Larisa din 2022.

– După ce ați ajuns în Baza 90 Transport Aerian de la Otopeni, cum a fost acomodarea cu adevărata viață de aerodrom?

Sabin Docuz: *A fost o schimbare, față de școală, unde zburam la Strejnic și nu aveam foarte multe responsabilități. După academie, a urmat un an de zile la Școala de la Boboc, unde am zburat Alouette-ul. Înainte de asta, a trebuit*

Locotenenții Larisa și Sabin Docuz, piloți de elicopter la Baza 90 Transport Aerian

să-mi aleg locul unde o să fiu repartizat și dintre toate bazele, am ales Otopeni. Știam că colectivul de acolo este unul foarte bun și nu m-am înșelat și sunt mai mult decât mulțumit de alegerea făcută. Acum, lucrurile s-au schimbat, și pe parte de documentare, o aeronavă nouă pentru mine, care este mult mai complexă, plus că am început să facem misiuni, să lucrăm cu oamenii. Deja lucrurile sunt mult mai complexe, dar și după ce reușești să le înveți, să le parcurgi, satisfacția este mult mai mare.

Îmi doresc să mă perfecționez, să-mi iau toate calificările ca pilot, să devin un om de bază al escadrilei și sper să pot zbura alături de sora mea, nu în același elicopter, pentru că nu este permis, dar în formație și să facem misiuni împreună, pe care să le ducem la îndeplinire în siguranță.

– Cum este să fii pilot de elicopter în Baza 90 Transport Aerian?

Larisa Docuz: *Este frumos. Colectivul este*

foarte primitor, atât eu, cât și fratele meu ne-am adaptat foarte bine. Îmi place aeronava pe care zbor acum și încerc să mă perfecționez și să prind totul mult mai repede, zborul și tehnica de zbor, și tot ce înseamnă acest lucru.

– Ce presupune profesia de pilot?

Larisa Docuz: *Sunt destul de multe riscuri când vine vorba de zbor, se pot întâmpla multe lucruri, însă dacă te perfecționezi, pentru că totul este un proces de învățare continuu, niciodată nu te oprești din a învăța oricât de mare este experiența de zbor, trebuie de fiecare dată să anticipezi, să fii cu cinci secunde înainte pentru că tehnica este tehnică, iar tu trebuie să știi să manageriezi orice situație de urgență care se întâmplă. Și asta încerc să fac, să învăț mereu, să citesc cât mai mult, să fiu pregătită pentru orice s-ar putea întâmpla pe timpul zborului.*

– Ce au spus părinții când au văzut că vor avea în familie doi piloți?

Larisa Docuz: *Când ne-am hotărât amândoi, ei ne-au susținut cu tot ce au putut. Abia pe urmă mama era puțin mai speriată și ne ruga mereu să-i spunem că am aterizat și că suntem bine.*

Este bine că îl am pe fratele meu aici la escadrilă, pe lângă faptul că suntem colegi suntem frați și ne cunoaștem și ne sprijinim reciproc, bazându-ne unul pe celălalt să ne dezvoltăm ca piloți și în cariera militară.

Sabin Docuz: *Acum părinții s-au obișnuit cu zborul, cu faptul că știu că zburăm, dar primele dați, aveau o oarecare neliniște, ne spuneau să fim atenți, mama ne suna, dar acum s-a obișnuit cu ideea, și ambii părinți sunt mândri că suntem piloți, asta este evident, și sper să-i facem mândri în continuare.*

Eu și sora mea suntem la muncă zi de zi împreună, ne sprijinim, ne ajutăm și pe parte profesională și personală și chiar mă bucur că suntem acolo, unul lângă altul, pentru că nimeni și nimic nu se compară cu legătura dintre un frate sau o soră. E cu totul altceva.

Interviu realizat de Ioana-Cristina Teișanu

Foto: arhiva personală Larisa și Sabin Docuz

Evoluție, responsabilitate și devotament

„Diversitatea și importanța funcțiilor ocupate de către maiștri militari, subofițeri, soldați și gradați profesioniști, determină, pe bună dreptate, asemănarea acestui corp cu o coloana vertebrală a Forțelor Aeriene și nu numai”.

Plutonierul major Ionuț Enache a preluat, începând cu 1 februarie 2023, atribuțiile funcției de subofițer de comandă al Statului Major al Forțelor Aeriene, al patrulă în istoria Forțelor Aeriene, cea mai înaltă treaptă a corpului de cadre reprezentat.

Ghidat de-a lungul carierei militare, ba chiar a întregii vieți de până acum, de următorul citat al lui Robert Kiyosaki: „Dacă vrei să fii un învingător în viață, trebuie să depășești constant cea mai bună variantă a ta”, plutonierul major Ionuț Enache, nominalizarea pentru această onorantă funcție a constituit un mare pas înainte, din toate punctele de vedere.

La aproape zece luni de la preluarea atribuțiilor funcției, am stat de vorbă cu plutonierul major Ionuț Enache pentru a afla mai multe despre prioritățile pe care le are în calitate sa de subofițer de comandă al Statului Major al Forțelor Aeriene.

„Nominalizarea mea pentru această funcție vine în urma analizelor făcute de către echipa de comandă a Statului Major al Forțelor Aeriene, experiența profesională și rezultatele obținute de-a lungul carierei constituind prioritatea zero.

Da, am experiență și da, pot afirma cu sinceritate, am plecat de jos, de la baza ierarhiei militare.

Am intrat în rândurile Forțelor Armate în anul 2004, an în care, în urma unui examen destul de stufos,

am fost angajat ca MAC (militar angajat pe bază de contract) la Brigada 1 Rachete Sol-Aer, unitate de elită a Forțelor Aeriene. După nici doi ani de zile, simțind că pot mai mult și dorind schimbarea, în 2006 eram admis pentru a urma cursurile Școlii Militare de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Terestre „Basarab I”.

După finalizarea cursurilor am fost repartizat la Baza 90 Transport Aerian, în cadrul Companiei Poliție Militară. În anul 2008 am fost încadrat pe o funcție de subofițer de stat major în cadrul structurii de Resurse Umane, din aceeași bază. Aici am descoperit faptul că fac ceea ce-mi place, aflându-mă în poziția de a ajuta, de a fi util tuturor colegilor, de a îndruma și de ce nu, de a forma, funcție pe care am stat până la nominalizarea pentru subofițer de comandă al Statului Major al Forțelor Aeriene. În toată această perioadă am participat la patru misiuni internaționale - trei în Afganistan și una la Napoli -, am urmat cursuri, atât în țară, cât mai ales în străinătate.

Selectarea pentru îndeplinirea atribuțiilor funcției de subofițer de

comandă al Statului Major al Forțelor Aeriene este un fapt deosebit de onorant pentru mine și începutul unui drum plin de provocări. Această încredere acordată de conducerea Statului Major al Forțelor Aeriene, mă obligă la excelență în îndeplinirea atribuțiilor ce îmi revin și a misiunilor încredințate. Sunt conștient că este o funcție deosebită, dar, în același timp și una dificilă și complexă. Ca militar, din poziția în care mă aflu trebuie să fac un singur lucru, și anume, să-mi fac datoria.

Maiștrii militari, subofițerii și soldații și gradații profesioniști reprezintă corpul cel mai numeros din structura de personal a Statului Major al Forțelor Aeriene, formând acea categorie de personal militar profesionalizat care definește în primul rând specialistul și luptătorul. Percepția mea actuală este aceea că acest corp este deosebit de valoros, specializat în principal în exploatarea unor sisteme de arme și tehnică foarte complexe, de ultimă generație, dar a cărui activitate nu este uneori suficient cunoscută sau apreciată.

Îmi propun să continui proiectele deja începute de plutonierul adjutant principal (r.) Daniel Sîmpetru

coroborate cu altele noi, cu continua cunoaștere a problemelor oamenilor din aria de responsabilitate, a realităților cu care noi toți ne confruntăm, ridicarea standardelor de pregătire și instruire atât de necesare în îndeplinirea cu succes a misiunilor ordonate.

Îmi propun, totodată, creșterea eficienței instituției maestrului militar/subofițerului de comandă, căutând noi metode legale pentru a transpune direcțiile de acțiune și concepțiile comandanților adresate acestui corp, în sarcini specifice și responsabilități pe care oamenii să le înțeleagă clar, dar și să ofere un feedback, în sprijinul real al comenzii. Sunt perfect conștient că dacă oamenii își pierd motivația, devin pasivi și chiar indiferenți. Îmi doresc ca ai mei colegi, de la unitățile militare subordonate Statului Major al Forțelor Aeriene, să devină adevărați lideri. Nu este greu, trebuie doar puțină voință, care vine la pachet cu o pregătire generală la un nivel înalt. În cadrul Forțelor Aeriene Române, echipa maiștrilor militari/subofițerilor de comandă este una tânără, în mare parte, fiecare venind cu idei și propuneri bine

argumentate. Așa cum am mai spus-o cu diferite ocazii, trebuie să învățăm să dăm voce oamenilor din aria de responsabilitate, dar să putem fi în măsură să ne și asumăm eventualele greșeli.

Evoluția actuală pe plan internațional, destul de complicată, confirmă realul sprijin și deosebita importanță a personalului din aria de responsabilitate, fiind de mare ajutor corpului ofițerilor, degrevându-i pe aceștia de unele sarcini. Sunt convins că este nevoie mereu de sprijinul factorilor de decizie și de implicarea continuă a acestora în rezolvarea problemelor organizației și a celor ridicate de către oameni.

Diversitatea și importanța funcțiilor ocupate de către colegii mei maiștri militari, subofițeri, soldați și gradați profesioniști, determină, pe bună dreptate, asemanarea acestui corp cu o coloană vertebrală a Forțelor Aeriene și nu numai.

Trebuie aduse în atenție și faptul că valorile Armatei și mai ales disciplina militară determină militarii să facă ceea ce trebuie, chiar și când este greu. Faptele vorbesc mult mai mult decât cuvintele, iar militarii nu doar ascultă ce le spui, ei privesc ceea ce faci.

În concluzie, fiecare membru al corpului de maiștri militari, subofițeri și soldați gradați profesioniști trebuie să conștientizeze faptul că rezultatele activităților și misiunilor la care participă, aspectul fizic și ținuta, credibilitatea, loialitatea, nivelul de instruire sau pregătire profesională, problemele personale, moralul etc. - toate se reflectă la final în imaginea, aprecierea, gradul de profesionalism și evoluția întregului corp.

Procesul continuu de înzestrare în Armata României oferă acum acestei categorii de personal reale posibilități de afirmare și creștere a încrederii în forțele proprii, ca urmare a schimbării filozofiei privind instrucția, apariția

de noi programe de pregătire individuală și colectivă având ca rezultat un sistem de management al personalului în continuă îmbunătățire.

Cheia pregătirii maiștrilor militari, subofițerilor și soldaților gradaților profesioniști constă, de fapt, și în calitatea pregătirii instructorilor și eficiența programelor de pregătire. Proiectele derulate în trecut, cu sprijinul partenerilor din Alianță, au avut ca scop principal îmbunătățirea calității actului de învățământ și a calității instructorilor noștri. Acest gen de proiecte vor continua și în perioada următoare și, mai mult ca niciodată, recomand colegilor mei participarea activă și însușirea tuturor informațiilor primite, având ca rezultat modelarea liderului în Forțele Aeriene Române.

Echipamentele de luptă moderne, aflate în dotare sau cele care vor fi achiziționate în viitorul imediat, precum și programele de pregătire aferente acestora, conduc la alte standarde de pregătire și la accentuarea caracterului practic al instrucției.

Am speranța că viitorul va fi mai bun pentru personalul din Forțele Aeriene Române și implicit din Armata României, tocmai de aceea nu trebuie să uităm faptul că fiecare militar, alături de personalul civil contractual, are meritele și rolul său în a menține acest sistem fiabil, toți fiind parte a acestei mari organizații numită Armata României.

Doresc, în final, multe satisfacții colegilor mei, multă dorință de afirmare și aprofundare și, totodată, sănătate familiilor noastre, fără de care nu am fi în stare să concretizăm mai nimic palpabil!

„Secretul reușitelor în viață nu este să nu cazi, ci de câte ori te poți ridica” - Nelson Mandela

A consemnat:
Ioana - Cristina Teișanu
Foto: arhiva personală pl. maj. Ionuț Enache

Biografie:

Plutonierul major Ionuț Enache s-a născut pe data de 23 august 1980 în Municipiul Buzău, județul Buzău.

Și-a început cariera militară în anul 2004, astfel: în perioada 2004-2006 a fost militar angajat pe bază de contract la Brigada 1 Rachete Sol-Aer, după care în anul 2006 a fost admis la Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri „BASARAB I” din Pitești. După absolvire, în perioada 2006-2009 a îndeplinit funcția de comandant grupă Poliție Militară la Baza 90 Transport Aerian. Începând cu anul 2009 și-a desfășurat activitatea profesională în cadrul structurii *Personal și Mobilizare* din Baza 90 Transport Aerian, îndeplinind diferite funcții de stat major: mobilizare, evidență și gestionare pa apoarte, încadrare și dezvoltare profesională. A participat la patru misiuni în străinătate: trei în teatrele de operații din Afganistan - ISAF (Detașamentul KAIA Lead Nation) - Kabul și R.S. (Personal Recovery Coordination Cell și Admin Joint Operation Center) - Mazar e-Sharif și una cu Detașamentul Dislocabil C-27 J Spartan (Operația „Alli ed Solace”) - Napoli, Italia și Otopeni.

Studii:

- 2000 Liceul Industrial nr. 1, Buzău;
- 2006 Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri „Basarab I” din Pitești;
- 2008 Curs intensiv de învățare a limbii engleze, nivel intermediar;
- 2011 Curs de stat major pentru subofițeri (SNCO Career Course), Quantico, Virginia, SUA;
- 2015 Curs de plutonier major/maistru militar clasa a II-a, Școala de Aplicație pentru Logistică, Chitila;
- 2015 Facultatea de Istorie, Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”;
- 2018 Curs Inter-European Non-commissioned Officer Academy (IENCOA), Kapaun Air Station, Germania;
- 2023 Master în Sisteme dinamice optime și modele economice-financiare, Facultatea de Științe Aplicate Universitatea Națională de Știință și Tehnologie Politehnică București.

Funcții îndeplinite:

- 2004-2006 Militar angajat pe bază de contract, Brigada 1 Rachete Sol-Aer, Chitila;
- 2006 Cursant la Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri „Basarab I” din Pitești;
- 2006-2009 Comandant de grupă, Poliție Militară/Baza 90 Transport Aerian, Otopeni;
- 2009-2011 Subofițer de stat major, evidență și gestionare pașapoarte, Personal și Mobilizare/Baza 90 Transport Aerian, Otopeni;
- 2011-2023 Subofițer de stat major, încadrare și dezvoltare profesională, Personal și Mobilizare/Baza 90 Transport Aerian, Otopeni.

Din luna februarie 2023 – detașat și împuternicit la Statul Major al Forțelor Aeriene - subofițer de comandă.

Date de înaintare în grad:

- 2004 - caporal;
- 2006 - sergent;
- 2009 - sergent major;
- 2013 - plutonier;
- 2017 - plutonier-major.

Distincții, decorații și titluri:

Emblema de Onoare a Statului Major General; Emblema de Onoare a Forțelor Aeriene; Emblema de Merit, „În Serviciul Armatei României”, clasa a III-a; Emblema de Merit, „În Slujba Păcii”; Semnul Onorific, „În Serviciul Patriei” pentru 15 ani de activitate; Medalia „Non Article 5 NATO – ISAF”; Medalia „Non Article 5 NATO – RS”; Medalia comemorativă pentru misiuni și operații în străinătate, Ministerul Apărării din Belgia; Titlul Onorific de Militar Veteran; Insigna participant la Misiuni în Străinătate.

În tandem!

Soare torid și deșert! Liniște alertată de zgomotul alarmelor... Atmosferă caracteristică teatrului de operații din Afghanistan!

La doar 31 de ani are două misiuni în teatrul de operații din Afghanistan în care a fost desemnat consilier al Forțelor Aeriene Române pentru instruirea personalului tehnic afgan în exploatarea aeronavei C-130 Hercules. „Ușor nu a fost! M-am adaptat cerințelor riguroase și am izbutit, a spus maestrul militar George Moldoveanu din Baza 90 Transport Aerian Otopeni, misiunea mi-a adus satisfacția muncii împlinite și dobândirea certificatului de veteran în teatrele de operații! Un merit care mă onorează!”

Maistrul militar George Moldoveanu a ajuns în Forțele Aeriene în anul 2013. Dragostea pentru aviație i-a fost insuflată de unchiul său, pilot militar pe aeronave de vânătoare.

Abilitățile pe care le-a avut de mic copil în „ale meșteșugului” l-au determinat în clasa XI-a să ia decizia de a urma cursurile Școlii Militare de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene „Traian Vuia” de la Boboc.

Parcursul profesional al maestrului militar Moldoveanu s-a împlinit cu ambiția și determinarea și au făcut front comun cu pasiunea pentru

„O experiență trăită în desfășurarea evenimentelor. Un risc permanent asumat în teatrul de operații. O conștientizare a libertății îngredite de război în spiritul misiunii pe care am îndeplinit-o cu onoare în slujba țării”, maestrul militar George Moldoveanu.

profesie, ceea ce a dus la stagiile de pregătire și perfecționare, împliniri profesionale și personale.

Optimismul și seriozitatea, perseverența și competența sunt calități dobândite de la meșterul maestrul militar Adrian Stan care a contribuit major la dezvoltarea sa profesională și la obținerea clasificărilor și calificărilor.

Motivat și însuflețit de ceea ce spunea Henri Coandă, maestrul militar Moldoveanu consideră că „viitorul camarazilor pe care îi păstorești depinde de suma zborurilor pe care le faci inclusiv a celor multe și mici”. El, dăruiește cu dibăcie și împărtășește cu generozitate mai tinerilor colegii din tainele profesiei, vorbindu-le cu bucurie despre motoare - profesie pe care o consideră cea mai frumoasă din lume! Totodată, contribuie zi de zi de peste 10 ani la întreținerea aeronavei C-130 Hercules prin lucrările pe care le execută ca tehnic de avion în specialitatea avion-motor în Baza 90 Transport Aerian Otopeni, la escadrila C-130 Hercules.

Recent căsătorit, George se simte împlinit și este fericit, iubește viața, oamenii și țara în care s-a născut. Îl caracterizează curajul, tenacitatea și onestitatea. Își practică profesia cu mândrie și respect în tandem cu datoria pentru țară!

Text: Lăcrămioara David, foto: Alex Bobescu

Dintotdeauna am iubit uniforma militară și am admirat aviatorii

**„Visele nu se risipesc. Dar nici nu zboară, dacă nu le dai aripi”
Pablo Neruda**

În data de 3.03.2008 am început cursul pentru încadrarea în corpul soldaților și gradațiilor profesioniști (voluntari, în acea perioadă) cu un gând: singura limită e cerul!

După absolvirea cursului, am ocupat diferite funcții, precum operator radar CWAR și servent rampa HAWK, la Batalionul 7 HAWK, o adevărată provocare, sistemele HAWK fiind nou-introduse în dotarea forțelor aeriene, dar datorită motivării personale și colectivului în care am lucrat, totul a părut mai ușor.

În anul 2011 am fost admis și am absolvit cursul de formare a subofițerilor, filiera indirectă, la Școala de Instruire Interarme din cadrul Bazei Aeriene Boboc, cu specializarea „controlor trafic aerian”. Ulterior, am fost repartizat la Comandamentul Componentei Aeriene, unde am îndeplinit diferite funcții, printre care cea de operator manual traiecte.

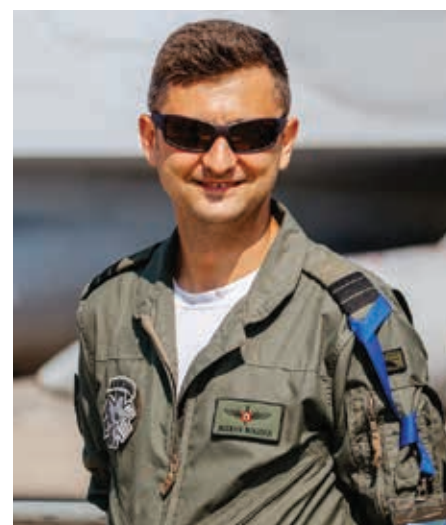
În anul 2018, urmând motto-ul cu care am pătruns, în gând, în rândurile mării familii a

zburătorilor, am participat la cursul de operator căutare, salvare și evacuare pe elicopterele IAR-330, obținând această calificare în 12.11.2018.

Și pentru că un vis dă naștere altuia, în anul 2023, ca urmare a absolvirii Cursului de prim ajutor calificat, descarcerare și operațiuni de salvare, organizat la Centrul de Formare și Pregătire în Descarcerare și Asistență Medicală de Urgență, am dobândit competența profesională de paramedic.

În anul 2023 am avut bucuria și mândria de a participa la Bucharest International Air Show, alături de cei mai buni piloți ai Forțelor Aeriene Române și nu numai, iar în această toamnă am fost parte a sprijinului activităților, ca paramedic, la Baza Aeriană 90, „Comandor aviator Gheorghe Bănculescu”, cu ocazia Zilei Porților Deschise.

În momentul actual îmi desfășor activitatea în cadrul Statului Major al Forțelor Aeriene, unde execut Serviciul de Luptă Căutare, Salvare și Evacuare Medicală.

De-a lungul carierei, fiecare etapă parcursă m-a adus din ce în ce mai aproape de visul meu. Am întâmpinat sarcini noi, neprevăzute, activități cu grad ridicat de risc, dar dragostea și pasiunea pentru ceea ce fac m-au ajutat să depășesc orice obstacol și să duc la îndeplinire orice misiune primită.

Plutonier major Bogdan Mitran

Perseverență și voință

Sublocotenent Andreea Vătamanu i-a inspirat pe copiii cu poveste ei, aceea de a nu renunța niciodată la visuri

„Perseverență și voință”, acestea sunt calitățile care o descriu pe sublocotenentul Andreea Vătamanu. Ea a absolvit în acest an ca șefă de promoție Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă”, dar drumul său până aici a fost plin de încercări:

„Imediat după liceu, deși am fost informată despre ceea ce presupune admiterea la o academie militară, nu am reușit să trec probele sportive la prima încercare.

După absolvirea liceului în anul 2015 m-am înscris la Facultatea de Educație Fizică și Sportivă din Târgu Mureș, unde mi-am putut continua pregătirea fizică. În primăvara anului 2016 mi-am depus din nou dosarul pentru Academia Forțelor Aeriene «Henri Coandă» Brașov, urmând să trec cu brio probele sportive, însă media probelor scrise nu a fost suficient de mare pentru a putea fi admisă, astfel am decis să continui cu Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Terestre «Basarab I» din Pitești, la specializarea Comunicații și Informatică.

Doi ani mai târziu am absolvit SMMSFT și am primit gradul de maistru militar clasa a V-a, urmând să-mi desfășor activitatea în cadrul Bazei 191 Logistică pentru Comunicații și Tehnologia Informației din București. Mi-am continuat cariera militară, dar nu am renunțat la ideea de a deveni ofițer”.

În tot acest timp nu a încetat să-și depună dosarul pentru admiterea la academie militară, astfel încât, în anul 2020 a fost admisă la Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” din Brașov, la specializarea Meteorologie aeronautică.

„Toate încercările de a fi admisă la academie nu le consider eșecuri, ci momente din viață care

m-au maturizat și m-au învățat că oricâte înfrângeri ai avea, merită să lupti în continuare pentru ceea ce îți dorești.

Consider că cel mai mult m-a motivat gândul cu care am pornit la acest drum, și anume acela de a deveni ofițer în cadrul Forțelor Aeriene Române, deoarece acesta a fost obiectivul meu final, iar tot ceea ce am reușit să devin pe parcurs au fost mici câștiguri și atuuri folosite pentru atingerea obiectivului final.

Meseria de meteorolog aeronautic este complexă, în care cunoștințele avansate, experiența și nu în ultimul rând, rezistența la stres sunt factori importanți, responsabilitatea fiind imensă. Nicio zi nu seamănă cu alta, astfel încât e o meserie plină de satisfacții în care nu te plictisești niciodată”.

Ce planuri de viitor are mai departe Andreea?

„Îmi doresc să mă perfecționez în ceea ce înseamnă Meteorologia aeronautică și să îmi îmbogățesc constant cunoștințele, astfel încât am decis să urmez studiile masterale în acest domeniu în cadrul Facultății de Fizică.

Este un domeniu imprevizibil care necesită continuă pregătire. Pe viitor îmi doresc să contribuie la formarea viitoarelor generații de meteorologi aeronautici militari și de ce nu, să ocup o funcție de cadru didactic în Academia Forțelor Aeriene la catedra Facultății de Management Aeronautic”.

Anul acesta, Andreea a participat în campania „Armata României în școli”, unde i-a inspirat pe copiii cu poveste ei, aceea de a nu renunța niciodată la visuri.

Sursa: Biroul presă MAPN

Zborul: profesionalism și recunoștință

„Unul dintre cele mai frumoase aspecte ale meseriei mele este acela că tot timpul ești într-un continuu proces de învățare și perfecționare pe mai multe domenii, fapt care îți dă ocazia să vezi cum tu, cel de mâine, ai evoluat față de tu, cel de azi. Acest aspect combinat cu plăcerea zborului constituie frumusețea meseriei.

Fiecare zi de zbor este un moment frumos, din punct de vedere profesional, dar cred că, cel mai plăcut moment este atunci când obții o nouă calificare specifică armeei din care faci parte.

Baza 95 Aeriană a reprezentat și reprezintă pentru mine o rampă foarte importantă de lansare în carieră, am avut norocul de a întâlni aici oameni muncitori, devotați și profesioniști. Mai mult decât atât, este un loc în care vin în fiecare dimineață cu drag.

Legătura care se stabilește între piloți și tehnici este, cu siguranță, una deosebit de importantă, tehnicii reprezentând practic puntea dintre piloți și aeronave, o punte fără de care nu ne-am putea conduce activitățile.

Zborul pentru mine reprezintă cea mai frumoasă parte din activitatea pe care o desfășor, fiecare zbor fiind o dovadă din ce în ce mai clară că, acum câțiva ani, am luat decizia corectă.

Cei de la care eu am aflat despre o posibilă carieră în armată au fost părinții mei, care au venit doar cu o propunere, eu îmbrățișând cu tot dragul această idee, în primul rând datorită

faptului că voiam să fac ceva mai aparte în continuare.

Pentru ceea ce sunt astăzi, aș vrea să le multumesc, în primul rând, părinților și bunicii. Ei sunt persoanele care mi-au deschis ochii spre această carieră și care m-au susținut în toți anii de liceu și de facultate pentru a-mi îndeplini visul.

De asemenea, le multumesc instructorilor din cadrul Escadrilei 952 pentru răbdarea și devotamentul de care au dat dovadă pe parcursul instruirii mele și, în același timp, le multumesc tuturor colegilor pentru munca pe care o fac. Aș avea foarte multe persoane cărora să le transmit mulțumiri, dar sunt convins că acele persoane știu deja cât de recunoscător sunt față de ele.

În viitor îmi doresc să îmi continui temeinic pregătirea și instruirea pentru a putea aduna cât mai multe calificări necesare carierei de pilot, sperând ca, la un moment dat, să îi ajut și eu pe alții, să le obțină.

Celor care își doresc să urmeze acest drum le transmit, în primul rând, mult succes și le reamintesc ceva ce poate au mai auzit deja, faptul că este o carieră care vine în același timp cu sacrificii, dar și cu satisfacții greu de exprimat în cuvinte” – locotenent Sebastian Găbrian.

Locotenentul Sebastian Găbrian este pilot în cadrul Escadrilei 952 Elicoptere SOCAT. Deviza după care se conduce este o adaptare a ceea ce a spus cândva Theodore Roosevelt:

„Fă tot ceea ce poți, cu tot ceea ce ai la dispoziție, oriunde te-ai afla”.

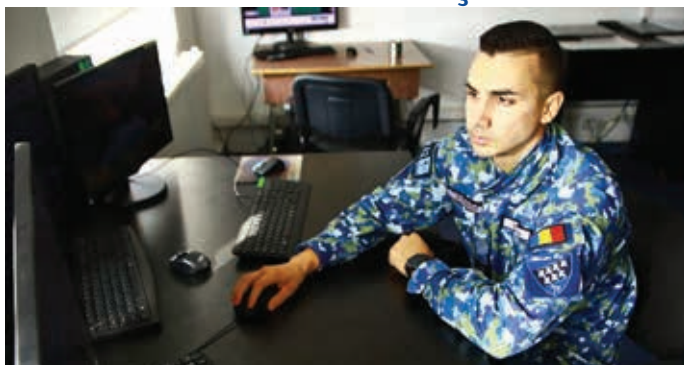
Sebastian este absolvent al Colegiului Național Militar „Ștefan cel Mare” din Câmpulung Moldovenesc și al Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” din Brașov.

Sursa: Baza 95 Aeriană

Vise devenite realitate: ARMATA și SPORTUL

„Campionii nu se nasc în sălile de sport. Campionii sunt făcuți din ceea ce au mai adânc sădit în ei: o dorință, un vis, o chemare”

Muhammed Ali

Sunt sergent major Stănică Alexandru și sunt încadrat în Baza 71 Aeriană „General Emanoil Ionescu” de 4 ani. Armata și sportul sunt două moduri de viață diferite care au același scop și anume disciplina.

Am 21 de ani de activitate sportivă, dintre care 13 ani doar de fitness. De mic mi-a plăcut să particip la activități extracurriculare, astfel că de la vârsta de 7 ani am cochetat cu dansurile, urmând acest parcurs timp de 8 ani. La vârsta de 15 ani (anul 2010) am început deplasările prin țară și mă duceam să mă antrenez la o sală „old school” din Tulcea, unde am progresat foarte mult și am întâlnit mulți culturiști din „vechea gardă” de la care am învățat mici secrete și tehnici în acest domeniu.

În 2016 am avut prima mea competiție sportivă la juniori Man Physique unde am luat locul 5 din 12. În 2018 am întâlnit cadre militare de vârsta mea, iar poveștile lor despre armata au fost cele care m-au făcut să încep un nou drum în viață, ce avea să mă disciplineze și mai mult.

Probele sportive nu au fost un obstacol pentru mine pentru că nu exista o zi fără sport și antrenamente. Astfel, am mers acolo fără emoții și cu ambiția că voi reuși să le trec cu brio, ceea ce s-a și întâmplat. A urmat un an de școală militară care m-a maturizat foarte mult și m-a determinat să fiu mai disciplinat. Pentru că visul de a intra în armata a fost atins, trebuia să îmi ating și visul de a deveni campion național. Astfel că, în 2020 am

început din nou pregătirile pentru concursurile de culturism. Cea mai mare realizare a fost în acest an, când pe 23 septembrie a avut loc la București un concurs de culturism și fitness și anume Natural International Championship în cadrul INBA – INTERNATIONAL NATURAL BODYBUILDING ASSOCIATION, unde am concurat cu sportivi și din alte țări. La Categoria Men's PHISIQUE +182 CM am luat locul I, devenind astfel campion național. Pe viitor vreau să țintesc și mai sus și în anii ce urmează să ajung locul I mondial.

Nicio zi nu este ușoară, dar îmi stabilesc obiective și am un program pe care îl respect cu strictețe. În zilele în care lucrez mă trezesc la ora 4 pentru a reuși să îmi fac antrenamentul de dimineață. Fiecare zi înseamnă noi provocări, atât ca militar, cât și ca sportiv. Viața de militar presupune să răspunzi prompt la fiecare dintre misiunile zilnice, iar ca sportiv provocările sunt la orice pas și trebuie să ai ambiția, tăria și motivația de a trece peste ele și să nu te lași copleșit sau intimidat de situațiile dificile pe care le întâmpini.

Îmi doresc să îi inspir și pe colegii mei mai tineri și să îi determin să adopte un stil de viață sănătos, bazat pe o alimentație echilibrată, disciplină și mișcare.

Redactare text și foto: Andreea Oniță

DISCIPLINĂ ȘI PERFORMANȚĂ

Fiecare elev militar al Școlii Militare de Maiștri și Subofițeri a Forțelor Aeriene „Traian Vuia” are propria sa poveste care i-a îndrumat pașii spre o carieră militară. Unii dintre aceștia și-au văzut de la o vârstă fragedă viitorul îmbrăcat în uniformă, iar alții s-au hotărât pe parcurs.

Astăzi vi-l prezentăm pe elevul Pîslaru Mihai Cristian. Deși drumul său în viață nu a fost tot timpul lin și drept, este conștient că toate deciziile luate până în acest moment l-au format ca om și caracter. Membru al lotului sportiv al școlii, acesta a avut parte de multiple reușite la competițiile sportive la care ne-a reprezentat cu succes. Aptitudinile sale fizice au fost cultivate de timpuriu, de la o vârstă fragedă. „Încă de mic am avut o pasiune pentru sport, fapt ce s-a și materializat mai târziu, într-un stil de viață. Începând de la înot, fotbal și atletism, am reușit performanța să acumulez 18 ani de vechime în sport la vârsta de 24 de ani!”

Absolvent al Facultății de Educație Fizică și Sportivă din cadrul Universității „Ovidius” din Constanța, acestuia i s-a recunoscut

oficial excelența pentru performanțele obținute în cadrul federațiilor sportive naționale prin acordarea din partea Ministerului Tineretului și Sportului a Titlului de „Maestru al sportului”. O altă realizare impresionantă în calitatea de membru al Federației Române de Atletism o reprezintă câștigarea titlului de Campion Național și de Campion al României la Atletism, medalia de argint la Campionatul European de Atletism.

Experiențele pe marile scene sportive ale lumii i-au îmbogățit considerabil experiența de viață. „Acest lucru mi-a oferit șansa să ajung pe cele mai mari stadioane ale lumii la competiții de nivel înalt alături de concurenți de renume. Totodată, pe parcursul adolescenței, practicând sport și vizitând țări, locuri, cunoscând oameni noi am reușit să-mi creez un palmares considerabil de amintiri. Aceste lucruri mi-au format caracterul și mi-au deschis viziunea către noi orizonturi și posibilități!”

Decizia de a intra în sistemul militar a luat-o, conform spuselor sale „pentru a-mi demonstra că pot avea succes și în alt domeniu”. Elev

în anul I de studiu al programului de formare a maiștrilor militari în arma Rachete și artilerie antiaeriană, s-a implicat în toate activitățile lotului sportiv. De curând a participat la Campionatul Național Militar de Atletism, unde cu ajutorul colegilor, a obținut locul 3. „Mi-am făcut treaba pe linia mea de execuție unde am reușit să obțin locul 1 la 100 m, locul 1 la 400 m și locul 2 la ștafeta de 4x400 m. Doresc să menționez faptul că fără susținerea și înțelegerea școlii aceste lucruri nu ar fi putut să se materializeze. Susținerea colectivului din tribună sau pe margine ne-a făcut să simțim emoții pe care le îngropasem de ceva vreme.”

Viața de elev militar corespunde ritmului său obișnuit de lucru. O provocare a reprezentat-o punerea în scenă, alături de mai mulți colegi și sub atenta coordonare a locotenent-colonelului Marian Șerbănoiu, a unui exercițiu demonstrativ de mânăuare a armei prin repetiția unor anumite mișcări prescrise, numit generic DRILL. O adevărată demonstrație de coordonare, precizie și concentrare, momentul prezentat de echipa de drill, în cadrul ceremoniei de depunere a

Jurământului Militar, a avut parte de o adevărată apreciere a publicului prezent la eveniment. „Mă bucur că pot fi de folos și de ajutor acolo unde mi se oferă ocazia. Pe această cale doresc să transmit un mesaj de încurajare pentru oricine își dorește să își urmeze un obiectiv, un vis. Să știți că se poate împlini orice dacă vă doriți îndeajuns de mult!”

Cu o atitudine pro-activă, multă disciplină și deschidere, elevul Pîslaru Mihai Cristian se vede, peste cinci ani, un militar care va reprezenta cu onoare și profesionalism Armata României în misiuni internaționale. Îi urăm succes în continuare, fiind siguri de reușita sa în tot ceea ce își propune în viitor.

Text: Laura Bașturea, foto: Mădălin Chiosea

ÎN TRE PASIUNE ȘI DATORIE MEDICINA MILITARĂ ÎN SLUJBA SEMENILOR

– Care sunt principalele responsabilități ca medic militar în aviație?

– În primul rând ca medic și în al doilea rând ca medic militar, principala responsabilitate este starea de sănătate a pacienților, fie ei personal militar sau civil. Pentru medicul militar de aviație o responsabilitate suplimentară o reprezintă starea de sănătate a personalului aeronautic.

– Care sunt cele mai mari provocări ale medicului militar pe timp de zbor sau în medii militare unice?

– Baza 90 Transport Aerian, datorită specificului său, este responsabilă de majoritatea misiunilor umanitare pe care Armata României le realizează. Detașamentul de căutare-salvare și evacuare medicală din componența grupului operațional se ocupă de provocările ce apar în aceste misiuni speciale. Probabil că cea mai mare provocare la care trebuie să răspundem este faptul că toate aceste misiuni trebuie pregătite foarte bine dinainte, odată decolată aeronava cu pacientul la bord nu mai există cale de întoarcere și greșelile de tipul „am uitat ceva” nu trebuie să existe. Pe toată perioada de zbor, fie ea mai lungă sau mai scurtă, ești doar tu cu pacientul fără nici un fel de posibilitate de a cere o părere exterioară sau de a te ajuta de un obiect ce nu se află la bordul aeronavei.

– Cum se pregătește un medic militar pentru a face față situațiilor medicale de urgență pe o aeronavă?

– Toți medicii și asistenții medicali care lucrează în acest domeniu sunt obligați pe lângă pregătirea medicală de bază, să facă cursuri de medicină de urgență. Suntem într-un program de pregătire continuă în diferite forme, o zi pe săptămână executăm un serviciu la camerele de gardă ale Spitalului Militar de Urgență, ca o menținere a capacității de răspuns rapid.

– Cum se desfășoară colaborarea între medicii militari și echipajul aeronavei pentru a asigura siguranța și bunăstarea tuturor persoanelor de la bord?

– Colaborarea cu colegii noștri din cadrul echipei de zbor se realizează

Locotenent-colonelul medic Dragoș Tudose, medicul șef al Bazei 90 Transport Aerian ne-a împărtășit câteva dintre experiențele sale ca medic pe o aeronavă militară, ce înseamnă pregătirea continuă și provocările meseriei.

Mărturisesc că pe doctorul Dragoș Tudose l-am găsit în biroul său, urmărind online o conferință medicală și în același timp rezolvând problemele subordonaților săi. Este o persoană implicat trup și suflet în ceea ce face zi de zi și în misiunile pe care le realizează și coordonează, își sacrifică timpul pentru ca toate îndatoririle sale să fie executate cu succes și susține necondiționat militarii ce se bazează pe cunoștințele sale medicale.

în ambele sensuri. Planificarea misiunilor o facem împreună, noi îi informăm despre starea pacientului și despre necesitățile noastre medicale legate de mediul aeronautic, cum ar fi nivelul de zbor, durata de staționare în aeronavă, iar ei ne dau feedback referitor la limitările de nivel aerodrom-aeronavă, pentru ca pacientul să nu sufere o decompresie sau să fie expus la un nivel de scădere a presiunii atmosferice brusc. Această colaborare este esențială și trebuie să se producă cât mai exact, fără scăpări.

– Puteți să ne împărtășiți o experiență memorabilă sau o misiune în care serviciul medical a jucat un rol crucial pe aeronava militară?

– Nu pot să numesc una singură, aceste misiuni speciale se întâmplă destul de des, de la cazul Colectiv, unde am întâmpinat o situație destul de dificilă când s-au executat undeva la 3-4 zboruri cu 10 pacienți arși și intubați pe care i-am dus la spitale din Europa. La perioada Covid 19 care ne-a ținut în priză noaptea de noapte pentru a transporta pacienți de la un spital la altul datorită gradului mare de ocupare. Cele mai impresionante sunt misiunile cu copii pe care le efectuăm împreună cu neonatologii SMURD și care sunt în general grele datorită vârstei copiilor, nou-născuți cu malformații cardiace care nu se pot rezolva în țară. Toate misiunile de acest gen sunt grele prin specific, dacă nu e noapte, e furtună, multe ore de zbor, sau un număr mare de pacienți care trebuie supravegheați continuu.

– Care sunt calitățile esențiale ale unui medic militar care lucrează pe aeronave militare?

– Empatia față de pacienți și dorința de a face bine și de a ajuta pe alții! Trebuie să-ți sacrifici timpul tău liber sau cel petrecut cu familia pentru a putea fi aici unde este nevoie de tine. Programul de lucru este depășit de cele mai multe ori și asta pentru că urgențele apar când te aștepti mai puțin!

Interviu realizat de Maria Ioniță, foto: arhiva CER SENIN

O echipă la înălțime: parte din echipa medicală a Bazei 90 Transport Aerian

Misiuni umanitare ale Forțelor Aeriene Române

Sursa: MAPN, SMFA, Baza 90 Transport Aerian
Foto: MAPN, SMFA, ISU

Forțele Aeriene Române au transportat ajutoare umanitare către Republica Armenia

Două aeronave, un C-130 Hercules și un An-26 ale Forțelor Aeriene Române au decolat sâmbătă, 7 octombrie, de pe Baza 90 Transport Aerian „Comandor aviator Gheorghe Bănciulescu”, cu destinația Erevan, Armenia, pentru a transporta prima tranșă din ajutoarele pe care România le-a trimis ca asistență internațională cu titlu gratuit către această țară, pentru sprijinirea populației civile afectate de conflictul din regiune.

Cea de-a doua tranșă cu ajutoare a fost executată cu două aeronave, un C-27 J Spartan și un An-26, în data de 8 octombrie. La întoarcere

aeronava C-27J Spartan a preluat din aeroportul de la Erevan trei pacienți armeni, care au fost transportați pe ruta Erevan-Otopeni-Bruelles, pentru a fi internați la o unitate medicală din capitala Belgiei.

Forțele Aeriene Române au planificat realizarea a șase curse pe această rută, în care au fost transportate bunuri, constând în alimente neperisabile și articole de cazarmament, cu o masă totală de aproximativ 9000 kg, asigurate din rezervele ANRSPS.

Misiunile de transport s-au executat în baza Mecanismului de Protecție Civilă al Uniunii Europene, la solicitarea Departamentului pentru Situații de Urgență, în baza Hotărârii Comitetului Național pentru Situații de urgență nr. 35 din 2023.

În data de 22 noiembrie 2023, o aeronavă militară C-27J Spartan a Bazei 90 Transport Aerian, Otopeni, a executat o misiune umanitară de transport a unui pacient diagnosticat cu arsură corporală pe 80% din suprafața corpului pe ruta București - Iași - Timișoara.

Asistența medicală pe timpul transportului aerian a fost asigurată de echipa medicală a Bazei 90 Transport Aerian condusă de locotenent-colonelul doctor Dragoș Tudose și echipa medicală a Spitalului Clinic de Urgență București.

Misiunea s-a executat la solicitarea Departamentului pentru Situații de Urgență.

În cursul zilei de miercuri, 6 decembrie, 30 de persoane, cetățeni români și membrii de familie ai acestora au fost evacuate din Fâșia Gaza și au fost transportate în România la bordul unei aeronave militare pe traiecul Cairo-Otopeni. Zborul a fost realizat cu sprijinul Ministerului Apărării Naționale, cu o aeronavă C-27J Spartan aparținând Forțelor Aeriene Române

La solicitarea autorităților Republicii Moldova a fost acordat sprijin în vederea evacuării a patru persoane din Fâșia Gaza, aflate în atenția misiunii diplomatice a acestui stat.

Astfel, cele 34 de persoane au fost preluate din punctul de trecere a frontierei Rafah de către echipa consulară a misiunii diplomatice și au fost însoțite până la Cairo, iar ulterior transportate în România.

Aeronava militară a aterizat în jurul orei 19.00 la Baza 90 Transport Aerian.

CAPITALUL PSIHOLOGIC POZITIV

o resursă personală a fiecăruia angajat militar

Capitalul psihologic pozitiv (PsyCap) este definit ca o stare psihologică pozitivă caracterizată prin patru atribute personale, și anume: auto-eficacitatea, optimismul, speranța și reziliența (Luthans et al., 2007).

Auto-eficacitatea se referă la un sentiment de încredere că putem să realizăm cu succes o anumită sarcină sau obiectiv operațional, influențând în mod semnificativ și constant viața unui angajat militar. Angajații militari care prezintă o **auto-eficacitate crescută** au o probabilitate mai mare de a-și stabili obiective înalte, de a se angaja în sarcini provocatoare, prezentând și o rezistență crescută în fața dificultăților cu care se confruntă, pe când angajații militari care prezintă o **auto-eficacitate scăzută**, pun accentul pe deficiențele personale, au o stimă de sine mai scăzută iar obstacolele întâlnite sunt mai greu depășite și rata de eșec în realizarea acestora tinde să crească (Avey et al., 2006).

Optimismul este atitudinea prin care evaluăm tot ceea ce ne înconjoară într-o manieră pozitivă (persoane, întâmplări, fapte). Angajații militari **optimiști** sunt aceia care se așteaptă ca lucrurile să le meargă bine. Acest atribut este asociat pozitiv cu o satisfacție mai mare legată de viață, un nivel ridicat al emoțiilor pozitive, cu o bunăstare psihologică mai accentuată și asociată negativ cu anxietatea, depresia, stresul profesional precum și cu afectivitatea negativă în general (Rajandram et al., 2017).

Speranța este caracterizată de convingerea că un scop personal va fi atins, de capacitatea noastră în a produce schimbarea în situația/evenimentul cu care ne confruntăm. Ea include următoarele sub-dimensiuni: scopul (obiectivul care urmează a fi atins); o acțiune (motivația și energia canalizată către scop); și căile de realizare (planul/strategia în vederea atingerii obiectivelor). S-a evidențiat faptul că angajații care prezintă un **nivel ridicat de speranță** se implică mai mult în sarcinile operaționale având și o performanță în muncă mai mare. Aceștia sunt caracterizați ca fiind responsabili, conștiințioși și mai satisfăcuți în muncă (Peterson & Luthans, 2003).

Reziliența psihologică este capacitatea angajaților militari de a deveni mai puternici, după ce au trecut prin evenimente de viață provocatoare din punct de vedere emoțional,

inclusiv situații de muncă stresante. Astfel spus, e vorba de rapiditatea cu care ne recuperăm în urma eșecurilor personale și profesionale (Luthans et al., 2007). Reziliența implică acceptarea fermă a realității, convingerea faptului că viața și munca are sens și semnificație, capacitatea de a improviza și de a ne adapta la schimbări semnificative.

Cum sunt descriși/caracterizați acei angajați militari care prezintă aceste patru atribute? Ce ne spun studiile de specialitate?

Organizația militară care are angajați mai optimiști, rezilienți, care prezintă un nivel ridicat de speranță și care cred că vor reuși în atingerea obiectivelor și sarcinilor operaționale trasate de supervizori, sunt mai satisfăcuți de locul de muncă cât și de organizația în sine, prezentând și o intenție mai scăzută de a părăsi instituția cât și locul de muncă actual (Bakker & Schaufeli, 2008). Astfel, ca organizațiile militare să își poată îndeplini obiectivele și procedurile operaționale au nevoie de angajați care să fie dedicați și plini de energie, care sunt implicați în munca lor. Studiile de specialitate au scos în evidență faptul că angajații care dețin aceste atribute personale manifestă o mai mare probabilitate de a rămâne implicați în sarcinile trasate de supervizori și depășesc provocările și dificultățile cu care aceștia se confruntă (Hobfoll et al., 2018). Ei sunt mai dornici să își ajute colegii, minimizează conflictele de la locul de muncă, se implică în comportamente care nu sunt specificate în fișa postului lor, lipsesc mai puțin de la locul de muncă și recurg la mai puține comportamente contraproductive (de ex., nu pleacă mai devreme de la serviciu, iau mai puține pauze, nu recurg la agresiune verbală, sabotaj, nu chiulesc nemotivat de la serviciu etc.; Xiaodan & Xiaotong, 2015). De asemenea, studiile au arătat faptul că angajații care prezintă un PsyCap ridicat **primesc evaluări mai bune** din partea supervizorilor, sarcinile îndeplinite de aceștia nefiind nevoie să suporte multe corecții (Luthans et al., 2005). Nu în ultimul rând, în cadrul unui studiu având la bază participanți militari (Rus & Telecan, 2021) s-au evidențiat potențialele beneficii pe care PsyCap îl are asupra satisfacției în muncă dar și asupra emoțiilor pozitive și al controlului asupra activităților din timpul liber al acestora ca

experiență de recuperare după programul de muncă. Cu alte cuvinte, rezultatele studiului au arătat faptul că, angajații militari care au prezentat un **PsyCap ridicat** au fost mai satisfăcuți în muncă, au experimentat mai multe emoții pozitive în detrimentul celor negative și au avut un control în activitățile pe care le întreprind din timpul lor liber, recuperându-se mai eficient după orele petrecute la serviciu.

Ce pot face supervizorii și subordonații militari pentru a dezvolta PsyCap la locul de muncă?

Dezvoltarea PsyCap este esențială pentru supervizori deoarece ajută la promovarea unei culturi organizaționale reziliente și pozitive și le permite subordonaților să depășească provocările, să accepte schimbarea și să performeze cel mai bine, conducând la succesul misiunilor, sarcinilor și al obiectivelor operaționale din fiecare unitate militară. Există însă pași simpli pe care supervizorii îi pot experimenta pe cont propriu pentru a crește PsyCap la locul de muncă, cum ar fi:

- Încurajarea și sprijinirea dezvoltării personale și profesionale a subordonaților;
  - Oferirea de oportunități de consolidare a competențelor, formare și creștere;
  - Recunoașterea și sărbătorirea în mod autentic a realizărilor și contribuțiile angajaților;
  - Oferirea angajaților mai multă autonomie și flexibilitate rezonabilă;
  - Conducerea prin exemplu și modelarea speranței, auto-eficacității, rezilienței și al optimismului!
- Și subordonații pot accesa câteva strategii de succes în dezvoltarea PsyCap, cum ar fi:
- Când vă confrunțați cu evenimente stresante, identificați ce este în controlul vostru și ce nu. Identificați opțiunile și acționați, căutând oportunități de creștere, dezvoltare și învățați din eșecuri;
  - Construiți și mențineți o rețea de sprijin emoțional și instrumental puternică între colegi, mentori, prieteni sau membri ai familiei;
  - Implicarea în experiențe de recuperare după muncă, care să vă permită dobândirea și menținerea controlului asupra programului și a conținutului activităților în care vă implicați după terminarea programului sau a zilei de muncă.

Bibliografie selectivă:

Luthans, F., Avolio, B. J., Avey, J. B., & Norman, S. M. (2007). Psychological capital: Measurement and relationship with performance and satisfaction. *Personnel Psychology*, 60, 541-572.

Rus & Telecan (2021). De la capitalul psihologic pozitiv la satisfacția în muncă: Rolul mediator al emoțiilor pozitive și al experiențelor de recuperare după muncă. *Revista de Psihologie Militară* 1, 66-88 [Revista 05_tipar.cdr (militarypsychology.ro)]

Drd. Psiholog Maria Ioana Telecan

85 DE ANI
de la înființarea

Centrul 70 Geniu „General-maior Gheorghe Teodorescu”

În data de 2 noiembrie, cu ocazia aniversării a 85 de ani de la înființare, Centrul 70 Geniu „General-maior Gheorghe Teodorescu” a îmbrăcat haine de sărbătoare. În prezența locțiitorului șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, general de flotilă aeriană Leonard-Gabriel Baraboi, și ai altor invitați de seamă din cadrul Ministerului Apărării Naționale, personalul militar în activitate și în rezervă, actuali și foști angajați ai unității au îmbrățișat momente emoționante generate, atât de clipa revederii, cât și de remarcabila ceremonie militară desfășurată la sediul instituției.

În cadrul ceremoniei, au fost apreciați pentru profesionalismul de care au dat dovadă în exercitarea atribuțiilor funcționale, cadre militare și soldați gradați profesioniști din cadrul unității, precum și alți invitați de seamă prin conferirea Emblemei de Onoare a Forțelor Aeriene.

Invitații au avut ocazia de a vizita expoziția de tehnică și echipamente de geniu, sala de tradiții a unității și capela militară. De asemenea, au luat parte la un exercițiu demonstrativ organizat de către militarii Grupului E.O.D. al Forțelor Aeriene-anexă la Centrul 70 Geniu.

Cei 85 de ani de existență ai Centrului 70 Geniu „General-maior Gheorghe Teodorescu” au fost caracterizați de munca și dăruirea personalului pentru instruirea și formarea pentru viață a numeroase contingente, de preocuparea permanentă a comenzii unității pentru întărirea coeziunii, creșterea responsabilității și profesionalismului în vederea îndeplinirii misiunilor complexe ce i-au revenit și îi revin.

La ceas aniversar, Centrul 70 Geniu „General-maior Gheorghe Teodorescu”

- singura unitate tactică de geniu din Forțele Aeriene și continuatorul tradițiilor Regimentului 70 Geniu Aeronautic privește cu încredere spre viitor, fiind într-un proces de continuă dezvoltare.

Dovada recunoașterii profesionalismului personalului unității este demonstrată și de faptul că Centrul 70 Geniu „General-maior Gheorghe Teodorescu” a fost desemnat a fi structura responsabilă pe garnizoana București, în cadrul Forțelor Aeriene, pentru a instrui noii camarazi – soldați profesioniști din opt unități – care începând cu data de 1 noiembrie 2023, execută modulul de pregătire militară inițială. Tinerii hotărâți și devotați au fost în măsură să prezinte onorul în cadrul ceremoniei militare, după numai o zi de antrenamente, dând dovadă de ambiție și determinare.

Centrul 70 Geniu „General-maior Gheorghe Teodorescu” este o structură aptă pentru a răspunde misiunilor primite!

**Text: Ioana Mușat,
foto: Florin Pață, Laurențiu Badaea, Bogdan Pantilimon**

Centrul 85 Comunicații Aero și Informatică „General Doroftei Ghermănescu”

85 DE ANI
de existență

Cazarma în care se află Centrul 85 Comunicații Aero și Informatică „Sublocotenent Gheorghe Robescu” poartă numele de Iasmin. Potrivit „legendei” cazone, numele provine de la vechiul indicativ al stației telefonice centrale a unității, care se scria fie Yasmin, fie Jasmine, sau un derivat al acestui nume. Cert este faptul că se pronunța Iasmin (care, tradus din germană, înseamnă „iasomie”) și că de acolo a rămas denumirea simbolică a unității. Prima atestare oficială a acestei denumiri, la acea vreme de mult împământenită, este procesul-verbal de predare-primire a terenului, încheiat la data de 19.11.1955 între Ocolul Silvic București și U.M. Iasmin.

În memoria instituțională, data de 1 noiembrie 1938 reprezintă ziua în care a luat ființă Centrul 85 Comunicații Aero și Informatică „General Doroftei Ghermănescu”. Într-un cadru festiv, alături de distinși invitați, la sediul unității s-a desfășurat, în prezența locțiitorului șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, general de flotilă aeriană Leonard Baraboi, ceremonia prilejuită de aniversarea a 85 ani de existență.

Pentru a marca acest eveniment cu totul deosebit a fost scos Drapelul de Luptă al unității și s-a oficiat o slujbă religioasă de către un sobor de preoți. Totodată, pentru modul exemplar în care și-a îndeplinit misiunile încredințate și pentru rezultatele deosebite obținute, Centrului 85 Comunicații Aero și Informatică i s-a conferit Emblema de Onoare a Statului Major al Apărării. De asemenea, în cadrul ceremoniei, s-au conferit unor cadre militare și soldați gradați voluntari, Emblema de Onoare a Forțelor Aeriene respectiv Emblema de Onoare a Comandamentului Comunicațiilor și Informaticii, în semn de apreciere a eforturilor depuse pentru îndeplinirea cu succes a misiunilor încredințate.

La mulți ani Centrului 85 Comunicații Aero și Informatică „General Doroftei Ghermănescu”!

Sursa: BIRP SMFA

103 ani de excelență în învățământul tehnic militar postliceal de aviație

În urmă cu 103 ani, la data de 18 octombrie 1920, regele Ferdinand a semnat Înaltul Decret nr. 4167, prin care s-a hotărât înființarea Școlii de Meseriași Militari ai Aeronauticii, prima școală destinată formării tehnicienilor de aviație. În prezent, acest impresionant spațiu al învățării tehnice militare de aviație continuă tradiția de a forma maiștri militari și subofițeri pentru Forțele Aeriene Române.

Momentul important pentru unitatea de învățământ a fost marcat prin organizarea unei adunări cu întreg personalul școlii, cadre și elevi. Cu acest prilej, s-au prezentat colectivului repere din bogata istorie seculară a școlii, iar comandantul

unității, comandorul Corneliu Mititelu a subliniat, în mesajul său, importanța factorului uman în evoluția și dezvoltarea acesteia:

„Dăruirea corpului didactic și a comandanților care au condus instituția de-a lungul timpului a fost răsplătită cu absolvenți eminenti și cu personalități marcante ale vieții tehnice românești, care s-au format în cadrul școlii. În cei peste 100 de ani de activitate, Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene «Traian Vuia» a pregătit peste 10.000 de absolvenți”, a declarat comandantul unității.

La mulți ani, dragi camarazi, dragi elevi și absolvenți ai acestei prestigioase instituții de învățământ!

Sursa: SMMMSFA

Ceremonia de aniversare a 20 de ani de la înființarea Grupului 210 Sprijin

Cu 20 de ani în urmă, lua ființă Grupul 210 Sprijin, cu scopul de a asigura sprijinul logistic pentru Statul Major al Forțelor Aeriene din punct de vedere al cazării, transportului, hrănirii, echipării personalului și mentenanței tehnicii din dotare, concomitent cu desfășurarea pregătirii pentru luptă a efectivelor. De-a lungul timpului, structura care astăzi se numește Grupul 210 Sprijin „General de divizie Ioan Macri” a trecut prin ample procese de transformare, însă se poate spune că întreg personalul a dat dovadă de capacitate de adaptare și putere de muncă, astfel încât toate activitățile din cei douăzeci ani de existență au fost încununate de succes.

În data de 1.11.2023, la sediul Grupului 210 Sprijin „General de divizie Ioan Macri”, a avut loc ceremonia de aniversare a 20 de ani de la înființarea unității.

Festivitatea s-a desfășurat în prezența locțiitorului pentru Resurse a șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, comandor ing. Cristian-Marius Pătrașcu. În semn de înaltă apreciere, comandantul Grupului 210 Sprijin „General de divizie Ioan Macri”, colonelul Ilie Agiu a înmănat diplome de excelență invitaților și personalului unității, care prin efortul depus, au ajutat la îndeplinirea cu succes a misiunilor specifice. Tot în cadrul ceremoniei a avut loc înaintarea în grad, la termen, a unor soldați/gradați profesioniști.

Comandantul Grupului 210 Sprijin, colonelul Ilie Agiu a împărtășit, cu acest prilej, câteva gânduri despre activitatea structurii pe care o

conduce: „Principala misiune a grupului este de a asigura sprijinul logistic și administrativ al comandamentului SMFA și al unităților subordonate acestuia. Se asigură bunurile materiale, transportul personalului, asigurarea administrativă pe linie de infrastructură, servicii de campanie și hrănire. Apar foarte multe provocări ce trebuie manageriate în timp util, dar cu ajutorul colegilor din fiecare structură, începând de la personal, operații și instrucție, cazarmare, structură de securitate, toate problemele apărute sunt rezolvate în timp util. Subordonații au înțeles că suntem o structură de sprijin logistic și este necesar să fim pro-activi, nu au fost probleme de indisciplină, toate misiunile au fost realizate fără probleme. Subordonații mei sunt niște colegi foarte apropiați, sunt principalii colaboratori și sunt o piesă foarte importantă în acest puzzle mare. În principal aici lucrăm ca o mașinărie!”

Text: Maria Ioniță

Ștafeta Veteranilor 2023

O poveste de unitate și curaj

Între 4 și 25 octombrie, sunetul pașilor hotărâți și inima puternică a României au fost celebrate în cadrul celei de-a X-a ediții a Ștafetei Veteranilor Invictus. Sub patronajul ASR Principelui Radu și cu susținerea Ministerului Apărării Naționale, acest eveniment grandios a transformat țara într-un traseu al onoarei și inspirației, străbătând peste 3300 de kilometri. Cei peste 1000 de voluntari plini de entuziasm, militari și civili s-au unit pentru a onora eroii români și a promova spiritul neînving prin intermediul sportului. Custodele Coroanei, Majestatea Sa Margareta, și Alteța Sa Regală, Prințesele Radu au deschis festivitățile printr-o ceremonie memorabilă la Palatul Elisabeta.

Culorile drapelului național au fost reprezentate de cele trei ștafete - albastru, galben și roșu, preluate cu mândrie de voluntari Invictus din București, Călărași și Pitești. Drumul lor a fost o călătorie plină de sacrificiu și solidaritate, cu o oprire simbolică la Carei în ziua de 25 octombrie, Ziua Armatei României. În acest loc special, cele trei ștafete s-au unit pentru a întregi simbolic Drapelul Național, subliniind importanța unității naționale și onorând memoria celor ce s-au jertfit pentru libertate. Ștafeta Veteranilor Invictus a reușit să adune peste 500 de voluntari Invictus, civili și militari, într-o călătorie însoțită de echipe de poliție militară pentru asigurarea siguranței. Militarii Invictus au poposit în drumul lor spre Carei și în câteva baze aeriene, cum ar fi cele de la Borcea, Boboc, Bacău și Otopeni. Acolo militarii forțelor aeriene li s-au alăturat pentru o bună bucată din parcurs, în semn de recunoștință pentru istorie și eroi.

Evenimentul, organizat de Asociația Voluntarilor Invictus, a fost nu doar o călătorie fizică, ci și o călătorie în inimile celor care au

11 noiembrie Ziua Veteranilor din Teatrele de Operații

Ziua de 11 noiembrie are o însemnătate aparte pentru Armata României. Reprezintă Ziua Veteranilor din Teatrele de Operații, o aniversare instituită, prin lege, în anul 2014.

Este ziua în care onorăm faptele de vitejie ale camarazilor noștri, veterani ai Teatrelor de Operații, cei care, prin curajul și tenacitatea dovedite în misiuni, în cele mai fierbinți zone ale lumii, au făcut ca Armata României să fie apreciată pretutindeni.

La data de 11 noiembrie 1918 a intrat în vigoare Armistițiul dintre Puterile Antantei și Germania, în urma căruia se punea capăt Primului Război Mondial. Pentru Armata României, semnificația acestei zile este legată și de faptul că, la data de 11 noiembrie 2003, a căzut la datorie sublocotenentul (p.m.) Iosif Silviu Fogorași, primul militar român decedat în Teatrul de Operații din Afganistan. Pentru recunoașterea meritelor personalului Armatei României participant la acțiuni militare, Parlamentul țării noastre a stabilit prin lege, în anul 2014, ca la data de 11 noiembrie să fie celebrată, anual, Ziua Veteranilor din Teatrele de Operații.

Ziua Veteranilor din Teatrele de Operații este o ocazie importantă pentru a onora și recunoaște sacrificiile și serviciul curajos al veteranilor implicați în misiuni militare. Este un moment de recunoaștere a contribuției lor la securitatea națională și un prilej de apreciere pentru devotamentul lor.

Cinstim sacrificiul militarilor răniți și ne înclinăm cu respect față de cei care au plătit cu viața.

Foto arhivă: Mirela Viță - Mali - „Carpathian Pumas” Misiunea Multidimensională Integrată a ONU (Organizația Națiunilor Unite) de Stabilizare în Republica Mali (MINUSMA) - Octombrie 2019 - Octombrie 2020,

participat și a subliniat că spiritul invincibil al eroilor poate fi perpetuat prin unitate și susținerea valorilor naționale. Ștafeta Veteranilor Invictus 2023 rămâne o cronică elocventă a curajului, solidarității și dedicării într-o onoare a celor ce au luptat pentru libertate și demnitate în istoria României.

Text: Maria Ioniță

25 octombrie ZIUA ARMATEI ROMÂNIEI

Pe 25 octombrie, România sărbătorește Ziua Armatei, o ocazie de a reflecta asupra importanței armatei în istoria și viața națională. Această zi are o semnificație specială, fiind un moment de omagiere a tradiției militare a țării și a sacrificiilor și curajului celor care au servit sub drapel de-a lungul timpului.

25 octombrie este mai mult decât o simplă dată calendaristică, este o sărbătoare care încorporează întreaga tradiție ostășească a românilor, începând de la eroii din secolele XIV-XVII, precum Mircea cel Bătrân, Vlad Țepeș, Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul, care au obținut victorii remarcabile pe câmpurile de luptă. Este ziua în care se amintește și se celebrează eliberarea orașelor Carei Mare și Satu Mare în 1944, un moment semnificativ în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

Această sărbătoare nu se limitează doar la comemorarea evenimentelor trecute. Ea este, de asemenea, o ocazie de a onora militarii români de astăzi, care își riscă viețile în teatrele de operații din întreaga lume. Acești militari, fie că se află în misiuni sub egida NATO sau UE, fie în misiuni de observare ONU în diferite țări, aduc mândrie și onoare țării prin serviciul lor curajos și devotat.

După Revoluția din 1989, România a depus eforturi considerabile pentru modernizarea și reformarea Armatei, devenind un membru respectat al NATO și al Uniunii Europene. Aceste realizări au consolidat garanțiile de securitate și au permis României să participe la eforturile internaționale de menținere a păcii și securității.

Prin intermediul structurilor multinaționale importante sub egida NATO, aflate în țara noastră, și prin participarea activă la acțiuni militare comune, România contribuie la consolidarea capacității de acțiune colectivă a Alianței Nord-Atlantice.

În contextul schimbărilor continue din domeniul securității, modernizarea continuă a Armatei României este esențială pentru adaptarea la noile provocări. Această modernizare vizează asigurarea că armata este pregătită să facă față amenințărilor de orice natură, inclusiv tehnologice.

Ziua Armatei României nu este doar o sărbătoare militară, ci și un moment de recunoaștere a contribuției semnificative a armatei la istoria și securitatea națională. Este o zi în care ne amintim de eroii trecutului și onorăm serviciul curajos al militarilor din prezent, subliniind atașamentul României la

valorile euroatlantice și angajamentul său în menținerea păcii și stabilității în lume.

Ca de fiecare dată la 25 octombrie, și anul acesta Ziua Armatei României a fost marcată printr-o serie de manifestări organizate în principalele garnizoane din țară, în bazele militare din teatrele de operații în care sunt dislocați militarii români, precum și în statele în care România are acreditații atașați ai apărării și în capitalele statelor unde țara noastră are reprezentanțe permanente.

Sosirea președintelui României, Klaus Werner Iohannis, la festivitățile desfășurate la Monumentul Ostașului Necunoscut din Parcul Carol I

**Președintele României,
Klaus Werner Iohannis**

**Ministrul apărării
naționale, Angel Tîlvăr**

La București, la Monumentul Ostașului Necunoscut din Parcul Carol I, în prezența președintelui României, Klaus Werner Iohannis, a avut loc o ceremonie militară și religioasă de depunere de coroane și jerbe de flori, precum și ceremonia de depunere a Jurământului Militar de către studenții anilor I ai Academiei Tehnice Militare și Universității Naționale de Apărare. Aeronave militare aparținând Bazei 90 Transport Aerian și Bazei 86 Aeriană Borcea au survolat monumentul în semn de omagiu față de sacrificiul militarilor români din toate timpurile.

„În arhitectura constituțională, Armata României are rolul esențial de a garanta independența, suveranitatea, unitatea statului și integritatea teritorială a țării. Cu devotament și profesionalism, militarii noștri continuă să facă din armată un autentic ambasador al țării noastre pe plan internațional, contribuind din

plin la consolidarea relevanței strategice și a profilului României la nivel global”; a arătat în mesajul său, președintele României, Klaus Werner Iohannis.

„Pacea și întregul climat de securitate la nivel global sunt amenințate de conflicte regionale, cu potențial de agravare. Europa se confruntă cu o criză fără precedent, după cel de-al Doilea Război Mondial, ca urmare a agresiunii militare brutale și ilegale a Federației Ruse împotriva Ucrainei, în timp ce atacul terorist șocant și reprobabil din 7 octombrie împotriva statului Israel riscă să destabilizeze complet Orientul Mijlociu pe termen lung”, a punctat șeful statului.

Președintele a mai subliniat că, în acest context dificil, „este cu atât mai relevant rolul Armatei României în asigurarea securității naționale și a apărării colective pe Flancul Estic al NATO. Militarii români, alături de aliații prezenți pe teritoriul țării noastre, cărora le mulțumesc și cu acest prilej, sunt elemente-cheie în menținerea posturii de descurajare și apărare a

NATO în regiunea Mării Negre, o zonă de importanță strategică pentru spațiul euroatlantic”.

De asemenea, șeful statului a declarat că România va continua să acorde o atenție deosebită și înzestrării armatei cu echipamente de luptă și de protecție moderne.

„Începând cu acest an, alocăm 2,5% din PIB Apărării, iar cel puțin 20% din acest buget va fi destinat în continuare înzestrării forțelor armate. Această bază solidă ne va permite să derulăm o serie de programe de modernizare a echipamentelor existente și de înzestrare cu altele moderne, printre care: avioane multirol, sisteme și echipamente moderne defensive, sisteme radar, precum și echipamente de protecție individuală și colectivă”, a spus președintele Iohannis.

Ministrul apărării naționale, Angel Tîlvăr a transmis cu această ocazie: „Ne mândrim foarte mult cu rezultatele pe care le obținem în misiunile pe care vi le-ați asumat în teatrele de operații. Tot ceea ce faceți este apreciat de partenerii și aliații noștri și contribuie, zi de zi, la întărirea profilului de securitate și prestigiului României

în plan internațional. Suntem în permanență concentrați pe asigurarea tuturor condițiilor de care aveți nevoie pentru îndeplinirea sarcinilor. Suntem la curent cu tot ceea ce faceți și vreau să vă mărturisesc că fiecare zi în care primim rapoarte că nu sunt probleme în teatrele de operații unde acționați este o zi bună pentru noi. Totodată, adresez mulțumiri familiilor dumneavoastră, care vă susțin.

Cinstim, de Ziua Armatei României, jertfa celor care au luptat și au căzut la datorie pentru eliberarea țării în cel de-al Doilea Război Mondial și aducem un omagiu eroilor români care și-au dat viața în teatrele de operații, dar și veteranilor de război, militarilor activi, în rezervă sau în retragere și personalului civil.

Armata asigură, prin oamenii care îi îmbracă uniforma cu onoare, mândrie, patriotism și simț al datoriei, securitatea și apărarea noastră, a tuturor, și este garantul unei vieți trăite în pace și libertate”.

**Text: Maria Ioniță,
foto: Valentin Ciobărcă**

Coroane de flori depuse la Monumentul Eroilor Patriei, de la Universitatea Națională de Apărare „Carol I”

La Monumentul Ostaşului Necunoscut a fost depusă o coroană de flori din partea Ministerului Apărării Naţionale

Ziua Armatei României în școli

În perioada 12-19 octombrie, instituțiile de învățământ din București și din întreaga țară au fost gazdele unei experiențe inedite, aducând militari, elevi și studenți ai instituțiilor de învățământ militar, precum și reprezentanți ai birourilor de informare-recrutare, într-o călătorie fascinantă prin lumea Armatei României. Organizat de Ministerul Apărării Naționale, evenimentul „Ziua Armatei României în școli” și-a propus consolidarea parteneriatului interinstituțional și familiarizarea tinerilor cu instituția militară.

În București, șapte instituții de învățământ au fost vizitate de echipe formate din militari, elevi și studenți ai instituțiilor militare, transformând săptămâna într-un festin al cunoașterii și al interacțiunii. Elevii au avut șansa de a experimenta atmosfera din spatele uniformelor militare, participând la ateliere practice și discuții interactive cu militari din

toate categoriile de forțe. Pauza mare s-a transformat într-o oportunitate de a interacționa cu militarii, aducând zâmbete și entuziasm în curțile școlilor. Evenimentul a depășit granițele Bucureștiului, ajungând în diverse garnizoane din țară. Elevii din Fetești, Bacău, Buzău Alba-Iulia și Câmpia Turzii au avut ocazia să se familiarizeze cu tainele profesiei de pilot, chiar de la cei mai tineri aviatori militari care le-au împărtășit, cu pasiune și în detaliu, câteva dintre secretele și frumusețea zborului. Astfel, „Ziua Armatei României în școli” a reușit să aducă culoare și dinamism, transformând cunoașterea instituției militare într-o călătorie educativă și inspirațională. Această incursiune în universul armatei a stârnit curiozitatea copiilor și, în același timp, le-a oferit ocazia de a descoperi că lumea militară poate fi atât instructivă, cât și captivantă.

Text: Maria Ioniță

**„Mergi în viață
cu o licărire
în ochi, cu un
zâmbet pe față
și cu un scop
măreț în inimă”**

William James

Manifestările dedicate sărbătoririi Zilei Armatei României au fost susținute și de reprezentanți ai Bazei 95 Aeriană, Biroului Informare-Recrutare din cadrul Centrului Militar Județean Bacău, Batalionului 631 Tancuri „Oituz” și elevii aparținând Colegiului Național Militar „Ștefan cel Mare” din Câmpulung Moldovenesc și Școlii Militare de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Terestre „Basarab I” din Pitești.

Prin urmare, miercuri, 18 octombrie, au fost prezenți în mijlocul elevilor Colegiului Național „Vasile Alecsandri”, iar joi, 19 octombrie, au vizitat elevii Colegiului Național Pedagogic „Ștefan cel Mare”, din municipiul Bacău, prezentându-le oferta educațională, informații despre cariera militară, armamentul și echipamentele din dotare.

De asemenea, piloți din cadrul Escadrilei 951 Aviație Instrucție Avansată și Escadrilei 952 Elicoptere SOCAT au participat, în perioada 12-20 octombrie, la activitățile organizate în cadrul campaniei „Armata României în școli” în orașele Botoșani, Iași, Târgu Frumos și Pașcani.

Sursa: Baza 95 Aeriană

„ISTORIA ESTE CEA DINTĂI CARTE A UNEI NAȚII”

Conferința Națională „Iașul și aeronautica română în războiul de întregire a neamului și în războiul de reîntregire națională” a avut loc în data de 13 octombrie 2023, la Cercul Militar Iași.

Evenimentul a fost organizat de către Statul Major al Forțelor Aeriene prin Muzeul Militar „Ștefan cel Mare”, filiala Moldova, Iași și Muzeul Militar Național „Regele Ferdinand I”, în parteneriat cu Primăria Municipiului Iași și Brigada 15 Mecanizată „Podu Înalt” Iași, cu sprijinul Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” Brașov, Bazei de Instruire și Formare a Personalului Aeronautic „Aurel Vlaicu” Boboc, Buzău, Bazei 95 Aeriană „Erou căpitan aviator Alexandru Șerbănescu”, Bacău, în cooperare cu Mitropolia Moldovei și Bucovinei, Dieceza Romano-Catolică Iași, Academia Română, filiala Iași, Institutul Teologic Romano-Catolic „Sf. Iosif”, Iași, Asociația „Sf. Ierarh Alexandru”, Ocrotitorul Brigăzii 15 Mecanizată „Podu Înalt” și Cercul Militar Iași.

Activitatea a debutat cu o ceremonie militară și religioasă, cu depuneri de coroane, care a avut loc la Parcela Eroilor Aviatori și la mormântul lt. av. Gheorghe Caranda.

În acest context, aeronave IAR-99 Șoim și IAR-330 SOCAT aparținând Bazei 95 Aeriană și aeronave aparținând Aeroclubului României au survolat regiunea Moldovei, în onoarea eroilor aviatori.

În cadrul conferinței, la Cercul Militar Iași, după intonarea Imnului Național al României, au fost transmise mesaje din partea șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” Brașov, Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Academiei Române, filiala Iași, Primăriei Municipiului Iași și Aeroclubului României.

Au urmat comunicări științifice susținute de către generalul-maior(r) Victor Strîmbeanu, președintele Ligii Aeriene Române, comandorul (r) Jănel Tănase din partea Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” Brașov și plutonierul adjutant principal Sorin Grumuș, istoric din cadrul Bazei 95 Aeriană „Erou căpitan aviator Alexandru Șerbănescu” din Bacău.

Evenimentul a continuat cu un program artistic susținut de studenți și masteranzi din cadrul Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” Brașov și a Bazei de Instruire și Formare a Personalului Aeronautic „Aurel Vlaicu” Boboc, Buzău.

De asemenea, au putut fi vizionate expoziții tematice în Sala „Armata română și Marea Unire” din Cercul Militar și obiective turistice și culturale din Iași.

„Fără istorie nu este patrie și fără dragoste de istorie nu poate fi dragoste către patrie” (Bogdan Petriceicu Hasdeu).

Felicitări organizatorilor și participanților!

Sursa: Baza 95 Aeriană

Volumul „Viață și Destin General Aviator Andrei Popovici (1883-1967)” a fost lansat într-un cadru festiv la sediul Bazei 91 Logistică, care poartă, în semn de respect și pios omagiu pentru întreaga sa activitate, numele celebrului aviator. Cu acest prilej, comandantul bazei, colonelul Laurențiu Hodorogea, a ținut să mulțumească autorilor Dan Antoniu și Horia Stoica pentru prezența la lansarea cărții și de asemenea să sublinieze importanța acestui moment în anul în care se comemorează 140 de ani de la nașterea generalului aviator Andrei Popovici. Totodată, au fost prezentate participanților la activitate medalia și plicul comemorativ *General Aviator Andrei Popovici – 140 de ani de la naștere*, realizate cu sprijinul comandantului Bazei 91 Logistică.

Text: Ioana-Cristina Teișanu

General aviator ANDREI POPOVICI (1883-1967)

Anul 2023 este declarat de Aeronautica Militară „Anul general aviator Andrei Popovici” pentru comemorarea a 140 de ani de la nașterea ofițerului. În acest scop au fost organizate manifestări dedicate acestui eveniment.

Istoricii Dan Antoniu și Horia Stoica au realizat un volum biografic cu titlul „Viață și destin. General Aviator Andrei Popovici”, lucrare bine documentată în arhive oficiale și private, bogat ilustrată. Această lucrare este un omagiu adus unui distins ofițer al Armatei Române, dedicat trup și suflet celor două specialități militare în care s-a pregătit: cavaleria și în special aviația.

Andrei Popovici, s-a născut la 14 august 1883. După absolvirea gimnaziului în anul 1897, părinții l-au înscris la liceu la Școala fiilor de militari din Iași iar după bacalaureat s-a înscris la Școala de Ofițeri de Infanterie, în specialitatea cavalerie, absolvită în anul 1904. A activat în această specialitate până în anul 1912 când o veche pasiune l-a îndreptat spre specialitatea

aviație. A ocupat înalte funcții fiind numit șeful Școlii de pilotaj de la Cotroceni, comandantul eroicului Grup 2 Aeronautic care a luptat în bătălia de la Mărășești.

A fost numit comandantul Grupului 4 Aeronautic, în anul 1918, pe care l-a transformat, conform conceptelor sale, în „Școala de Perfecționare a Aeronauticii” Tecuci. În anul 1920 având gradul de locotenent-colonel aviator a fost numit directorul Aeronauticii Militare.

Și-a dat demisia din armată, în anul 1923, trecând în rezervă, și s-a dedicat înființării unei industrii aeronautice românești. A înființat o secție de aviație ca structură a Fabricii de vagoane ASTRA din Arad, unde a ocupat funcția de director. Aici s-au fabricat avioane de concepție românească. În anul 1925 a contribuit la înființarea industriei Aeronautice Române – IAR de la Brașov, unde a ocupat până în anul 1937 funcția de subdirector general. În paralel a ocupat și funcția de secretar general al Aeroclubului Regal Român.

În luna iunie 1937 Societatea de transport aerian LARES (Liniile Aeriene Române Exploatate de Stat) a fost transformată în Societate cu acționariat privat sub denumirea de LARES (Liniile Aeriene Române Exploatate cu Statul), atunci comandorul aviator (rez.) Andrei Popovici a fost numit director general al societății, funcție ocupată până în anul 1941 când a fost pensionat.

În anul 1945 a fost avansat la gradul de general aviator. Generalul aviator Andrei Popovici s-a stins din viață în ziua de 13 august 1967, la vârsta de 84 de ani și a fost înmormântat în cavoul familiei Coandă din Cimitirul civil Bellu, soția sa Maria era sora savantului Henri Coandă.

Aviatorii militari în semn de respect pentru întreaga sa activitate au hotărât ca unei baze aeriene să i se acorde ca denumire onorifică numele său și anume Baza 91 Logistică a Forțelor Aeriene, „General Aviator Andrei Popovici”.

Dan Antoniu

Gânduri... Gânduri retrospective

O reîntâlnire de suflet

Ediția 2+19 a „Revederii anuale a cadrelor militare care au activat pe Aerodromul Borcea” a venit și a plecat. Iar noi rămânem cu gândurile. Despre cum a fost, despre ce poate fi făcut mai bine, despre oameni buni și locuri frumoase.

De ce 2+19 și nu 21? E o povestioară aici. Și un mic omagiu. Un mic omagiu adus membrilor Escadrilei 38 Aviație Cercetare și Bombardament Borcea, care, după desființarea și trecerea în istorie a acestei unități de elită, majoritatea devenind rezerviști, au hotărât să se întâlnească an de an pentru a depăna amintiri. Și astfel s-a născut o frumoasă tradiție. Dar cum vorba se duce repede, pensionarii de la Regimentul 86 Aviație Vânătoare ni s-au alăturat curând, apoi alți și alți rezerviști militari din zona Fetești și astfel „mica sărbătoare a Cercetașilor de la Borcea” a devenit „marea sărbătoare a Cavalierilor cerului din Câmpia Bărăganului”. Cifra 2 este omagiu adus inițiatorilor de la Escadrila 38 Aviație Cercetare și Bombardament Borcea (primele două ediții fiind exclusiv 38-iste).

Dar să revenim. Orice eveniment socio-profesional reușit pleacă, după ideea inițierii, de la o bună organizare. Nu vreau să intru în detalii referitoare la acest aspect pentru că „lauda de sine... știți dumneavoastră cum miroase”. Vreau totuși să remarc că toată această activitate a fost „gestionată” de doar șase oameni cu inimă mare, rezerviști sau în retragere, membri ai ANCMRR - Filiala locală Fetești, care de câteva luni poartă numele de „General Aviator Ioan Zăpârțan”, un pilot și comandant de legendă al Borcei.

Meritul principal îl deține președintele filialei, comandor (rtr.) Ovidiu Maria, fără de care, fără exagerare, această frumoasă tradiție nu ar exista, dumnealui fiind „omul care a demarat proiectul” cu 21 de ani în urmă și care s-a ocupat, începând de atunci, de organizare, relaționare, planificare și tot ce presupune punerea în viață a unui astfel de eveniment.

20 octombrie 2023

Parcarea de la poarta Bazei 86 Aeriană, altfel generoasă ca dimensiuni, a devenit acum neîncăpătoare. Mașini din toate colțurile țării. Numerele de înmatriculare dovedesc faptul că nicio regiune a țării nu e „lipsă la apel”. La Punctul de control o mulțime de oameni așteaptă să li se verifice documentele pentru accesul în bază. Majoritatea sunt oameni în vârstă, dar sunt și tineri și copii. Sunt rezerviștii Borcei, unii însoțiți de soții, copii, nepoți. O mare de oameni. Fiecare privind în jur pentru a-și recunoaște camarazii. Exclamații de surpriză și bucurie! Îmbrățișări! Emoționant!

La poartă treaba merge repede. Oamenii trec și se îndreaptă spre autobuzele destinate deplasării în interiorul bazei. Organizare perfectă, în cele mai mici detalii. Ceva obișnuit la Baza 86 Aeriană. Profesioniști! Constatăm acest lucru pentru a căta dată oare? Ca foști militari nu putem decât să apreciem.

Drumul prin bază e un fel de excursie în Wonderland. Pentru cei mai mulți dintre pensionari este o lume nouă, de nerecunoscut. Totul e schimbat, totul miroase a nou, totul e sistematizat pentru a răspunde cerințelor operaționale. Și încă nu e gata. Mai sunt proiecte în desfășurare. O bază „nouă”. Nu poți decât să admiri realizările.

Toată lumea coboară la hangarul destinat desfășurării activității. E un moment dedicat discuțiilor, primelor „informări” reciproce, bucuriei revederii. Retrăiesc clipe din tinerete. Ce poate fi mai frumos?

Recunosc oaspeți de seamă: general (r) Constantin Croitoru, general (r) Ionel Cantaragiu, comandor (r) Ioan Breazu, comandor (r) Alexandru Lupașcu, toți oameni importanți în structurile superioare ale fostului CAVM, ulterior SMFA. Cu bucurie constat că sunt prezenți unii din foștii noștri comandanți și instructori de zbor precum

Un pilot de excepție

Comandor aviator Constantin „Titi” Tănăsescu (1898-1961)

În acest an istoricii Dan Antoniu și Horia Stoica au publicat o monografie dedicată unei mari personalități aeronautice Constantin Tănăsescu. Acest volum biografic este o continuare a seriei dedicate aviatorilor români ce au făcut din profesie mai mult decât o pasiune. În familia Tănăsescu dovada pasiunii pentru aviație constă în faptul că a dat țării patru ofițeri de aviație de excepție: Constantin, Anton, Deciu și Eugeniu – ultimul erou căzut pe front.

Primul Tănăsescu ce a îmbrățișat cariera de aviator a fost Constantin născut la 2 noiembrie 1898, care în anul 1920 după doi ani de școală de ofițeri de infanterie și serviciu într-un regiment de grăniceri a dorit altceva. Specialitatea infanterie nu făcea parte din aspirațiile tânărului ofițer, înclinațiile spre tehnică și pasiunea pentru zbor l-au determinat să depună în anul 1920 o cerere pentru a urma cursurile Școlii de Pilotaj.

După obținerea brevetului de pilot militar, în martie 1921, Constantin „Titi” Tănăsescu a fost trecut definitiv în aeronautică și încadrat ca pilot într-un grup de aviație.

Ca pilot, Constantin Tănăsescu a participat la multe raiduri aeriene militare în țară și pe continentul european, la mitinguri și concursuri aeriene organizate în țară și peste hotare. A fost numit în funcții de comandant al unor mari unități de aviație, instructor de pilotaj, inspector de zbor. A făcut parte din formația militară de acrobație aeriană „Dracii Roșii”.

A publicat mai multe lucrări de specialitate privind „tehnica zborului”.

Datorită pregătirii sale tehnice în domeniul aeronautic a fost numit în toate comisiile de recepție ale avioanelor din import și al prototipurilor construite în România. În anul 1935 a fost numit șeful Serviciului Tehnic din Subsecretariatul de Stat al Aerului iar 1936 primește și sarcina de inspector și șef al Școlilor Civile de Pilotaj.

O funcție deosebit de importantă a fost cea de comandant al Grupului de Experiențe Pipera. În anul 1941 a fost numit comandant al Flotilei 2 Vânătoare participând în fruntea acestei mari unități la luptele de pe Frontul de Est, în apărarea teritoriului și pe Frontul de Vest. În anul 1945 a fost numit comandantul Aviației de Vânătoare.

La 5 februarie 1946 comandorul aviator Constantin Tănăsescu a fost trecut în rezervă, avea doar 47 de ani.

Suferind de o boală cruntă, Constantin Tănăsescu a fost internat în spitalul CFR 2 unde la 21 noiembrie 1961 a decedat la numai 63 ani.

Dan Antoniu

comandorii Narciz Oprea, Florin Alexandrescu, Florinel Danu, Vasile Șerbănescu, apoi colegi, prieteni, camarazi. Aș spune „lumea bună a Forțelor Aeriene de altă dată”.

Oriunde privești dai de fețe cunoscute: piloți, ingineri, tehnici de avion, ofițeri și subofițeri de la asigurare zbor, stat major, radiolocație, artilerie antiaeriană. O lume întreagă într-un hangar! Și mai sunt și invitații tradiționali de la ARPIA București, de la Mihail Kogălniceanu, de la Otopeni, Boteni, Alexeni, din toată Aviația Militară și nu numai.

Apare în scurt timp și comandantul Bazei 86 Aeriană, generalul de flotilă aeriană Iulian Pațilea, el însuși „fiu al Borcei”. Zâmbitor, prietenos, cald, emoționat. Cei mai mulți dintre cei prezenți îi sunt cunoscuți. Foști comandanți, instructori, colegi, subordonați. Oameni cu care s-a instruit, de la care a învățat sau alături de care a muncit. Ne urează bun venit și ne prezintă în puține cuvinte realizările și proiectele la nivel de bază și de forțe aeriene, apoi „se pierde în mulțime” pentru câteva clipe de bucurie și totodată nostalgie alături de „oamenii din alte vremuri”.

Activitatea continuă conform planificării. Sunt acordate diplome și distincții oamenilor care au marcat istoria Regimentului 86 Aviație Vânătoare, Escadrilei 38 Aviație Cercetare și Bombardament Borcea și Bazei 86 Aeriană.

Un moment emoționant a fost cel de exprimare a admirației și respectului față de soțiile ostașilor Borcei căzuți la datorie sau răpuși de boli profesionale necruțătoare, doamne pentru care apelativul de eroine nu exprimă îndeajuns tăria lor de caracter și devotamentul față de valorile familiei. Câteva dintre aceste doamne au putut fi alături de noi și au putut simți încă o dată solidaritatea „marii familii a militarilor de la Borcea”.

A fost alături de noi și domnul Dan Zăpârțan, fiul generalului Ioan Zăpârțan, omul-legendă al cărui nume îl poartă acum Filiala Fetești a

ANCMRR. Cu emoție în glas, acesta a mulțumit organizatorilor pentru invitația care „i-a dat șansa de a-și regăsi tatăl plecat la Escadrila din ceruri în cuvintele frumoase și amintirile prețioase ale foștilor camarazi ai acestuia”.

Și ca să nu lipsească cireașa de pe tort am avut parte și de câteva momente de virtuozitate aeriană prezentate de piloții unei celule de avioane F-16 ale Bazei 86 Aeriană.

Totul ca la carte! Mulțumim Bazei 86 Aeriană! Mulțumim domnule comandant!

De altfel, de-a lungul anilor, colaborarea cu Baza 86 Aeriană, cu toți comandanții trecuți pe la cârma bazei, cu echipa de comandă și cu întreg personalul a fost excelentă. Totdeauna gata să ajute, totdeauna gata să ofere sprijin.

Am părăsit Baza 86 Aeriană cu gândul că ne vom întoarce acolo și anul viitor și că, din nou, va fi o reîntâlnire de ținut minte.

Ne-am deplasat la „Monumentul Eroilor Aviatori” din municipiul Fetești unde ne-am readus aminte de onoare, datorie și jertfă comemorându-ne camarazii piloți, navigatori, trăgători aeriene și mecanici de bord căzuți la datorie. Nu i-am uitat și nu-i vom uita, chiar dacă ei sunt acum în Escadrila din ceruri. Dumnezeu să-i odihnească în pace!

Iar ca totul să fie frumos până la capăt, a urmat o mică petrecere la restaurantul „Doi Colonei” din Fetești, loc de asemenea intrat în tradiția întâlnirilor noastre anuale. Masă, voie bună, dar mai ales depănări de amintiri, multe amintiri frumoase din tinerețea noastră frumoasă.

Ei, cam asta a fost! Cine vrea să simtă „spiritul Borcei” să vină la o astfel de întâlnire. Va fi binevenit și nu va pleca dezamăgit.

Text: Lt.cdor (r) Mihai Tanasă, ANCMRR Fetești

Dreptul la neuitare

În lanțul războaielor de apărare s-a făurit legătura indisolubilă dintre popor și armată traversând împreună perioade nefaste, încercări și dureroase pierderi, dar și zile bune, însemnate, dătătoare de speranță, liniște și pace. De-a lungul vremurilor poporul și armata au trăit împreună înfrângeri și victorii. Din voința și aspirațiile poporului român și a armatei lui s-au născut faptele de arme ale înaintașilor și s-au împlinit idealuri.

Acea perioadă istorică a conflagrațiilor mondiale pare a fi undeva departe, dar privind sub aspectul identitar al românilor, indiscutabil avem datoria sacră să nu uităm eroismul și jerfa ostașului român din toate timpurile. Eroi ne dau verticalitate în istoria neamului, iar recunoștința noastră și cinstirea memoriei lor se manifestă prin cele ce putem face fiecare dintre noi în numele dreptului lor la neuitare. Da, trăim în alte vremuri, trăim într-o relativă pace, trăim în democrație și libertate, dar avem nevoie de repere și un sistem de valori care pot fi extrase din pagina de istorie adevărată, din rădăcinile noastre și modele care se pliază constructiv cu drumul pe care fiecare dintre noi alegem să-l urmăm.

În acest articol prezint câteva evenimente de tradiție militară și activități consacrate acestora selectate din perspectiva istorică, aniversară și comemorativă la care personal sau prin reprezentanții fundației am participat.

110 ani de Aeronautică Militară

Am celebrat anul acesta „110 ani de Aeronautică Militară”, eveniment aniversar care ne-a oferit încă o dată prilejul să ne manifestăm recunoștința pentru eroii aerului care au servit țara de-a lungul timpului și respectul ce-l purtăm tuturor celor care servesc în cadrul Forțelor Aeriene Române purtând cu ei moștenirea lăsată de înaintași. Statul Major al Forțelor Aeriene a organizat o serie de activități și evenimente prin care s-au celebrat cei 110 ani de existență a aeronauticii militare. Fundația „Erou Căpitan Aviator Alexandru Șerbănescu” a participat activ la o serie de activități susținute la Centrul Muzeal din Colonești, Olt. Reprezentanții fundației au avut deosebita onoare să fie invitați și la evenimentul dedicat împlinirii a 110 ani de Aeronautică Militară care s-a desfășurat la Ateneul Român de Ziua Aviației și a Forțelor Aeriene Române. Mulțumim!

Ansamblul Monumental de pe dealul Coșna, Bacău

Monumentul a fost ridicat în memoria eroilor din Primul Război Mondial. Bătălia decisivă de pe Coșna s-a alăturat în mod strălucit luptelor purtate de armata română la Mărăști, Mărășești, Oituz, Cașin, Valea Trotușului... În memoria eroilor care au dus acțiuni de luptă în aceste locuri, printre care și căpitanul de infanterie, erou maior post-mortem Nicolae Arbănaș, am prezentat omagiul personal alături de reprezentanții fundației – filiala Bacău (11 august 2023).

A fost și 18 august 2023, eveniment anual comemorativ și de tradiție îndelungată la mormântul eroului aviației române Alexandru Șerbănescu (79 de ani de la 18 august 1944). S-ar putea spune că ne-am făcut doar datoria în memoria aviatorului erou și a camarazilor săi din grupurile de vânătoare ale Forțelor Aeriene Regale Române, dar privind în profunzimea acestei datorii de onoare ni se înfățișează limpede și de fiecare dată sentimentul că este cu adevărat un privilegiu să ai zestrea istorică și cultul pentru eroi împărite în suflet.

25 Octombrie - Ziua Armatei României

Armata română respectată și iubită de români. O instituție remarcabilă care s-a născut pentru a fi pusă exclusiv în slujba apărării ființei propriului popor.

Noi am fost la „Monumentul Aripilor Eroice, Rușavăț-Muscel” unde au avut loc ceremonia militară organizată, ca și anul trecut, de Baza Aeriană Boboc/Școala de Instruire Interarme a Forțelor Aeriene, și slujba religioasă oficiată de preoții militari buzoieni. Alături de onoranta participare a comandatului Diviziei 2 Infanterie Getica, general-maior Claudiu Mihai Sava, a oficialităților județene la cel mai înalt nivel, a Bazei 95 Aeriană, „Erou Căpitan Aviator Alexandru Șerbănescu” din Bacău, au fost Primăria și Școala Gimnazială din Viperești cu minunații elevi și cadre didactice, Asociația Națională a Cadrelor Militare în Rezervă și Retrageră – Cislău, reprezentanții „Fundației Erou Cpt. Av. Alexandru Șerbănescu”, profesorul Daniel Negoită fiul regretatului patriot și scriitor Dumitru Negoită și cetățeni din comunitatea locală. Au fost depuse coroane de flori de către toate instituțiile participante, trecere avioanelor la verticala monumentului. Evenimentul s-a încheiat cu un deosebit moment muzical susținut de grupul artistic al unității militare și un grup de elevi de la Școala Gimnazială Viperești coordonat de profesorul de muzică și religie al școlii. S-au stabilit și câteva proiectii și lucruri ce urmează a fi realizate în anul ce vine prin voința și efortul comun al instituțiilor publice civile și militare buzoiene, Arhiepiscopia Buzăului și Vrancei, noi ca fundație în perspectiva evenimentului comemorativ din anul 2024, când se vor împlini 80 de ani de la eroica luptă aeriană din 18 august 1944 purtată pe cerul Buzăului, în suburbia Carpaților de Alexandru Șerbănescu și zburătorii Grupului 9 Vânătoare. Doamne ajută! In hoc signo vinces (sub acest semn vei învinge)!

1 Decembrie – Ziua Națională a României

La invitația Ministerului Apărării Naționale – Direcția Relația cu Parlamentul am fost onorați să participăm la ceremoniile organizate de minister în data de 1 Decembrie 2023 la Monumentul Ostașului Necunoscut din Parcul Carol I și la evenimentul organizat la Muzeul Militar Național Ferdinand I. De asemenea, la Centrul Muzeal din Colonești elevii și profesorii Școlii Gimnaziale Aviator Alexandru Șerbănescu și-au manifestat recunoștința pentru eroi printr-un amplu program educațional susținut în cadrul muzeului și al unității de învățământ. Efortul în educație este comun, dar acest efort nu poate fi fără o legătură strânsă între cei trei piloni: școala, familia, comunitatea. Ziua Națională a României a fost sărbătorită la Colonești, Olt așa cum oltenii au tradiția și jocul popular în genă. La finalul activităților s-au prins în Hora Unirii spre bucuria tuturor, dar mai ales a celor mai mici școlari. Pentru mine și fundația pe care o coordonez toate acestea reprezintă și certifică faptul că efortul comun depus pentru cele construite în locul natal al asului cerului a meritat pe deplin și, desigur că merităm ceva feliicitări, zic!

În încheiere doresc să transmit mulțumiri redacției revistei Forțelor Aeriene CER SENIN, felicitări și succes în continuare tuturor celor care servesc țara în cadrul Forțelor Aeriene Române.

Sărbători fericite și un An Nou cu bucurie!

Eleonora ARBĂNAȘ

Fundația Erou Căpitan Aviator Alexandru Șerbănescu

18 august 2023, eveniment anual comemorativ și de tradiție îndelungată la mormântul eroului aviației române Alexandru Șerbănescu (79 de ani de la 18 august 1944)

La Centrul Muzeal din Colonești elevii și profesorii Școlii Gimnaziale Aviator Alexandru Șerbănescu și-au manifestat recunoștința pentru eroi

CONSTITUIREA STATULUI MAJOR AL FORȚELOR AERIENE ȘI ACTIVITATEA ACESTUIA ÎN PERIOADA 1990-2013

PRIMELE STRUCTURI CONSTITUITE PENTRU REFACEREA „ARMEI AERULUI”, 1990-2000

La 30 noiembrie 1993, în contextul reorganizării Armatei, ca necesitate a alinierii la structurile occidentale, în baza O.G. nr. 24/30 august 1993 al Ministerului Apărării Naționale, prin unirea Comandamentului Aviației Militare cu Comandamentul Apărării Antiaeriene a Teritoriului, a luat ființă Statul Major al Aviației și Apărării Antiaeriene, structură ce reunea într-un corp comun aviația, artileria și rachetele antiaeriene și radiolocația.

La 1 iunie 1995, Regimentul 71 Aviație de Vânătoare s-a transformat în Baza 71 Aeriană Aviație de Vânătoare și Vânătoare-Bombardament „General Emanoil Ionescu” și, respectiv, Grupul 71 Aviație de Vânătoare.

Începând cu anul 1997, o escadrilă din Regimentul 86 Aviație de Vânătoare a început un antrenament intensiv, pentru a fi în măsură să desfășoare misiuni în comun cu forțe NATO. Acest program special de antrenare, avea să conducă la obținerea unui înalt nivel de interoperabilitate, iar escadrila de aviație-vânătoare-bombardament a fost complet înzestrată cu avioane MiG-21 LanceR. Din data de 15 decembrie 2000, s-a înființat Baza 86 Aeriană „Locotenent Erou Gheorghe Mociorniță”, având în dotare și elicoptere de tip IAR-330L. Acest lucru extindea gama misiunilor pe care Baza 86 Aeriană era mandatată să le execute.

În 1996, a luat ființă Baza 90 Transport Aerian „Comandor aviator Gheorghe Bănculescu”, având în dotare avioane AN-24, AN-26, AN-30 și elicoptere IAR-330, Mi-8, Mi-17, SA-365, iar la 25 octombrie 1996, s-a făcut primul pas spre realizarea

interoperabilității cu structurile NATO, prin înzestrarea acestora cu două (și ulterior cu alte trei) avioane C-130, care au dublat capacitatea de transport și raza de acțiune.

La 25 august 1995, a luat naștere la Bacău Baza 95 Aeriană de Aviație-Vânătoare și Vânătoare-Bombardament „Erou Căpitan Aviator Alexandru Șerbănescu”, destinată să asigure pregătirea și ducerea acțiunilor de luptă de către Grupul 95 Aviație de Vânătoare. De asemenea, aerodromul a asigurat logistic zborul avionului MiG-21 LanceR încă din faza inițială, de cercetare și testare la S.C. „Aerostar” S.A. Bacău.

Remarcabil este faptul că aici s-au instruit, în vederea trecerii pe avionul MiG-21 LanceR, aproape toți piloții de vânătoare din țară.

În anul 1995, prin luarea în subordine a patru divizioane de rachete antiaeriene și a unui divizion tehnic „Neva”, brigada se transformă în Brigada 1 Rachete Antiaeriene Mixtă, subordonată Corpului 1 Aviație și Apărare Antiaeriană, acordându-i-se denumirea onorifică „General Nicolae Dăscălescu”. În anul 1998, începând cu 1 august, marea unitate se transformă din Brigada 1 Rachete Antiaeriene Mixtă în Brigada 1 Rachete Antiaeriene „General Nicolae Dăscălescu”, ca urmare a ieșirii din subordine a subunităților echipate cu rachete „Neva”.

În anul 1998, prin reorganizarea Brigăzii 46 Radiotehnică de la Ploiești și a Brigăzii 41 Radiotehnică de la Timișoara, au fost înființate Centre de Radiolocație, pentru creșterea operativității, supleței și eficienței actului de decizie, optimizarea fluxului

informațional privind situația aeriană și crearea condițiilor realizării sistemului integrat de gestionare a spațiului aerian. S-au creat bazele trecerii de la radiolocația analogică la cea digitală și compatibilizarea acestora cu aviația militară și civilă, precum și cu cea a NATO.

Regimentul 70 Geniu de Aviație a continuat activitatea Regimentului de Geniu Aeronautic înființat la 1 noiembrie 1938, prin Înaltul Decret nr. 3758, având în dotare tehnică specifică de reparații, întreținere și construcții aerodromuri, drumuri și lucrări de protecție a personalului, aeronavelor și tehnicii (excavatoare, buldozere, autogredere, încărcătoare, rulouri compactoare, autobasculante).

După înființarea Statului Major al Aviației și Apărării Antiaeriene, Regimentul 85 Transmisiuni a fost reorganizat, începând cu 1 mai 1995, în baza Ordinului General nr. 7 din 4 februarie 1995 al Ministerului Apărării Naționale, iar la 1 decembrie 1995, a avut loc ceremonialul înmânării noului Drapel de Luptă Regimentului 85 Transmisiuni „Gheorghe Robescu”.

Tabăra de Instrucție și Poligonul de Trageri Sol-Aer „General de Brigadă Ion Bungescu” de la Capu Midia a realizat și introdus la trageri, în anul 1991, avionul-țintă ATM-03, iar în 1996, a pus în funcțiune sistemul de evaluare a tragerilor EOTS-F. În 1997, a fost introdus sistemul de ținte radiodirijate, pe bază de program fără pilot, FOX-TS1, iar în 1998, s-au executat trageri de testare și de omologare cu sistemele antiaeriene 2x35 mm Oerlikon.

Una din primele misiuni în cadrul Parteneriatului pentru Pace (PfP) s-a desfășurat în Turcia. La aterizarea pe aerodromul Akinci din Ankara, cpt. cdor. Liviu Burhală și lt. cdor Victor Strimbeanu sunt întâmpinați de directorii exercițiului (1998)

Decizia de producere a noului avion IAR-99 „Șoim” a fost luată la sfârșitul anului 1996. Aerodinamica variantei standard a avionului IAR-99 îndeplinea cerințele unei aeronave de antrenament avansat și sprijin aerian nemijlocit, așa încât eforturile au fost îndreptate spre echiparea cabinei cu avionică la standardele moderne

Primul zbor al prototipului avionului MiG-21 LanceR, 21 august 1996

PROGRAMELE DE MODERNIZARE A FORȚELOR AERIENE ROMÂNE

Pentru a se integra în comunitatea euro-atlantică militară, România a făcut pași hotărâți pentru modernizarea Armatei sale. Pentru F.A.R. (Forțele Aeriene Române), au fost demarate programe de înzestrare a armelor și specialităților sale militare, atât înainte de implementarea programului „Parteneriat pentru Pace”, cât și după aderarea la NATO.

Programul „Parteneriat pentru Pace”

La 26 ianuarie 1994 România a semnat documentul-cadru de participare la Programul „Parteneriat pentru Pace”. Acesta a reprezentat un excelent prilej pentru F.A.R. de a planifica și realiza interoperabilitatea cu structurile NATO, pentru a participa la acțiuni în care să probeze nivelul de pregătire al ofițerilor aviatori nenaviganți (de stat major, navigatori, meteorologi), a personalului navigant și tehnic.

O etapă importantă au constituit-o evaluarea, stabilirea și realizarea proiectelor de infrastructură în domeniile care vizează managementul spațiului aerian și modernizarea aerodromurilor București-Otopeni, Timișoara, Mihail Kogălniceanu și Craiova, precum și a Poligonului Capu Midia.

S.M.F.A. (Statul Major al Forțelor Aeriene) a luat parte cu forțe și mijloace la acțiuni organizate în cadrul programului „Parteneriat pentru Pace” (schimburi de experiență, reuniuni, vizite de cunoaștere, cursuri și exerciții). Aviatorii români au probat în aceste acțiuni că sunt egali partenerilor ca pregătire, măiestrie și cutezanță, iar într-un alt plan, au stabilit o serie de recorduri, atât cu MiG-ul 21 LanceR, cât și cu elicopterul IAR-330. Punctul de plecare, în acțiunile concrete ale „Parteneriatului pentru Pace”, l-a constituit Conferința Principală de Planificare a exercițiului aerian real „Cooperative Chance '96”, exercițiu la care F.A.R. urmau să participe cu două aeronave și o echipă de stat major. Apoi s-a organizat în România, pe baza aeriană militară Otopeni, exercițiul „Cooperative Key '96”, condus de Comandamentul Aerian Aliat din sudul Europei. Au participat 12 state membre NATO sau parteneri. F.A.R., prin profesionalism, competență, seriozitate și responsabilitate, au constituit un reper consistent al României, al Armatei române în cadrul programului „Parteneriat pentru Pace”. Rezultatele obținute au fost, de fiecare dată, apreciate în mod deosebit de către aliați și parteneri. F.A.R. au constituit, tot mai mult, o prezență așteptată cu interes și respect pe bazele aeriene ale Europei.

Programul IAR-99 „Șoim”

Decizia de producere a noului avion IAR-99 „Șoim” a fost luată la sfârșitul anului 1996. Aerodinamica variantei standard a avionului IAR-99 îndeplinea cerințele unei aeronave de antrenament avansat și sprijin aerian nemijlocit, așa încât eforturile au fost îndreptate spre echiparea cabinei cu avionică la standardele moderne.

Programul „Șoim” a fost structurat pe două etape. Prima etapă a vizat omologarea și construcția variantei de antrenament avansat, iar a doua, omologarea și construcția variantei de sprijin aerian nemijlocit. În varianta finală de echipare, avionul a fost capabil să utilizeze atât armament aer-sol și aer-aer de construcție „Est” sau „Vest”, cât și armament inteligent și containere de cercetare sau contramăsuri electronice.

Procesul de modernizare a aeronavei a început în anul 1990, prin construirea a două aparate (cu numerele de serie 708 și 709) echipate cu aparatură Honeywell, ale căror prime zboruri au avut loc în datele de 9, respectiv 22 august 1990. Varianta următoare a fost aeronava cu numărul de serie 712, echipată cu avionică de tip Collins, care a efectuat primul zbor în data de 6 noiembrie 1991.

În urma experienței acumulate prin modernizările succesive ale aeronavei, a luat naștere noua variantă, IAR-99 „Șoim”, care a executat primul zbor în data de 22 mai 1997. Avionul reprezintă rodul colaborării dintre INCAS București (concepția proiectului), Avioane Craiova și IAR Brașov (fabricația structurii), Aerostar Bacău (trenul de aterizare), Turbomecanica București (motorul), Aerofina București (echipamente electrice și electronice) și Elbit Systems Ltd. (avionica).

Programul LanceR

Modernizarea avioanelor de vânătoare MiG-21 a urmărit tendința mondială de îmbunătățire a caracteristicilor tehnico-tactice ale aparatelor deja existente în dotarea Aviației Militare, prin echiparea cu aparatură modernă și noi sisteme de arme.

În 1992, Ministerul Apărării Naționale a luat decizia de modernizare a avioanelor MiG-21 M, MF și UM, aflate în serviciu și care dispuneau de o resursă de zbor suficientă ca să justifice modernizarea lor.

În iunie 1993, a fost încheiat contractul de modernizare, prin care Aerostar, cu o experiență de 25 de ani în reparația de MiG-21, devenea contractant principal, împreună cu firma Elbit Ltd. din Israel.

Printre scopurile modernizării, s-au numărat creșterea capacității de luptă, prin echiparea cu un pachet de avionică avansată, compatibilă cu cea utilizată pe avioanele de vânătoare din generația a 5-a, utilizarea cu o precizie de lovire sporită, atât a armamentului tip „Vest”, cât și a celui tip „Est”, mărirea capacității de a supraviețui într-un mediu ostil.

Proiectarea în detaliu a modernizării a fost efectuată de către o echipă mixtă româno-israeliană, în cadrul Aerostar, utilizându-se programe avansate de proiectare asistată de calculator.

Avionul modernizat, denumit „LanceR”, a fost realizat în trei configurații:

- simplă comandă aer-sol, sau LanceR A, al cărui prototip (nr. 9809) a efectuat primul zbor pe 22 august 1995;
- dublă comandă aer-sol, sau LanceR B, al cărui prototip (nr. 327) a efectuat primul zbor pe 6 mai 1996;
- simplă comandă aer-aer, sau LanceR C, echipat cu un radar Doppler multimod, al cărui prototip (nr. 6607) a efectuat primul zbor pe 6 noiembrie 1996.

Primul avion LanceR A de serie (nr. 714) a fost prezentat în septembrie 1996 la Salonul Aeronautic de la Farnborough (Marea Britanie), iar primul avion de serie LanceR C (nr. 6721) a fost prezentat în iunie 1997 la Salonul Aeronautic de la Le Bourget (Franța).

Primele livrări către Aviația Militară au început în 1996, iar pe 8 mai 1997 a fost echipată complet prima escadrilă, care a primit în înzestrare aparate MiG-21 modernizate (din cadrul Grupului 95 Aviație de Vânătoare).

În data de 15 mai 2023, avioane MiG-21 LanceR de la Bazele 71 și 86 au decolat pentru ultimul zbor marcând retragerea din exploatare a acestui tip de avion după mai bine de 60 de ani în serviciu

Elicopterul IAR-330 „Puma”-SOCAT este o realitate. Programul convenit a evoluat normal, etapele au constituit, fiecare, adevărate reușite și s-a ajuns în faza de exploatare

Programul SOCAT

Intrarea în dotarea Aviației Militare din România a elicopterului IAR-330 „Puma” a reprezentat, la vremea respectivă, un eveniment, produsul răspunzând în mare măsură unora dintre exigențele de atunci ale întrebuițării în luptă.

Timpul a trecut și aeronavele de toate categoriile, inclusiv elicopterele, au căpătat un rol tot mai important în organizarea și ducerea luptei, misiunile în și din aer devenind tot mai dificile, tot mai complexe. Ca urmare, elicopterele de luptă au devenit mici fortărețe zburătoare, pilotul beneficiind de o tot mai bună protecție, de armament diversificat și eficace, de sisteme de navigație ultrasofisticate.

România a găsit soluția modernizării unei aeronave aflate deja în unități – IAR-330 „Puma”. Astfel a apărut colaborarea dintre Ministerul Apărării Naționale, IAR S.A. Brașov și Elbit Systems Ltd. Rodul colaborării este unul deosebit – programul SOCAT (Sistem Optronic de Cercetare și Anti-Tanc). Aeronavele sunt dotate cu un display modular integrat cu vizualizare în casca pilotului (MIDASH) pentru urmărirea țintelor (ziua sau noaptea) și un sistem integrat de navigație, armament și atac.

Prototipul numărul unu, prezentat la 26 mai 1998, a efectuat peste 70 de zboruri de încercare. Rezultatele au fost cele așteptate și, ca urmare, sistemele electronice de navigație și de armament au fost validate pentru producție.

Al doilea prototip al elicopterului IAR-330 „Puma” modernizat cu sistemul SOCAT a fost prezentat în mod oficial la 23 octombrie 1999. Piloții de încercare de la Brașov au făcut o demonstrație mai mult decât edificatoare pentru posibilitățile aeronavei. Prezentarea acesteia a marcat intrarea în faza finală de dezvoltare a programului, care cuprindea integrarea sistemelor moderne de avionică și de armament, precum și a ultimei generații de cască pentru piloți. Elicopterul IAR-330 „Puma”-SOCAT este de acum o realitate. Programul convenit a evoluat normal, etapele au constituit, fiecare, adevărate reușite și s-a ajuns în faza de exploatare. Eficiența produsului SOCAT a fost validată în teatrul de operații din Balcani.

În 1995, s-a încheiat contractul de achiziție între Romtehnica S.A. și firma Lockheed Martin pentru cinci sisteme radar FPS-117, care au fost instalate și date în exploatare în anii 1998-1999

Pentru o perioadă de timp, Forțele Aeriene au utilizat, atât radare analogice, cât și digitale, integrate pentru oferirea unei imagini aeriene unitare prin sistemul STASA

Programul FPS-117

Necesitatea modernizării sistemului de supraveghere a spațiului aerian a fost generată de faptul că resursa stațiilor de radiolocație aflate în exploatare era epuizată în proporție de peste 60%. În urma studiilor efectuate împreună cu structuri specializate din NATO, s-a ajuns la concluzia că pe o structură formată din tehnică modernă se poate dezvolta întreg sistemul de radiolocație.

În 1995, s-a încheiat contractul de achiziție între Romtehnica S.A. și firma Lockheed Martin pentru cinci sisteme radar FPS-117, care au fost instalate și date în exploatare în anii 1998-1999.

Radarul tridimensional AN/FPS-117 este un sistem de supraveghere a spațiului aerian produs de compania americană Lockheed Martin, cu tehnologie Solid-State. O rețea de antene realizează explorarea electronică în elevație, concomitent cu rotirea continuă în azimut, pentru a asigura date tridimensionale în timp real despre fiecare țintă din interiorul volumului cercetat. Fiabilitatea asigurată de tehnologia Solid-State este completată de orientarea, calibrarea și reconfigurarea automată, precum și de monitorizarea funcționării și localizarea defecțiunilor, efectuate sub controlul computerului.

Radarele AN/FPS-117 sunt primele radare tridimensionale, de mare distanță care au intrat în înzestrarea Forțelor Aeriene Române. Radarele sunt standard NATO și se regăsesc în înzestrarea forțelor aeriene din SUA, Marea Britanie, Germania, Italia, Belgia, Turcia, Islanda etc. În întreaga lume, sunt instalate peste 80 de sisteme.

Sistemul radar AN/FPS-117 este destinat cercetării spațiului aerian, descoperirii, urmării și identificării mijloacelor aeriene care evoluează la distanțe de până la 450 de km și asigurării datelor tridimensionale despre acestea. Sistemul radar asigură executarea supravegherii radar, controlul traficului aerian, dirijarea avioanelor proprii la interceptare și indicarea țintelor la sistemele de rachete sol-aer.

Radarul AN/FPS-117 este protejat împotriva contramăsurilor electronice și transmite în mod automat datele radar în rețeaua de comandă și control a Forțelor Aeriene, având posibilitatea de telecomandă și telecontrol. Primul sistem a intrat în dotarea Forțelor Aeriene în anul 1998.

Echipamentele ASOC

În anii 1998-1999, au fost instalate și au intrat în exploatare cinci radare tridimensionale achiziționate de la firma Lockheed Martin. În 1999, au fost instalate echipamentele ASOC (Air Sovereignty Operations Center), care îndeplineau funcții ce asigurau obținerea imaginii aeriene unice recunoscute. În același an, au fost instalate radarele secundare. Până în luna august 2000, s-a realizat interconectarea la ASOC. De asemenea, la nivelul ASOC, a fost asigurat schimbul de date cu sistemul de supraveghere civil.

Sistemul format din ASOC, Centrul de Comandă și Raport (C.R.C.) și radarele tridimensionale este complet automatizat, fiind unul dintre cele mai moderne din Europa.

Implementarea Sistemului de Transmitere și Afișare a Situației Aeriene (STASA)

În 1986, o serie de studii și cercetări au vizat, în principal, realizarea sistemului informatic integrat al radiolocației, integrarea zonală a informațiilor despre situația aeriană, transferarea pe microcalculatoare a activităților din punctele de comandă și a operatorilor de radare. Primul experiment în dispozitiv s-a desfășurat în 1992 și a constat în introducerea manuală a datelor la nivelul unei companii de radiolocație și transmiterea automată a informațiilor ierarhic, până la punctul de comandă principal. În 1993, sistemul a fost omologat de o comisie specializată, iar an de an, ulterior, el a fost îmbunătățit și experimentat în dispozitiv.

Anul 1999 a consemnat implementarea Sistemului de Transmitere și Afișare a Situației Aeriene (STASA). Acesta este o componentă a programului ASOC, destinată completării și distribuției automate a situației aeriene, prin integrarea datelor de la sursele de informații complementare și distribuție digitală, de la aparatura ASOC la mari unități și unități din cadrul Forțelor Aeriene, la comandamente și unități aparținând altor categorii de forțe armate, precum și altor entități care folosesc aceste informații pentru decizie și acțiuni operative. Sistemul asigură integrarea funcțională a acestora în regim permanent și lucrează în timp real în transmiterea datelor de radiolocație, fiind adaptat fiecărui tip de radar.

Programul „Ghidul”

Înscris în cadrul eforturilor Armatei României de îndeplinire a obiectivelor post-aderare la Alianța Nord-Atlantică, „Ghidul” s-a dorit a fi o rampă de lansare pentru obținerea de capabilități la standarde ridicate, dedicate îndeplinirii misiunilor ce revin Forțelor Aeriene pe timp de pace, criză sau război din perspectiva asigurării de navigație.

Echipamentele existente la data începerii programului aveau durata de funcționare depășită, erau uzate din punct de vedere tehnic și moral (generația anilor 1960-80) și nu prezentau stabilitate în funcționare, costurile de menținere în funcțiune fiind ridicate.

Implementarea acestui program a apărut tocmai din necesitatea alinierii sistemelor terestre de navigație aeriană la standardele militare și civile actuale, în scopul asigurării

Sistemul radar „Gap Filler” este destinat cercetării spațiului aerian, descoperirii, urmării și identificării țintelor aeriene care evoluează la înălțimi mici și medii, asigurării de date tridimensionale despre poziția acestora și transmiterii datelor radar la utilizatori

interoperabilității cu echipamentele similare utilizate de aviația civilă și forțele militare NATO. De asemenea, s-a urmărit îmbunătățirea asigurării de la sol a informațiilor de navigație aeriană pentru conducerea și dirijarea aeronavelor în procedurile de apropiere și aterizare, precum și executarea zborului aeronavelor în deplină securitate, ziua și noaptea, în orice condiții meteorologice.

Demarat în luna iulie a anului 1999, programul a cunoscut mai multe etape de implementare, astfel: organizarea licitațiilor (1999), încheierea contractelor (2001-2004), modernizarea aerodromului Fetești (2000-2001), modernizarea aerodromului Câmpia Turzii (2005-2006), modernizarea aerodromului Boboc (2006-2007).

În această activitate complexă, întinsă pe durata a opt ani, au fost implicate multe structuri civile și militare precum Intelcan (Canada) – pentru echipamentele de radionavigație și aterizare și pentru asigurarea managementului proiectului de radionavigație; Thorn (Franța) – pentru echipamentele de balizaj; Topex (România) – pentru echipamentul de comutare a comunicațiilor vocale; Interactive (România) – pentru integrarea stațiilor radio sol-aer; Teleelectron (România) – pentru comunicațiile de fibră optică; Aerostar (România) – pentru radarul IFF, subcontractor al Intelcan, pentru containerele echipamentelor de radionavigație.

Elementele tehnice definitorii ale programului „Ghidul” sunt: echipamentele de radionavigație și dirijare la aterizare (radarul GCA 2000 ITT), sistemul de aterizare instrumentală prezent prin radiofarul de direcție LLZ și radiofarul de pantă GP, instalația electrică de balizaj fixă, sistemul de comutare a comunicațiilor vocale VCSS, sistemul de comunicații radio Harris, refacerea și modernizarea unor elemente de infrastructură (Turnul de Control, alimentarea cu energie electrică).

Radarele „Gap Filler”

În anul 2003, la București a fost semnat un memorandum de înțelegere între Ministerul Apărării Naționale, reprezentat de Compania Națională Romtehnica S.A., și compania americană Lockheed Martin, privind înzestrarea F.A.R. cu radare pentru înălțimi mici și medii. În baza acestui document, la începutul anului 2004 au intrat în înzestrarea unor unități de radiolocație românești primele două radare de tip „Gap Filler” TPS-79, produse de firma americană. Din 2008, F.A.R. au la dispoziție 19 radare de acest tip. Radarele „Gap Filler” asigură supravegherea spațiului aerian la altitudini mici și medii, având capacitatea de a transmite automat date despre situația aeriană la centrele de operații din sistemul de comandă-control al Forțelor Aeriene.

Integrarea sistemelor HAWK și GapFiller s-a făcut în cadrul unor exerciții desfășurate pe teritoriul național cu toate categoriile de forțe

Prima tragere cu sistemul HAWK a avut loc în anul 2012 în poligonul Capu Midia

Semnarea documentelor de recepție pentru aeronavele C-27J Spartan

Sistemul radar „Gap Filler” este destinat cercetării spațiului aerian, descoperirii, urmării și identificării țintelor aeriene care evoluează la înălțimi mici și medii, asigurării de date tridimensionale despre poziția acestora și transmiterii datelor radar la utilizatori.

Programul „Hawk XXI”

Începând din anul 2006, s-a constituit un batalion modernizat „Hawk”, prima componentă a sistemului de rachete sol-aer de nivelul începutului de mileniu III, în cadrul Brigăzii 1 Rachete Sol-Aer. Acesta urmează să devină operațional, integrabil în orice structură de apărare aeriană a NATO, la orizontul anului 2015. Batalionul are în înzestrare varianta a 3-a modernizată a sistemului, o variantă care ar putea ajunge, în urma implementării unui program coerent de dezvoltare, până la varianta Hawk XXI, cu toate componentele sale (operare, mentenanță, pregătire tactică).

Este un sistem extrem de mobil, transportabil atât pe roți, cât și cu trenul sau pe calea aerului. Dislocarea lui într-o zonă destinată implică o coloană mică, de până la opt mașini, o deplasare de câteva ore și un maxim de două ore dedicate instalării pe poziția aleasă.

Componentele de bază ale sistemului sunt următoarele:

- Centru de distribuție a focului FDC;
- Radar de iluminare cu sistem electrono-optic: AN/MPQ-61 cu HEOS;
- Radar de achiziție la joasă înălțime, 2D: AN/MPQ-62 CWAR;
- Radar de achiziție la înălțime mică și medie, 3D AN/MPQ-64 Sentinel;
- Sistem de lansare cu 6 lansatoare M192MI;
- Rachete MIM-23 în diferite configurații (CAP, EOB, IFM, MBJ, ILM).

12 aprilie, 2010: sosirea primelor avioane C-27J Spartan la Baza 90 Transport Aerian

Forțele Aeriene Române aveau în dotare, încă din anul 1996, aeronave de transport C-130 Hercules; achiziția aeronavelor C-27J Spartan a reprezentat un pas important pentru modernizarea flotei de transport aerian cu aeronave compatibile NATO

Programul C-27J Spartan

Primele două aeronave de transport scurt-mediu curier de tipul C-27J SPARTAN au aterizat în data de 12 aprilie 2010, la Baza 90 Transport Aerian.

Avioanele erau puse la dispoziție de către Compania Alenia Aeronautica SpA, fără efectuare de plăți, într-o configurație inițială de echipare care permitea ridicarea nivelului de instruire a piloților militari, prin demararea procesului de operaționalizare în paralel cu transferul gradual de responsabilitate privind exploatarea aeronavelor. Cele două aeronave au intrat în înzestrarea Forțelor Aeriene Române după ce au fost configurate final, conform cerințelor din contractul de achiziție.

În perioada 18.03-01.04.2010, o echipă mixtă de specialiști din Forțele Aeriene Române, Departamentul pentru armamente și Centrul de cercetări și încercări în zbor a executat, în facilitățile industriale ale producătorului avioanelor, activitățile de testare și evaluare tehnică, la sol și în zbor, a celor două avioane C 27 J Spartan.

Achiziționarea avioanelor Spartan, care vor înlocui aeronavele Antonov-26, a făcut parte din măsurile prevăzute în Strategia înzestrării Armatei României în perioada 2005 – 2012 și în perspectivă, până în anul 2025 și a avut ca scop dezvoltarea și modernizarea capabilităților operaționale de transport ale Forțelor Aeriene Române.

Una dintre cele două aeronave C-27 J Spartan a fost prezentată în cadrul expoziției BSDA 2010, organizată la ROMAERO – Băneasa.

Programul avion multirol

Programul avion multirol a debutat în anul 2014 din necesitatea de a augmenta sistemul național de apărare prin dezvoltarea puterii aeriene și a condus la un schimb de generații din toate punctele de vedere la nivelul Forțelor Aeriene: tehnologic, infrastructură, dezvoltarea resursei umane și mentalitate.

Tehnologic, trecerea de la generația a 3-a la generația a 4-a aduce România în clubul țărilor cu o capabilitate aeriană credibilă și cu perspectiva de a putea realiza trecerea la generația a 5-a de avioane de luptă. Pentru Forțele Aeriene Române a fost un pas important și obligatoriu, inovațiile tehnice din ultima perioadă conducând la evoluții și schimbări rapide în cadrul sistemului de apărare aeriană. Revoluția digitală, evoluția sistemelor de comunicații și dezvoltarea avioanelor de luptă au generat transformări în privința interoperabilității forțelor aeriene, în scopul mutării centrului de greutate al Puterii Aeriene de la obținerea și menținerea superiorității aeriene, către superioritatea informației și exploatarea ei.

În septembrie 2014, primii militari aparținând Forțelor Aeriene au început, la Baza Aeriană de la Monte Real, Portugalia, un proces de învățare lung, intens, dar cu multe promisiuni de satisfacție profesională.

În anul 2016, pe data de 29 septembrie, de la Baza Aeriană 5 Monte Real, au decolat spre România primele șase avioane F-16.

În data de 14 martie 2019, la Baza 86 Aeriană „Locotenent aviator Gheorghe Mocioniță” a avut loc evenimentul oficial de începere a misiunilor de Poliție Aeriană executate de aeronava multirol F-16 Fighting Falcon.

Primele șase avioane F-16 din dotarea Forțelor Aeriene Române au intrat în organica Escadrilei 53 Aviație-Vânătoare „Warhawks”

Primul avion F-16 care a aterizat pe pista Bazei 86 Aeriană Borcea a fost avionul cu dublă comandă înmatriculat cu numărul 1610

Radarele TPS-77 (foto sus) fac parte din familia de radare AN/FPS-117, radare aflate deja în înzestrarea Forțelor Aeriene; cele două tipuri de radar au configurații similare, ceea ce permite realizarea unui sistem de sprijin logistic comun, costurile de mentenanță și asigurare logistică fiind reduse semnificativ. Sistemul de rachete sol-aer PATRIOT (foto jos) reprezintă o îmbunătățire semnificativă a capacității de apărare a spațiului aerian național și a flancului estic al NATO

Achiziția unui nou lot de cinci avioane F-16 Fighting Falcon și a pachetului de bunuri și servicii aferent va asigura creșterea securității României prin executarea permanentă a apărării spațiului aerian național/NATO, pe timp de pace și în situații de criză, prin Serviciul de Luptă Permanent – Poliție Aeriană (SLP-PA), sub comanda NATO. Achiziția celor cinci aeronave a fost făcută conform Legii 237/2019 pentru continuarea dezvoltării capacității operaționale aeriene cuprinse în Etapa de tranziție inițială a Concepției de realizare graduală a capacității de apărare aeriană în cadrul programului „Avion multirol al Forțelor Aeriene”, care a fost publicată în Monitorul Oficial pe data de 19.12.2019.

Achiziția radarelor de tip TPS-77

În ultimele luni ale anului 2017 au intrat în dotarea Forțelor Aeriene Române primele radare de tip TPS-77, produse de compania americană Lockheed Martin Overseas cu sediul în Syracuse, N.Y. Radarele au trecut printr-un proces complex de testare, început cu testarea la sediul furnizorului (FAT – Factory Acceptance Test) și încheiat cu testarea de acceptanță pe pozițiile de instalare (SAT – Site Acceptance Test). Testele au demonstrat practic cerințele impuse producătorului în urmă cu 2 ani.

TPS-77 este un radar digital, tridimensional, de distanță mare, construit în întregime în tehnologie „solid-state”. Sistemele achiziționate sunt de ultimă generație, dispunând de tehnologii de ultimă oră, cum este tehnologia GaN utilizată în construcția emițătoarelor și receptoarelor, tehnologie ce asigură o înaltă fiabilitate a echipamentelor și un consum redus de energie.

Radarele TPS-77 fac parte din familia de radare AN/FPS-117, radare aflate deja în înzestrarea Forțelor Aeriene. Cele două tipuri de radar au configurații similare, ceea ce permite realizarea unui sistem de sprijin logistic comun, costurile de mentenanță și asigurare logistică fiind reduse semnificativ.

Sistemele radar TPS-77 combină performanțele tehnico-tactice ale radarelor FPS-117, dovedite în cei 20 de ani de exploatare, cu o mobilitate ridicată, ce permite dislocarea rapidă a radarului pe poziții neamenajate.

Recepția tehnicii radar a fost urmată de un proces intens de testare și evaluare operațională.

Operaționalizarea radarelor contribuie la dezvoltarea semnificativă a sistemului integrat de supraveghere aeriană prin radiolocație a spațiului aerian național și al NATO.

Sistemul de rachete sol-aer PATRIOT

Anul 2020 devine reprezentativ pentru apărarea antiaeriană și antirachetă a României, fiind anul în care primele echipamentele din compunerea primului sistem de rachete sol-aer cu bătaie mare PATRIOT intră în dotarea Forțelor Aeriene Române. Prin acordul cu guvernul SUA, România cumpără cea mai recentă versiune de PATRIOT testată în luptă, sistemul PATRIOT PAC 3 + fiind cel mai recent model aflat în serviciu și utilizat de Armata SUA. Achiziția sistemului PATRIOT adaugă o capacitate defensivă esențială, menită să contribuie semnificativ la apărarea colectivă în cadrul NATO. Aceasta constituie un interes esențial de securitate, având în vedere că, prin realizarea capacității de apărare aeriană cu baza la sol, se asigură întărirea securității naționale și aliate. Acest demers contribuie, în mod semnificativ, la consolidarea Parteneriatului Strategic cu Statele Unite ale Americii.

Odată cu achiziționarea sistemelor PATRIOT de către România, în anul 2018 a luat ființă Regimentul 74 PATRIOT aflat în subordinea Statului Major al Forțelor Aeriene, reprezentând, în primul rând, un nou capitol în istoria sistemului național de apărare antiaeriană și antirachetă. Sistemele de rachete sol-aer PATRIOT achiziționate includ rachete de tip PAC-2 GEM-T, PATRIOT Advanced Capability-2 missile, destinate combaterii țintelor de tip avion, elicopter, precum și rachete de tip PAC-3 MSE, PATRIOT Advanced Capability-3 missile, destinat luptei antirachetă. România a achiziționat cea mai recentă versiune de sisteme PATRIOT aflată în serviciu și testată în luptă, capabilă să angajeze toate tipurile de amenințări aeriene actuale. Astfel, Forțele Aeriene Române își cresc capacitatea defensivă și de descurajare, asigurându-se o mai bună apărare a spațiului aerian național, parte a spațiului aerian al NATO.

FORȚELE AERIENE ÎN CONTEXTUL ADERĂRII ROMÂNIEI LA ALIANȚA NORD-ATLANTIC

La 2 aprilie 2004, după un proces lung și foarte dificil, care a durat aproape zece ani, drapelul României a fost ridicat la Cartierul General al NATO, moment extrem de important al existenței Statului român și al modernizării Armatei Române, deoarece NATO a fost, este și va rămâne cea mai puternică alianță politico-militară din istorie. Ca aliați, suntem protejați de orice amenințare asupra securității noastre naționale, de oriunde ar veni ea. Teritoriul, populația și infrastructura noastră militară și civilă sunt acum sub scutul NATO, la a cărui soliditate contribuim și noi.

Armata Română a depus un efort uriaș, alături de instituțiile statului, pentru îndeplinirea acestui deziderat, sprijinit masiv de populație și de toate partidele politice.

În cadrul acestei alianțe, F.A.R. au responsabilități în spațiul aerian național și conex, în partea sudică a flancului NATO, pentru supravegherea acestuia, pentru implementarea respectării regimului de zbor în spațiul aerian național și aliat, prin Serviciul de Poliție Aeriană, și sunt gata să intervină cu forțe, în orice moment, în

teatrele de operații, pentru misiuni complexe de luptă, de transport de trupe sau umanitare.

STATUL MAJOR AL FORȚELOR AERIENE

De la 1 iunie 2000, a intrat în vigoare dispoziția prin care Statul Major al Aviației și Apărării Antiaeriene devine Statul Major al Forțelor Aeriene (S.M.F.A.), fiind stabilită și structura acestuia.

S.M.F.A. este structura militară de concepție, comandă și execuție, care asigură conducerea Forțelor Aeriene pe timp de pace, în situații de criză și de război, pentru realizarea, menținerea și ridicarea gradului de operaționalizare a structurilor militare subordonate la nevoie, în vederea trecerii lor sub autoritatea comandamentelor care au responsabilitatea planificării și conducerii acțiunilor militare.

Misiunea principală a S.M.F.A. este generarea, mobilizarea, structurarea, echiparea, operaționalizarea și regenerarea forțelor componente aeriene a sistemului național de apărare, realizarea suportului logistic necesar desfășurării acțiunilor militare de către acesta, iar la ordin, asumarea conducerii componente aeriene a operației întrunită și a acțiunilor aeriene independente, prin Comandamentul Operațional Aerian.

Misiunile Forțelor Aeriene Române pe timp de pace sunt definite pentru a realiza menținerea integrității spațiului aerian național și protejarea unor obiective vitale împotriva atacurilor aeriene și sunt realizate prin funcțiile de supraveghere aeriană și de poliție aeriană, pentru menținerea securității spațiului aerian național.

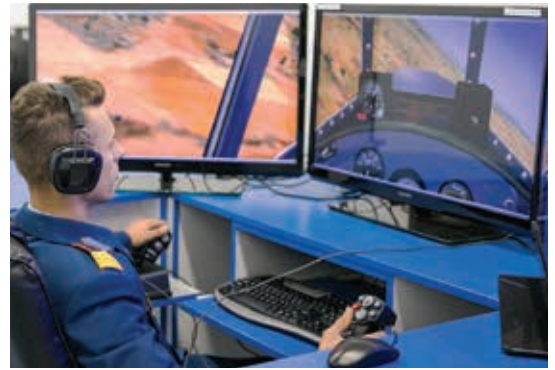
În situații de criză și de război, F.A.R. își amplifică acțiunile pentru apărarea populației, a obiectivelor vitale și a trupelor împotriva atacurilor aeriene, provocând pierderi maxime forțelor aeriene inamice, prin uzură și participarea la crearea unei situații aeriene favorabile.

Subsistemul de forțe cuprinde ansamblul structurilor specializate pentru misiuni de apărare aeriană, din Forțele Aeriene, Forțele Terestre și Forțele Navale, destinate localizării, urmăririi și identificării mijloacelor aeriene, precum și pentru interceptarea și combaterea mijloacelor aeriene ostile.

ÎNVĂȚĂMÂNTUL MILITAR AERONAUTIC

Evenimentele din decembrie 1989 au adus mari deschideri în devenirea școlii buzoiene de aviație. La 15 decembrie 1989, aceasta a luat în subordine și Școala de Maiștri Militari de Aviație „Traian Vuia” de la Mediaș, purtând denumirea de Școala Militară de Aviație „Aurel Vlaicu”. Mai mult, în 1991, potrivit H.G. nr. 190/1991, transmise de M.St.M. cu nr. S/133/949 din 9 aprilie 1991, Școala Militară de Aviație „Aurel Vlaicu” s-a transformat în Institutul Militar de Aviație „Aurel Vlaicu”. Prin structura și concepția sa, institutul a format ofițeri de aviație cu pregătire specifică de politehnică, astfel: ofițeri-piloți cu durata de școlarizare de cinci ani; ofițeri de stat major, navigatori cu dirijarea și meteorologi cu durata de școlarizare de patru ani.

O caracteristică importantă a perioadei care a urmat evenimentelor din decembrie a fost încetarea politizării învățământului desfășurat în școală și creșterea ponderii

Formarea și dezvoltarea profesională a ofițerilor, maiștrilor militari și subofițerilor în activitate pentru cele trei arme de bază din Forțele Aeriene se realizează prin diferite forme de învățământ corespunzătoare fiecărei categorii de personal, în cadrul instituțiilor de învățământ/centrelor de limbi străine subordonate Statului Major al Forțelor Aeriene, care sunt parte integrantă a sistemului de învățământ național

Învățământul universitar de licență, se desfășoară la Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” din Brașov, în domeniul universitar de licență „Științe Militare și Informații”

orelor de specialitate. Prin durata de școlarizare de 5 ani și prin introducerea a noi discipline ca: bazele electrotehnicii, teoria mecanismelor, organe de mașini și mașini electrice, calculul și construcția aeronavelor, matematicii speciale, precum și prin aprofundarea științifică a unor deja existente, absolvenții institutului au fost capabili să facă față cu ușurință trecerii la etapa care a însemnat, din anul 1995, modernizarea avioanelor MiG-21 Lancer, a elicopterelor IAR-330 SOCAT, a sistemelor ASOC, SCCAN etc.

Începând cu 1 iunie 1997, în baza Legii nr. 41 din 1990, privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale, a Legii Învățământului nr. 84/1995, republicată în 1996, precum și a Ordinului ministrului apărării naționale nr. M12 din 21 februarie 1997, Institutul Militar de Aviație „Aurel Vlaicu” s-a transformat în Școala de Aplicație pentru Aviație „Aurel Vlaicu”, ce desfășura secvențial învățământ postliceal și postuniversitar, de formare, specializare și perfecționare în armă a personalului militar și civil, a aviatorilor rezerviști din aviație, a militarilor în termen, apoi a soldaților și gradaților voluntari.

La 16 noiembrie 2005, avioanele L-29 și, respectiv, la 8 decembrie 2007 avioanele L-39 au executat ultimele zboruri, intrând astfel în istoria F.A.R., fiind unele dintre cele mai remarcabile avioane pe care și-au început activitatea piloți, tehnicieni și navigatori,

Învățământul liceal desfășurat la Colegiul Național Militar „Mihai Viteazul” Alba Iulia duce mai departe tradițiile liceului militar înființat în anul 1919 la Târgu-Mureș. Cu o istorie de 103 ani, colegiul militar are programe de studii liceale de profil militar, filiera vocațională, specializarea matematică-informatică, cu predare în regim intensiv la limba engleză

care au întrebunțat cu mare încredere posibilitățile acestor aeronave. Faima școlii militare de aviație a fost purtată în nenumărate mitinguri și show-uri aeriene de aceste tipuri de avioane care au ascultat cu blândețe toate comenzile pilotului, creând un tandem om-mașină remarcabil.

În anii 2002-2003, Școala de Aplicație pentru Aviație „Aurel Vlaicu” a fost dotată cu avioane IAR-99 Standard și „Șoim”, care fac trecerea la pregătirea unei noi generații de aviatori.

Baza logistică a instituției a fost înnobită de capela cu hramul Sfântului Prooroc Ilie Tesviteanul, realizată prin efortul material al salariaților instituției de la Boboc în anul 1997, prima lucrare de acest fel de după al Doilea Război Mondial din F.A.R.

MISIUNI INTERNAȚIONALE

„Althea 2005” – prima misiune a Forțelor Aeriene Române într-un teatru de operații după al Doilea Război Mondial

În anul 2005, Forțele Aeriene Române (F.A.R.), prin detașamentele „ALPHA” și apoi „BRAVO”, au acționat într-un teatru de acțiuni militare neconvenționale, deasupra unui teritoriu pe care mai multe etnii își consumau tensiunile interne, generând pericole potențiale, cel mai adesea nu foarte clar precizate. Țara, măcinată de luptă, purta semnele războiului peste tot în infrastructură, asupra mediului și între oameni.

În aceste condiții, menținerea siguranței și stabilității a însemnat misiunea de căpătâi a forțelor EUFOR sub egida Uniunii Europene, aflate în Bosnia și Herțegovina. Elicopterele IAR-330 „Puma” SOCAT, din Baza 90 Transport Aerian Otopeni, au reprezentat, pe toată perioada anului 2005, semnul credibilității operației „ALTHEA”.

Operația „ALTHEA” (comandant de detașament cpt. cdor Eugen Suciu) a reprezentat o confirmare a performanțelor individuale și de echipă, cuantificate în peste 1.200 de ore de zbor, peste 600 de misiuni, participări active la încheierea unor scheme relaționale cu populația civilă din zonă, prin aplicarea corectă a conceptului de menținere a păcii, elaborarea unor strategii privind interoperabilitatea cu structurile similare și, nu în ultimul rând, examinarea capacităților de asigurare cu suport logistic.

Misiunea KAIA - 2006

În luna aprilie 2006, România a preluat conducerea Aeroportului Internațional Kabul, din Afganistan, în calitate de națiune conducătoare (comandantul detașamentului, cdor Adrian Marinescu).

Timp de patru luni, militarii români au asigurat conducerea aeroportului, coordonarea operațiilor aeriene zilnice, analiza și prognoza condițiilor meteorologice pentru asigurarea securității zborurilor, aprovizionarea, menținerea și îmbunătățirea comunicațiilor, asigurarea sprijinului logistic al operațiilor de procesare cargo și pasageri de pe aeroport.

Misiunea detașamentului românesc dislocat pe Aeroportul Internațional Kabul a fost de a permite executarea comenzii și controlului KAIA, activ și eficient, furnizând coordonarea sprijinului de comandament și logistic în toate aspectele sale, ale politicii și perfecționării activităților managementului aeroportuar.

Obiectivele principale ale misiunii au fost concentrate pe următoarele aspecte: asigurarea comenzii și controlului, pentru a îndeplini cerințele conducerii operațiilor aeriene; eficientizarea și maximizarea utilizării conducerii operaționale; aplicarea metodelor manageriale cu impact pozitiv asupra capacității de a înfrunța sarcini dificile și misiuni intense; respectarea și aplicarea Procedurilor Standard și Locale de Operare; asigurarea sustenabilității, conform planului KAIA, până în 2007; coordonarea planului de achiziții pe termen mediu; realizarea planului de tranziție în partea de nord a aeroportului.

Prioritatea vitală în zonă a constat în crearea unui cadru propice pentru realizarea siguranței aeriene ca o realitate vitală pentru succesul operațiilor ISAF și organizarea structurală și aplicarea concepției de management a resurselor umane, dedicată spiritului muncii în echipă.

Atingerea acestor obiective a fost bazată pe caracterul lor coerent, aplicabil, susținut și măsurabil, în zona unde KAIA este considerat Centrul de Greutate al ISAF și unde „Nu au existat probleme, ci doar soluții”.

Misiunea „Baltica 07”

Având în vedere scopul și misiunile Alianței Nord-Atlantice, România, în calitate de membru NATO cu drepturi și obligații depline, și-a exprimat disponibilitatea de a asigura forțele și mijloacele necesare executării Serviciului de Poliție Aeriană (S.P.A.) în spațiul aerian al Țărilor Baltice. Ca o recunoaștere a nivelului de pregătire în acest domeniu, NATO a acceptat propunerea României și, pentru o perioadă de trei luni, în a doua jumătate a anului 2007, Poliția Aeriană din Lituania, Estonia și Letonia a fost asigurată de patru aeronave MiG-21 LanceR, aparținând F.A.R. (comandantul detașamentului cpt. cdor Laurențiu Chiriță).

Această misiune a constat în apărarea integrității spațiului aerian al Țărilor Baltice pe timp de pace, 24 de ore din 24, cu aeronave în măsură să decoleze și să acționeze în cazul în care o aeronavă ar fi încălcat, din eroare sau cu intenție, regimul de zbor în spațiul aerian al acestora.

Forțele care au executat S.P.A. în Țările Baltice s-au aflat sub comanda și controlul tactic al Centrului Multinațional de Operații Aeriene (Combined Air Operations Centre – CAOC) de la UEDM, Germania. Comandantul detașamentului aerian s-a aflat în

relații de colaborare cu comandanții lituanieni de la bazele Siauliai și Karmelava. Pentru executarea misiunii de Poliție Aeriană, personalul detașamentului a fost organizat în trei ture, fiecare tură fiind formată din doi piloți, opt tehnicieni, un ofițer la Centrul de Operații și un ofițer meteorolog.

Comanda operațională a fost exercitată, pe întreaga perioadă de desfășurare a misiunii „Baltica 07”, de către C.O.A.P. al F.A.R. În timpul desfășurării misiunii, două aeronave au fost gata de zbor în orice clipă, iar celelalte două s-au aflat în rezervă.

Toate cele patru avioane MiG-21 LanceR au fost înarmate și pregătite pentru executarea misiunilor specifice. Piloții români au executat minimum opt zboruri pe săptămână, în conformitate cu ordinele primite de la SHAPE, cu două avioane, ceea ce a determinat antrenamentul forțelor dislocabile și al controlorilor de la CRC Karmelava.

Executarea S.P.A. sub comandă NATO, în timp de pace, ca parte integrantă a apărării aeriene colective, în scopul menținerii integrității spațiului aerian desemnat – Țările Baltice – s-a constituit în cea mai importantă misiune încredințată Aviației Militare române de la accederea în structurile NATO.

Securitatea spațiului aerian pe timpul Summit-ului NATO

Pe timpul desfășurării Summitului NATO de la București (2-4 aprilie 2008), Ministerul Apărării Naționale, prin S.M.F.A., a avut misiunea de a asigura securitatea aeriană a reuniunii, în cooperare cu forțele și mijloacele NATO și USAF.

Operațiile aeriene întrunite ale Alianței, desfășurate pe timpul summitului, au urmărit să câștige și să mențină nivelul necesar de control al spațiului aerian și au certificat încă o dată elementul de comandă și control al forțelor întrunite, exercitarea centralizată a actului de comandă și control de către Comandantul Forțelor Întrunite Aliate (COMAJF) și execuția descentralizată a actului de comandă de către C.C. Air Izmir, CAOC 7 și COAP.

Misiuni de transport strategic

Realitatea teatrelor de război a solicitat armatelor implicate într-un anumit conflict, încă din cele mai vechi timpuri, o caracteristică – mobilitatea –, ce s-a dovedit, în majoritatea cazurilor, hotărâtoare în stabilirea învingătorului. Misiunile de transport de trupe și materiale pe calea aerului s-au dovedit, în economia conflictelor din istoria recentă, unele dintre cele mai importante misiuni executate în sprijinul detașamentelor în teatrele de operații.

În ceea ce privește țara noastră, efectuarea transporturilor aeriene în folosul contingentelor naționale dislocate în teatrele de operații din Balcani, Irak și Afganistan, precum și pentru îndeplinirea altor misiuni externe sau interne în timp util, reprezintă o misiune permanentă pentru Baza 90 Transport Aerian. Aceste misiuni de transport se execută în principal cu aeronavele C-130 și, în funcție de particularitățile teatrului de operații, cu aeronavele C-27 „Spartan”.

Misiunea KAIA Lead Nation: aprilie 2011 – aprilie 2012

România acționează, alături de aliați, în contextul general de asistență a Guvernului Republicii Islamice Afganistan, pentru creșterea influenței, exercitarea, menținerea și extinderea autorității și pentru dezvoltarea capacității instituțiilor guvernamentale, locale și regionale, concomitent cu sprijinirea eforturilor de normalizare a vieții sociale și de reconstrucție.

Evaluarea situației din Teatrul de Operații Afganistan, realizată de către COMISAF, a evidențiat necesitatea unor schimbări privind modalitățile de acțiune în lupta împotriva insurgenței și pentru sprijinirea procesului de angajare în operație a forțelor de securitate locale din Afganistan. Aceste orientări, aprobate de NATO, au determinat redefinirea tipului de acțiune militară în acest teatru de operații, considerarea timpului ca element/factor critic în obținerea succesului, schimbarea abordărilor operaționale, precum și schimbări fundamentale în organizarea selecției și pregătirii trupelor care urmează să participe la misiuni în această regiune.

În conformitate cu angajamentele asumate, România a asigurat, în perioada 1 aprilie 2011 – 1 aprilie 2012 (comandant gl.fl.aer. dr. Victor Strimbeanu), în calitate de națiune conducătoare, conducerea activităților pe Aeroportul Internațional Kabul din Afganistan (KAIA) și securitatea în zona de apărare terestră aferentă.

S.M.F.A. a operaționalizat un detașament pe care l-a denumit „KAIA Lead Nation”, de 2 x 75 militari (corespunzător celor două rotații de câte șase luni) și rezerva aferentă

În conformitate cu angajamentele asumate, România a asigurat, în perioada 1 aprilie 2011 – 1 aprilie 2012, în calitate de națiune conducătoare, coordonarea activităților pe Aeroportul Internațional Kabul – Afganistan (KAIA), fiind prima țară care a primit această misiune pentru un mandat cu durata de un an

„gata pentru introducerea” în teatrul de operații din Afganistan, începând cu primul trimestru al anului 2011.

Detășamentul a asigurat continuu, împreună cu ceilalți militari din țările membre NATO și parteneri, executarea următoarelor misiuni/activități:

- comandă, stat major și legătură;
- operații aeriene (planificare și control misiuni aeriene, control trafic aerian civil și militar, asigurare meteorologică, procesare aeroportuară pasageri și cargo, apărare împotriva incendiilor și salvare în caz de accidente, securitate aeriană);
- sprijin operații aeriene și logistic (control calitate carburanți-lubrifianți, geniu și cazarmare, protecție mediu înconjurător, servicii de cazare, echipare și hrănire, activități de personal, comunicații și informatică, asigurare medicală – ROL 1);
- protecția forței (securitate aeroportuară, asigurare acces, poliție militară, informații și contrainformații, descoperire și neutralizare dispozitive explozive improvizate, influențare populație) în baza aeriană și în zona de apărare terestră aferentă;
- colaborarea și sprijinul populației și autorităților locale;
- tranziția funcțiilor aeroportului către autoritățile afgane.

Misiunea, îndeplinită cu succes, a fost de o importanță deosebită pentru S.M.F.A., prin prisma complexității acesteia (așa cum reiese și din multitudinea de misiuni/activități descrise anterior), precum și a responsabilității ce a revenit detașamentului KAIA Lead Nation, de a coordona activitatea pe un aerodrom care deservea zilnic între 450 și 500 de zboruri diferite, într-o zonă aflată în permanență sub incidența unor posibile atacuri cu rachete din partea insurgenților.

Mali 2019-2020

România a sprijinit eforturile internaționale de menținere a păcii prin participarea la MINUSMA - Misiunea Multidimensională Integrată ONU de Stabilizare în Republica Mali, cu un detașament al Forțelor Aeriene format din 120 de militari și 4 elicoptere IAR-330 L-RM, în perioada octombrie 2019-octombrie 2020.

Într-un mediu cu o climă extremă, în care mobilitatea este dificilă, din cauza distanțelor și a infrastructurii aproape inexistente, detașamentului românesc i-a revenit o arie de responsabilitate comparabilă cu teritoriul României.

Cu o rotire a detașamentului la jumătatea intervalului, Detașamentul „Carpathian Pumas” a îndeplinit toate misiunile operaționale solicitate de ONU, cumulând peste 380 de misiuni de luptă, dintre care 17 MEDEVAC, pentru executarea cărora elicopterele românești IAR-330 Puma L-RM au efectuat aproximativ 1250 de ore de zbor în zona subsahariană, din care peste 200 pe timp de noapte.

Baltica 2023

Aliații execută misiuni de Poliție Aeriană, pe bază de rotație la patru luni, în Estonia, Letonia și Lituania, acționând din bazele aeriene de la Āmari și Šiauliai.

Când cele trei state baltice s-au alăturat NATO în 2004, a fost înființată o capacitate de Poliție Aeriană a NATO la Baza Aeriană Šiauliai, Lituania. În 2014, după anexarea ilegală și nelegitimă de către Rusia a Crimeei, a fost stabilită o a doua capacitate de Poliție Aeriană la Baza Aeriană Āmari, Estonia, în cadrul măsurilor de asigurare ale NATO pentru aliații săi estici.

Onorând angajamentul față de conceptul de apărare colectivă, România participă în 2023 cu 4 aeronave F-16 Fighting Falcon și un detașament de 100 de militari la misiunea de Poliție Aeriană în Țările Baltice.

Organizații non-guvernamentale cu profil aeronautic

După evenimentele din decembrie 1989, au fost reînființate asociațiile și fundațiile cu profil aeronautic din perioada interbelică ori au fost înființate altele noi.

Acestea au strâns în jurul lor un numeros personal militar aeronautic, rezervist sau în retragere, deoarece au ca scop promovarea aeronauticii militare, informarea și dezvoltarea cunoștințelor despre aeronautica națională și mondială (prin susținerea creatorilor din domeniul literaturii, artei plastice, filateliei tematice cu subiect aeronautic sau a aerofilateliei), colaborarea și sprijinirea muzeelor și secțiilor de aeronautică, organizarea de expoziții; realizarea unor monumente, propaganda și organizarea manifestărilor ce privesc istoria, tradițiile, cultura și arta zborului, păstrarea memoriei marilor personalități aeronautice, orientarea profesională a tineretului și implicarea lui în acest domeniu, susținerea imaginii Forțelor Aeriene Române, reprezentarea și protecția socială a membrilor în scopul sprijinirii lor morale, medicale, materiale și financiare.

Un alt obiectiv important al acestor organizații îl constituie apropierea aeronauticii românești de cea internațională, de realizările și noutățile acesteia. Astfel, acestea organizează evenimente aeronautice (mitinguri, demonstrații, concursuri sportive etc.) în țară sau în străinătate.

Dincolo de realizările comune ale acestor organizații nonguvernamentale cu Forțele Aeriene Române, este de remarcat colaborarea lor permanentă, bazată pe legătura caldă, prietenească a membrilor fundațiilor și asociațiilor cu personalul categoriei de forțe, datorată apartenenței la același ideal uman – ZBORUL.

CONCLUZII

Cercetarea noastră, consacrată Aeronauticii Militare Române de la începuturi și până în prezent, a pornit de la situația potrivit căreia istoriografia noastră militară națională nu dispune de o lucrare menită să abordeze frontal, sistematic, această temă. De aceea, am conceput și realizat lucrarea de față ca o cercetare deschisă, în sensul că nu ne-am propus să fie exhaustivă, o monografie istorică a Forțelor Aeriene Române – atât de necesară în prezent și care nu poate fi decât produsul unui efort colectiv de cercetare în viitor –, ci un album istoric, ilustrat sugestiv pentru momentele importante ale devenirii acestei categorii de forțe armate.

Ca urmare, reconstituirea generală a modelului Aeronauticii Militare Române – înființare, organizare, doctrină-întrebuințare, instruire (învățământ-instrucție-exerciții), dotare, personal de comandă și execuție – a fost obiectivul central al cercetării urmate, fapt ce ne-a permis desprinderea unor concluzii și învățăminte de a căror actualitate nu ne îndoim cătuși de puțin.

Forțele Aeriene Române, care au inclus, de-a lungul timpului, toate armele și specialitățile de astăzi ale Aeronauticii Militare Române moderne, au participat încă din zorii existenței lor la toate faptele de arme ale țării, prin acțiuni de o excepțională valoare politică, militară și de morală, desfășurând acțiuni aeriene de nivel strategic, operativ sau tactic (al Doilea Război Balcanic – 1913; Primul Război Mondial – 1916/1918; cel de Întregire Națională – 1919; al Doilea Război Mondial – 1941-1945). În cadrul acestora, aeronautica a contribuit prompt cu întreaga forță a capacității sale militare, depășind

greutățile de moment și de conjunctură, grație unei conduceri viguroase și unor execuții magistrale, de o perfectă geometrie aeriană, unui personal disciplinat, bine antrenat și instruit cu un înalt spirit patriotic, ce a scris istoria glorioasă a Forțelor Aeriene Române în lupte purtate cu încredințare și stoicism.

Au fost parcurse, așadar, toate treptele artei militare aeronautice, de la zorii principiilor doctrinare, la Doctrina Douhet, practica doctrinară franceză interbelică, cea germană a Blitzkrieg-ului clasic (în perioada bătăliilor aeriene din Est, 22 iunie 1941 – 23 august 1944), a Doctrinei Militare Sovietice (în perioada bătăliilor aeriene din Vest, 23 august 1944 – 9 mai 1945) și, ulterior, în combinație cu doctrina militară națională a „Războiului întregului popor pentru apărarea patriei” (până în decembrie 1989), revenindu-se apoi în matca modernă a principiilor doctrinare occidentale de valorificare eficientă a Puterii Aeriene pe coordonatele aerospațiale.

Experiența de război a personalului aeronautic, calitatea comandanților și mobilitatea unităților au suplinit adeseori numărul prea mare de obiective de rezolvat, insuficiența resurselor și numărul mic de mijloace de luptă, Forțele Aeriene Române probându-și cu succes eficiența și funcționalitatea, demonstrând – dacă mai era nevoie –, prin faptele de arme săvârșite și jertfele umane aduse în aceste conflicte, că sunt un model organizatoric de succes, demn de urmat, suplu, permanent adaptat realităților social-economice și politice, cu personal aeronautic recunoscut, chiar și de adversari, pentru calitățile sale de excepție.

După decembrie 1989, participând la misiuni interne și internaționale ce fac onoare statului român, Forțele Aeriene Române sunt un furnizor semnificativ de securitate națională și internațională, de educație și cultură modernă, partașe la faptele și realitățile țării pe care le slujesc.

Concluzia de fond pe care o desprindem la capătul acestei cercetări este că, grație unui mare efort organizatoric și financiar, prestat de către satul român și conducerea Armatei, Aeronautica Militară Română a dispus și dispune de structurile și mijloacele necesare pentru a sta la loc de frunte în rândul categoriilor de forțe ale Armatei Române, alături de Trupele de Uscaț și Marina Militară.

Se cuvine ca, în încheiere, să mulțumim instituțiilor care ne-au sprijinit în demersurile noastre (Biblioteca Academiei Române, Muzeul Militar Național, Muzeul Național al Aviației Române, Redacția publicației CER SENIN) și domnilor Dan Antoniu, cercetător prof.univ. dr. Valeriu Avram, ing. Cristian Crăciunoiu, cdor (r) prof.univ. dr. Aurel Pentelescu, cdor mar. (r) prof.univ. dr. Jipa Rotaru, membru corespondent al Academiei Române, col.dr. pșt. Mircea Tănase, prof. Vasile Tudor, valoroși cercetători ai istoriei Aeronauticii Române, pentru lucrările puse la dispoziție și pentru autorizarea publicării unor fotografii din colecțiile personale, cu titlu gratuit.

Autorii

Seria de articole are la bază lucrarea „Aeronautica Militară Română” apărută în anul 2003, precum și articole din arhiva revistei CER SENIN.

ACT DE RENAȘTERE

La început de drum, orice publicație își propune câteva obiective, își programează existența, înfățișează cititorilor săi principiile, ideile pe care le va sluji. În cele ce urmează, intenționăm, și noi, să alcătuim, foarte pe scurt, o astfel de necesară prezentare.

CER SENIN, revista editată de Statul Major al Forțelor Aeriene, va fi, înainte de orice, o cale de comunicare, de informare între oameni, între cei care, pe trepte ierarhice diferite ori similare, se află în posturile datoriei de pe tot cuprinsul țării. Aviatori, artileriști și rachetiști antiaerieni, radiolocatoriști, transmisioniști, geniști, militari sau salariați civili, toți cei aparținând acestei importante categorii de forțe armate se vor regăsi în paginile publicației noastre. Se vor regăsi așa cum sunt ei, cu împlinirile și neîmplinirile lor, cu bucuriile și necazurile lor, cu grijile și preocupările lor, cu viața lor mai grea sau mai ușoară. Generalul, ofițerul, maistrul militar sau subofițerul, studentul, sergentul angajat sau salariatul civil, fiecare om abordat de redactorii noștri va fi tratat cu respectul bine cuvenit, cu grija față de adevăr, în contextul specificului militar, al misiunilor de îndeplinit și al vremurilor pe care le parcurgem.

...

CER SENIN va fi o publicație care vi se va adresa direct, clar, fără ocolișuri și înflorituri, va fi precum titlul, o publicație optimistă, va fi o publicație făcută pentru a fi citită; va fi o publicație-prieten a tuturor cititorilor. Aveți încredere în noi!

Și acum câteva cuvinte despre titlul revistei. De ce am ales **CER SENIN**? Pentru că acțiunile cele mai importante ale armelor noastre se petrec în înalțuri, în văzduh, în cerul țării, pentru că scopul misiunilor aviatorilor, rachetiștilor antiaerieni, radiolocatoriștilor este să vegheze acest spațiu, liniștea și libertatea sa desăvârșite, să-l păstreze neîntinat de vitregiile vremurilor – adică senin.

Acesta este în linii mari, foarte-foarte pe scurt, actul de renaștere al publicației editate de Statul Major al Forțelor Aeriene. „Act de renaștere” fiindcă această însemnată categorie de forțe armate a beneficiat în mod tradițional de serviciile presei proprii și în trecutul mai îndepărtat sau mai apropiat.

În final, vă vom spune că suntem conștienți că programul de mai sus este amendabil, că poate fi completat, îmbogățit. Este ceea ce vom avea în vedere, în perioada imediat următoare, la modul practic: văzând și făcând.

Dumitru AMARIEI

Extras din editorialul publicat în numărul 1/1998 al publicației CER SENIN

La mulți ani, CER SENIN!

1 DECEMBRIE

Ziua Națională a României

